

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

DIPLOMOVÁ PRÁCE

2006

Marie Šimonová

Technická univerzita v Liberci
Hospodářská fakulta

Studijní program: 6208 - Ekonomika a management

Studijní obor: Podniková ekonomika

**Zdroje financování center a institucí dalšího
a celoživotního vzdělávání**

**Financial Sources of Centres and Institutions of Continuing
and Lifelong Education**

DP – PE – KFÚ – 2006 42

MARIE ŠIMONOVÁ

Vedoucí práce: PhDr. Ing. Helena Jáčová, Ph.D., Katedra financí a účetnictví

Konzultant: RNDr. Eva Dvořáková, Centrum dalšího vzdělávání, TU v Liberci

Počet stran: 70

Datum odevzdání: 12. 5. 2006

Počet příloh: 8

Prohlášení

Byl(a) jsem seznámen(a) s tím, že na mou diplomovou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, zejména § 60 - školní dílo.

Beru na vědomí, že Technická univerzita v Liberci (TUL) nezasahuje do mých autorských práv užitím mé diplomové práce pro vnitřní potřebu TUL.

Užiji-li diplomovou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědom povinnosti informovat o této skutečnosti TUL; v tomto případě má TUL právo ode mne požadovat úhradu nákladů, které vynaložila na vytvoření díla, až do jejich skutečné výše.

Diplomovou práci jsem vypracoval(a) samostatně s použitím uvedené literatury a na základě konzultací s vedoucím diplomové práce a konzultantem.

Datum: 12. 5. 2006

Podpis:

Poděkování

Děkuji všem, kteří mi umožnili zpracování této práce, zejména RNDr. Dvořákové za podnětné rady a připomínky, PhDr. Jáčové za pečlivé vedení práce a pomoc s distribucí dotazníků, p. Kratochvílové a Mgr. Helmanové za pomoc při zpracovávání případové studie.

Resumé

Tato diplomová práce se zabývá získáváním finančních zdrojů pro instituce a centra, které se zabývají dalším a celoživotním vzděláváním v kontextu České republiky.

První část práce je věnována relevantním pojmům, jejich popisu a odlišnostem mezi nimi a strategickým dokumentům.

Druhá kapitola je zaměřena na charakteristiku nejdůležitějších institucí, zabývajících se dalším a celoživotním vzděláváním.

Třetí kapitola diplomové práce se zabývá problémem získávání finančních zdrojů nutných na pokrytí nákladů center a institucí zaměřených na další a celoživotní vzdělávání.

Tato část obsahuje dvě dotazníková šetření týkající se tohoto problému, jedno z pohledu institucí a druhé z pohledu studujících.

Další kapitola obsahuje případovou studii zaměřenou na tři reprezentativní instituce, z nichž jedna je ze soukromého vysokoškolského sektoru, jedna z veřejného vysokoškolského sektoru a jedna z neuniverzitního sektoru.

Závěrečná část práce se skládá z osobních doporučení zaměřených na efektivnější získávání finančních zdrojů a jejich využívání v souladu se zaměřením zmiňovaných center a institucí.

Klíčová slova

Distanční vzdělávání, celoživotní vzdělávání, další vzdělávání, firemní vzdělávání, e-learning, blended learning, Evropské strukturální fondy, strategické dokumenty, modul, projekt, příspěvek na studium, řádné studium, akreditované studijní programy, formální vzdělávání, informální vzdělávání, neformální vzdělávání, zájmové kurzy, profesní kurzy, kvalifikace, vzdělávání dospělých, neziskové organizace, školy a školské instituce, komerční vzdělávací instituce, grantové programy, komunitární programy, grant, dotace, vzdělávací programy, roční obrat.

Summary

This diploma work deals with the problem of financing the institutions and centers focused on lifelong and further education in the context of Czech Republic.

The first part of thesis is devoted to the relevant terms, their description and differences among them, as well as it is devoted to the strategic documents.

The second chapter of diploma work is focused on characteristics of lifelong and further educational institutions.

The third chapter of thesis looks into the problem of obtaining the financial sources for covering the costs of centers and institutions focused on further and lifelong education.

This part contains two surveys, focused on mentioned problem, one from the view of institutions and the other from the view of students.

Next chapter contains the case study focused on three representative institutions, one from private university sector, another one from public university sector and the last one from non-university sector.

The last chapter consists from personal recommendation for obtaining the additional financial support and effective using of financial sources in accordance with the major of mentioned educational centers and institutions.

Key Words

Distance education, lifelong education, continuing education, corporative education, e-learning, blended learning, European Structural Funds, strategic documents, module, project, school fee, regular studies, accredited study programs, formal education, informal education, non-formal education, special interest courses, vocational courses, qualification, adult education, non-profit organizations, schools and school institutions, commercial educational institutions, grant programs, community programs, grant, subsidy, educational programs, annual turnover.

Obsah:

Seznam zkratk a symbolů	10
Úvod	11
1 Problematika dalšího a celoživotního vzdělávání	12
1.1 Celoživotní vzdělávání	12
1.2 Další vzdělávání	13
1.3 Vzdělávání dospělých.....	13
1.4 Firemní vzdělávání	14
1.4.1 Cíle vnitropodnikového vzdělávání.....	15
1.4.2 Koncepte firemního vzdělávání	15
1.5 Pojem distanční vzdělávání	15
1.5.1 Charakteristika distančního vzdělávání.....	17
1.5.2 Koncepte distančního vzdělávání	17
1.5.3 Uplatnění distančního vzdělávání.....	18
1.6 E-learning	19
1.7 Strategické dokumenty zabývající se dalším a celoživotním vzděláváním v rámci EU a ČR.....	21
2 Charakteristika institucí zabývajících se problematikou dalšího a celoživotního vzdělávání v kontextu České republiky	24
2.1 Národní centrum distančního vzdělávání	24
2.2 Česká asociace distančního universitního vzdělávání.....	25
2.3 Národní vzdělávací fond.....	25
2.4 Asociace institucí vzdělávání dospělých	28
2.5 Národní ústav odborného vzdělávání	29
2.6 Centrum vzdělanosti Libereckého kraje	29
3 Možnosti získávání finančních zdrojů pro financování center zabývajících se dalším a celoživotním vzděláváním	31
3.1 Vybrané charakteristiky vzdělávání v ČR a ostatních zemích	31
3.2 Finanční řízení organizace.....	32
3.2.1 Dotazníkové šetření č. 1.	35
3.2.2 Dotazníkové šetření č. 2.	38
3.3 Možnosti čerpání prostředků v rámci vzdělávacích programů a v rámci strukturálních fondů EU	43
3.3.1 Socrates.....	43
3.3.2 Leonardo da Vinci	45
3.3.3 Mládež (Youth)	45
3.3.4 eLearning	45
3.3.5 Erasmus Mundus	46
3.3.6 Tempus III	46
3.3.7 Jean Monet.....	46
3.3.8 Label	46
3.3.9 Program Phare 2003	47
3.3.10 Evropský sociální fond (ESF).....	47
4 Případová studie	50
4.1 Centrum dalšího vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci	50
4.1.1 Nabízené kurzy	51
4.1.2 Financování	53

4.2 Soukromá vysoká škola ekonomických studií, s. r. o.....	55
4.2.1 Nabízené kurzy	55
4.2.2 Financování	58
4.3 Komora daňových poradců České republiky	59
4.3.1 Nabízené kurzy	59
4.3.2 Financování	60
5 Vlastní doporučení a závěry	62
Závěr	66
Použitá literatura:.....	67
Seznam grafů a tabulek.....	69
Seznam příloh	70

Seznam zkratk a symbolů

§	paragraf
aj.	a jiné
a.s.	akciová společnost
AIVD	Asociace institucí vzdělávání dospělých
apod.	a podobně
atd.	a tak dále
CDV	Centrum dalšího vzdělávání
CEFIF	Centrum fiktivních firem
CODV UP	Centrum otevřeného a distančního vzdělávání Univerzity Palackého
CSVŠ	Centrum pro studium vysokého školství
CVLK	Centrum vzdělanosti Libereckého kraje
CŽV	Celoživotní vzdělávání
č.	číslo
ČADUV	Česká asociace distančního universitního vzdělávání
ČR	Česká republika
DiV	distanční vzdělávání
DPH	daň z přidané hodnoty
DTP	desktop publishing
DVPP	další vzdělávání pedagogických pracovníků
EADTU	European Association of Distance Teaching Universities
ESF	Evropské strukturální fondy
EU	Evropská Unie
FRVŠ	Fond rozvoje vysokých škol
ICT	informační a komunikační technologie
JPD3	Jednotný programový dokument 3
Kč	koruny české
mil.	milionů
mld.	miliard
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
MŠMT	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
NCDiV	Národní centrum distančního vzdělávání
NSK	Národní soustava kvalifikací
NUTS II.	normalizovaná klasifikace územních celků
NVF	Národní vzdělávací fond
ODL	Object Definition Language
OECD	Organisation for Economic Co-operation and Development
OP RLZ	Operační program Rozvoj lidských zdrojů
OSVČ	osoba samostatně výdělačně činná
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
Sb.	sbírky
SROP	Společný regionální operační program
SVŠES	Soukromá vysoká škola ekonomických studií
t.j.	to je
tzv.	tak zvaný
U3V	Univerzita třetího věku
VŠ	Vysoká škola
ZŠ	Základní škola

Úvod

Současný vývoj ve světě i v České republice je charakteristický zrychlujícími se změnami, nejen technologickými a technickými. Dříve všeobecně uplatňovaný tradiční vzor jedné práce na celý život je dnes spíše výjimkou. Tradiční vzory vzdělávání, ale i odborné a profesní přípravy také procházejí podstatnými změnami. Způsoby vzdělávání a profesní přípravy jsou rozmanité a současně se staly součástí celého průběhu života. Změnily se nejen sociální a kulturní podmínky, ale také povaha společenských problémů.

Vzdělání se v rámci těchto celkových společenských změn stává významným prvkem civilizačního vývoje. Kvalitativně nové požadavky na pracovní sílu a kvalifikaci vyvolávají nutnost podstatného zvyšování úrovně vzdělání a vyššího počtu lidí s vyšším a zejména vysokoškolským vzděláním. Nezbytností se stává také neustálá obnova, rozšiřování a prohlubování vzdělávání a kvalifikace. V takovémto prostředí vzniká potřeba celoživotního a dalšího vzdělávání jako odpověď na globální změny požadavků na společnost. Před tvůrci vzdělávací politiky tak stojí nový úkol: poskytnout dostatečně rozsáhlé vzdělávací příležitosti pro všechny po celou dobu jejich života, zvláště v období produktivního věku, při zachování maximální kvality vzdělávání. Efektivní alternativou bylo v tomto ohledu shledáno distanční vzdělávání.

Postavení celoživotního vzdělávání na vysokých školách je velmi diskutovanou oblastí jejich činnosti především s ohledem na mezinárodní tendence a také proto, že v České republice nemá tato forma vzdělávání na vysokých školách výraznou tradici. Celoživotního vzdělávání občanů (tedy spíše dalšího vzdělávání) se většinou vysoké školy účastnily pouze formou tzv. Univerzity třetího věku nebo různými školeními.

Získání finančních prostředků, které jsou pro zajištění kvalitní výuky v kurzech celoživotního a dalšího vzdělávání nezbytné, jakož i orientace v celoživotním a dalším vzdělávání na českém trhu není pro instituce jednoduchým problémem. Tato práce by tedy měla sloužit především jako návod k základní orientaci v problematice týkající se celoživotního a dalšího vzdělávání, ale i k orientaci ve strategických dokumentech na tento druh vzdělávání zaměřených. Zvláštní pozornost je věnována finančním prostředkům a možnostem jejich získání. V neposlední řadě práce slouží pomocí příkladů dobré praxe, obsažených v případové studii, jako návod k jejich efektivnímu využití.

1 Problematika dalšího a celoživotního vzdělávání

Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách rozlišuje dva přístupy vysoké školy ke vzdělávání. Jedná se o **řádné studium** a **celoživotní vzdělávání**.

Řádné studium představuje tři typy studia: bakalářské, magisterské a doktorské akreditované studijní programy. Úspěšný absolvent řádného studia získává akademický titul. Rozbor této formy studia není předmětem práce.

Formy celoživotního vzdělávání jsou po obsahové stránce zcela rovnocenné. Na studenty různých forem jsou kladeny stejné nároky a požadavky. Stejná zůstává rovněž standardní doba studia.

V současné době jsou podle § 44 zákona č. 111/1998 Sb. na veřejných vysokých školách realizovány akreditované studijní programy jako prezenční, distanční nebo jejich kombinace. Ta obsahuje jak prezenční, tak distanční prvky výuky, v souladu se specifickými potřebami příslušného oboru. Tyto programy jsou určeny pro zájemce o studium, kteří nemají možnost studovat tradiční prezenční formou například z důvodu věku, ekonomické aktivity, rodinných závazků, zdravotních důvodů, apod.

1.1 Celoživotní vzdělávání

Celoživotní vzdělávání na vysokých školách se řídí zákonem č. 111/1998 Sb., kde je celoživotní vzdělávání takto legislativně opatřeno v § 60: ¹

Celoživotní vzdělávání

- (1) V rámci své vzdělávací činnosti může vysoká škola poskytovat bezplatně nebo za úplatu programy celoživotního vzdělávání orientované na výkon povolání nebo zájmově. Bližší podmínky celoživotního vzdělávání stanoví vnitřní předpis. Účastníci celoživotního vzdělávání s ním musí být seznámeni předem.
- (2) O absolvování studia v rámci celoživotního vzdělávání vydá vysoká škola jeho účastníkům osvědčení. Úspěšným absolventům celoživotního vzdělávání v rámci akreditovaných studijních programů, pokud se stanou studenty podle tohoto zákona (§ 48 až 50), může vysoká škola uznat kredity, které získali v programu celoživotního vzdělávání až do výše 60 % kreditů potřebných k řádnému ukončení studia.
- (3) Účastníci celoživotního vzdělávání nejsou studenty podle tohoto zákona.

Ze zákona plyne, že studující plní všechny podmínky studia, jak požaduje řádné studium a získává kredity. Absolventu mimořádného studia není udělen akademický titul. Proto účastníci mimořádného studia akreditovaného programu usilují o přestup na řádné studium. Škola uznává získané kredity.

Celoživotní vzdělávání je rozsáhlá oblast, kterou lze realizovat formou prezenční, distanční a jejich kombinací. Konkrétní podobu na sebe bere v závislosti na různých vzdělávacích,

¹ § 60 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), jak vyplývá ze změn provedených zákonem č. 210/2000 Sb., zákonem č. 147/2001 Sb., zákonem č. 362/2003 Sb., zákonem č. 96/2004 Sb., zákonem č. 121/2004 Sb., zákonem č. 436/2004 Sb., zákonem č. 473/2004 Sb., zákonem č. 562/2004 Sb., zákonem č. 342/2005 Sb. a zákonem č. 552/2005 Sb.

profesních, národních a historických kontextech. Může být analyzováno z kulturního, ekonomického, technologického, politického a ideologického hlediska.

Celoživotní vzdělávání lze rozdělit i z hlediska stupně formálnosti. “Formální” učení je (obvykle) specifikováno a akreditováno vzdělávací institucí. “Informální” učení může být zcela neformální a samostatná činnost vyvíjená studujícími. Přechodná kategorie je často známá jako “neformální” učení.

1.2 Další vzdělávání

Další vzdělávání řadíme do kategorie celoživotního vzdělávání. Jedná se především o **zájmové** nebo **profesní** kurzy.

Další vzdělávání je vzdělávací proces, zaměřený na poskytování vzdělávání po absolvování určitého školského vzdělávacího stupně. Zahrnuje všechny formy profesního vzdělávání v průběhu aktivního pracovního života, po skončení odborného vzdělávání a přípravy na povolání ve školském systému. Jeho posláním je rozvíjení postojů, znalostí a schopností, vyžadovaných pro výkon určitého povolání. Jeho podstatou je stále přizpůsobování kvalifikace pracovníka kvalifikovanosti práce.

Další vzdělávání lze charakterizovat dvěma následujícími způsoby:

1. Všeobecný termín pro jakýkoliv vzdělávací program (diplomový nebo ne), kromě povinného vzdělávání.
2. Pozákladní vzdělávání krátkodobé povahy, které nevede přímo k získání kvalifikace z vyššího vzdělávání.

Specifický význam (vyplývající z bodu 2) odkazuje na aktivity, které mohou přispívat k rozšíření kvalifikace ve vyšším vzdělávání, ale nejsou k tomu principiálně určeny.

Příkladem toho může být výuka cizích jazyků jednou týdně.

Mezi příčiny, které vedou k dalšímu vzdělávání, můžeme zařadit:

- nové technologie, růst vědeckých poznatků, nové pracovní postupy;
- neustálé zvyšování kvalifikačních požadavků;
- nezaměstnatelnost nekvalifikovaných;
- flexibilita požadavků práce (povolání) vyžaduje flexibilitu kompetencí;
- dynamika profesní přípravy (permanentní změna potřeb trhu práce).

Z výše uvedených příčin začíná i v kontextu České republiky vyplývat nezbytnost čtyřikrát až šestkrát za život změnit pracovní zaměření, přičemž:

- neexistuje statistická shoda mezi získanou kvalifikací (práce předepsaná) a požadovanými kompetencemi (práce vykonávaná);
- narůstá doba k získání kompetencí, zkracuje se doba jejich užitnosti.

Důsledkem je celoživotní učení se.

1.3 Vzdělávání dospělých

Vzdělávání dospělých je oblast dalšího zájmového vzdělávání, která slouží dospělým studujícími a zahrnuje formální programy, to je post-sekundární kreditové kurzy nebo celoživotní odborné vzdělávání a neformální programy, jakou jsou workshopy a školení na pracovišti.

Na jednu stranu vzdělávání dospělých zahrnuje všechny vzdělávací aktivity kromě základního vzdělávání, kvalifikuje osobu k sebeuplatnění v různých oblastech podle požadovaných kvalit a to v rodinné oblasti, pracovních situacích, v občanské společnosti, až jak to kvalifikace dovolí, psychicky, intelektuálně, ekonomicky, sociálně a kulturně. Na druhou stranu je vzdělávání dospělých částí vzdělávacího systému zaměřeného, kromě zákonného základního vzdělávání, na možnosti celoživotního osobního rozvoje pro každého, jak jednotlivce, tak společenskou lidskou bytost, pomocí učení při práci nebo ve volném čase.

Vzdělávání dospělých organizují následující instituce:

- školy (včetně vysokých) a školské instituce;
- organizace (podniky, instituce, orgány státní správy) převážně pro své zaměstnance, a to buď vlastními silami, nebo nákupem tohoto vzdělávání u specializovaných institucí (tedy u škol a neziskových či komerčních organizací);
- neziskové organizace: nadace, církve, odbory, politické strany;
- komerční vzdělávací instituce.

Na péči o rozvoj vzdělávání dospělých a na jeho koordinaci se podílejí dobrovolná nevládní či mezinárodní sdružení, např.: Asociace institucí vzdělávání dospělých České republiky, Asociace univerzit třetího věku, Národní centrum distančního vzdělávání, Národní vzdělávací fond, aj.

1.4 Firemní vzdělávání

Firemní vzdělávání je řazeno do kategorie dalšího profesního vzdělávání. Další profesní vzdělávání zahrnuje všechny formy profesního vzdělávání v průběhu aktivního pracovního života, po skončení odborného vzdělávání a přípravy na povolání ve školském systému. Jeho posláním je rozvíjení postojů, znalostí a schopností vyžadovaných pro výkon určitého povolání. Jeho podstatou je stále přizpůsobování kvalifikace pracovníka kvalifikovanosti práce.

Firemní vzdělávání je jedním z předpokladů úspěšnosti firmy. Budeme-li sledovat nabídku tréninkových firem a počty referencí, které uvádějí jako důkaz své úspěšnosti, získáme dojem, že vzdělávání ve firmách je v České republice dobře zajištěno fungujícími tržními mechanismy a vyváženým vztahem mezi nabídkou a poptávkou v oblasti zajišťování vnitropodnikového vzdělávání. To, co statistika a recenze jednotlivých vzdělávacích firem již neuvádějí, je aktuálnost, kvalita a odpovídající metoda vzdělávání.

O kvalitě služby nebo výrobku rozhoduje z velké části také zákazník. Pokud zákazník nemá dostatečnou představu o možných variantách a metodách vzdělávání, stává se závislým na expertíze tréninkové instituce. Tréninková instituce má však zcela jiné zájmy než její odběratel. Tréninková firma může nabídnout jen to, co umí, respektive čemu rozumí. Pravděpodobně se tedy bude snažit tento obsah a metodu zákazníkovi vnutit a dokázat mu, že potřebuje trénovat co nejvíce. Z hlediska tržního chování nelze tomuto modelu nic vytknout.

Česká ekonomika a české firmy však mohou zvyšovat svoji konkurenceschopnost pouze prostřednictvím kvalitního vnitropodnikového vzdělávání za pomoci takových metod, které ho učiní dostupným a použitelným pro větší počty pracovníků. Srovnatelnost kvality

a studijní metody se standardy vyspělejšího zákaznického trhu v EU je nutným předpokladem konkurenceschopnosti českých firem.

Není však pravda, že vše co produkují tréninkové firmy v EU nebo USA je zcela bez vady. Mnohdy se právě méně úspěšné zahraniční firmy orientují na trh celoživotního vzdělávání v České republice a hrají zde roli premianta. Samozřejmě tomu tak není ve všech případech a naopak je třeba vítat konkurenci kvalitních zahraničních tréninkových institucí jako hnacího motoru změn v přístupech ke vzdělávání dospělých v České republice.

1.4.1 Cíle vnitropodnikového vzdělávání

Cílem vnitropodnikového vzdělávání by tedy měl být trénink vedoucí k tomu, aby lidé vykonávali věci správně. To ovšem klade docela vysoké nároky na pochopení procesů, které pracovníci vykonávají a poměrně podrobné popisy práce, jako podklad pro stanovení vzdělávací potřeby. Správný pracovník na správném místě znamená mimo jiné i to, že po něm požadované znalosti, dovednosti a kompetence korespondují s jeho schopnostmi a vlohami a odráží jeho potřebu realizace. Pokud je dosaženo „převzdělání“ pracovníka, jsou vytvořeny ideální podmínky pro jeho frustraci vycházející z jeho přesvědčení, že má takzvaně „na víc“. Úspěšné firmy a jejich vnitro-firemní vzdělávací systémy s tím počítají a jsou úzce provázány s kariérovými řády a plánem rozvoje pracovníků. Zjednodušeně řečeno by vzdělávání ve firmách mělo být vždy pečlivě cílené a diferencované.

1.4.2 Koncepce firemního vzdělávání

Při firemním vzdělávání je především třeba klást důraz na volbu vhodné metody, která by měla odrážet vzdělávací potřebu firmy a měla by jí odpovídat i volba vzdělávací instituce. Vzdělávaný pracovník by měl mít možnost volby takové studijní metody, která mu nejvíce vyhovuje. Někteří lidé se snadno učí sami, jiní potřebují pomoc.

Nejde o zvýšení nákladů na vzdělávání, cílem je jeho efektivnost a význam pro firmu. Investice do firemního vzdělávacího systému a orientace na e-learning jsou investice s relativně rychlou návratností, jejichž efekt ovšem velmi závisí na odbornosti a kvalitě subjektu, který je zavádí. Důraz je třeba klást na jasný cíl studia, omezení studijního obsahu pouze na prvky, které se mohou projevit ve výkonnosti firmy a zajištění kvality a snadnosti procesu učení (nikoliv pouze vyučování).

Podle Doc. Ing. Jana Lojdy, CSc. MBA, předsedy České asociace distančního universitního vzdělávání přineslo zavedení elektronických forem vzdělávání většině firem 30% snížení nákladů na vzdělávání nebo jim naopak přineslo možnost rozšíření nabídky vzdělávání o 30 %. V obou případech dochází i ke 30% úspoře studijního času a tedy ke zkrácení doby, po kterou jsou pracovníci vzdělávání mimo svoje pracoviště, nebo nemohou z důvodu účasti na firemním vzdělávání vykonávat svoji práci.

1.5 Pojem distanční vzdělávání

S ohledem na novelu zákoníku práce z roku 1989 vzrostl význam distanční formy dalšího vzdělávání. Zatímco před touto novelou byli zaměstnavatelé povinni poskytnout studijní volno v rozsahu předepsaném Zákoníkem práce, po roce 1989 nebyli již k poskytnutí

studijního volna nijak vázání. Distanční forma vzdělávání se tak stala důležitým prvkem dalšího a celoživotního vzdělávání.

Pojem distanční vzdělávání a obsah tohoto pojmu byl předmětem rozsáhlých diskuzí a to zejména v 70. letech, kdy vyspělé země řešily problém zásadních změn ve vzdělávacích soustavách. Shrnutí těchto diskuzí a jejich zobecnění směřující ke všeobecné shodě názorů provedl H. Perraton (PERRATON, H. *Alternative Routes to Formal Education*, Baltimore: J. Hopkins University Press, 1982. ISBN: 0801825881.) v tom smyslu, že distanční vzdělávání představuje proces, v němž je podstatná část vzdělávání prováděna někým, kdo je v prostoru a čase vzdálen od studujícího, přičemž tato nezávislost při předávání učební látky, včetně nezbytných metodických pokynů, zásadně vyžaduje využití rozmanitých výukových médií, jež slouží k minimalizaci úlohy konvenčního prezenčního vzdělávání.

Pojem distanční vzdělávání je dosud znám i jako synonymum pojmů korespondenční vzdělávání, domácí studium, nezávislé studium, externí studium, otevřené učení, otevřené vzdělávání, mimoškolský program, atd.²

Pojem **externí studium** je používán především v Austrálii. U nás je přijímán spíše výjimečně, především proto, že ve Velké Británii se pod tímto pojmem rozumí systém, který provádí zkoušky, ale nikoliv vyučování.

Pojem **domácí studium** se používá pro způsob vzdělávání založený na tištěných materiálech, přičemž současné distanční vzdělávání klade důraz nejen na tištěné studijní materiály, ale také na další média. Právě multimediálnost se stává jeho základní charakteristikou.

V určitém období byl pro distanční vzdělávání přijímán pojem **otevřené učení**. Ten zahrnoval rozsáhlé inovace a reformy ve vzdělávacích soustavách a obsahoval také změny týkající se cílů směřujících ke zvýšení spolupráce studujících a kvality projektů, k rozvoji metod přenosu informace a podpory studujících. V dokumentu „Open Learning“ (UNESCO, 1975) se otevřené učení definuje takto: „Tyto systémy jsou určeny, aby nabízely příležitosti pro studující při zaměstnání, pro distanční vzdělávání a pro inovace výukových osnov. Jejich posláním je poskytovat přístup ke vzdělávání širšímu okruhu populace, umožňovat studujícím kompenzovat v minulosti ztracené příležitosti a získávat nové kvalifikace a způsobilosti pro budoucnost. Cílem otevřených systémů je odstraňování sociálních a vzdělávacích nerovností a nabídka vzdělávacích příležitostí, které neposkytují konvenční koleje, nebo univerzity“. Otevřené systémy učení jsou charakteristické především tím, že se při vstupu do vzdělávacího procesu nebere prioritně v potaz nedostatek předchozího vzdělání účastníků. Otevřený systém se řídí zásadou „First come, first served“. Avšak řada distančních univerzit se tímto principem neřídí a provádí náročná přijímací řízení.

Učení se provádí převážně doma a není nijak omezováno učebnami, ani vzdělávacími středisky. Požadován je multimediální přístup, který představuje a umožňuje využití širokého spektra výukových médií.

² JEVOUS, F. R., Role of Distance Education: Towards Parity of Esteem. In: *Technological Innovation: University Rules*. London: Association of Commonwealth Universities, 1983, S. 344.

1.5.1 Charakteristika distančního vzdělávání

Distanční vzdělávání je z hlediska formy specifickou organizací výuky. Je to multimediální forma řízeného studia, v němž jsou vyučující a konzultanti v průběhu vzdělávání trvale nebo převážně odděleni od vzdělávaných. Multimediálnost zde znamená využití všech distančních komunikačních prostředků, kterými lze prezentovat učivo, tj. tištěné materiály, magnetofonové a magnetoskopické záznamy, počítačové programy na disketách či CD nosičích, telefony, faxy, e-mail, rozhlasové a televizní přenosy, počítačové sítě.

V souvislosti s touto formou vzdělávání je v současné době aplikovaná e-learningová podpora (využití specializovaných softwarových nástrojů, podporujících vlastní vzdělávací proces a organizaci výuky a sítě). Tato technologie je použitelná pro každý druh vzdělávání, od krátkých kurzů až po graduální studijní programy a jeho účastníkem může být každý člověk (obecně bez rozdílu věku, v praxi od 18 let), pokud je schopen na odpovídající úrovni samostatně studovat, ovládá informační a komunikační technologie a má vlastní zodpovědnost za vzdělávací postup a cíl, kterého chce dosáhnout.

Přestože je používání tištěných studijních materiálů a specifických studijních pokynů v podobě průvodce studiem významným prvkem různých druhů studia, nelze distanční vzdělávání ztotožňovat ani s korespondenčním ani s jiným druhem vzdělávání, ale je třeba ho považovat za způsob výuky, který může doplnit, nebo nahradit významnou část konvenčního prezenčního vzdělávání. Na základě těchto zobecnění byly počátkem 80. let formulovány základní charakteristiky distančního vzdělávání, které jsou uznávány i v současnosti.

Mezi základní charakteristiky distančního vzdělávání patří:

- permanentní, nebo převažující oddělení učitelů (konzultantů, poradců) od studujících v průběhu výukového procesu. Tato skutečnost odlišuje distanční a prezenční formu vzdělávání;
- výrazný vliv vzdělávací organizace je zřejmý jak v plánování a přípravě studijních materiálů, tak i v podílu na podpůrných službách pro studující. V konvenčním vzdělávání vyučuje učitel, v distančním vzdělávání vyučuje vzdělávací organizace. Tato skutečnost odlišuje distanční vzdělávání od soukromého studia a programů „Teach Yourself Programs“;
- k prezentaci učební látky jsou využívány technické prostředky, tištěné studijní materiály, audio a video nahrávky, počítače, elektronická pošta, televize, rozhlas, telefon pro komunikaci mezi učitelem (konzultantem, poradcem) a studujícím;
- účastníci distančně organizovaných vzdělávacích aktivit jsou chápáni jako jednotlivci, v podstatě není vytvářena studijní skupina, je zde pouze možnost příležitostných setkání pro didaktické a socializační účely.

K těmto charakteristikám jsou často přiřazovány následující socio-kulturní determinanty představující nezbytné podmínky a souvislosti distančního vzdělávání:

- zřetelná přítomnost průmyslových prvků ve fungování systému distančního vzdělávání (narodil se od systému konvenčního prezenčního vzdělávání);
- přenesení vzdělávacích aktivit z institucí do soukromí.

1.5.2 Koncepce distančního vzdělávání

Příprava distančního nebo kombinovaného studia by měla obsahovat následující úkoly:

1. Náležitou informovanost akademických funkcionářů o problematice distančního vzdělávání jako předpokladu pro fundovaná rozhodnutí.
2. Ustanovení funkce odpovědného manažera celého studia, včetně jeho proškolení.
3. Analýzu ekonomických možností instituce s cílem vyčlenit potřebné finanční prostředky na zajištění studia.
4. Promyšlení systému skupinové i individuální motivace všech zainteresovaných.
5. Zpracování časového harmonogramu všech etap přípravy a plánu předpokládaného personálního zajištění studia.
6. Výběr a získávání autorů, tutorů, odborných spolupracovníků.
7. Zajišťování odborné a pedagogické způsobilosti těchto pracovníků, proškolení garantů jednotlivých modulů, autorů studijních opor, tutorů (i externích) a organizačních pracovníků.
8. Uzavření autorských smluv, tvorbu studijních opor.
9. Promyšlení systému logistiky a jeho postupné zajišťování pověřenými zaškolenými pracovníky (organizátorem, administrátorem, logistikem, redaktorem, designérem a dalšími) působícími v oblastech zajišťování vydavatelské činnosti tištěných studijních materiálů, zabezpečování tvorby a rozmnožování dalších studijních opor (audio, video kazet, CD, atd.) a v oblasti evidence a skladování studijních opor.

Realizace distančního nebo kombinovaného studia musí:

1. Zabezpečit organizaci a plánování studia.
2. Vytvořit organizační strukturu studia.
3. Zajistit distribuci studijních a jiných materiálů podle místa a času.
4. Zajistit funkci administrativních systémů.
5. Zabezpečit systém poradenství a řešení studijních problémů.
6. Řídit ekonomiku přípravy, realizace a ukončování studia.
7. Organizovat a řídit projekt logistiky studia.

Systém evaluace studia zahrnuje:

1. Sledování dodržování věcných a časových úkolů tutorů.
2. Hospitace na tutoriálech, vyhodnocování tutoriálů, získávání zpětné vazby od tutorů, ale i organizátorů studia o průběhu studia, studentech, kvalitě studijních opor, organizačních nedostatcích, problémech, apod.
3. Zpracování, případně doplnění či obsahovou inovaci evaluačních dotazníků pro studenty.
4. Sociologickou analýzu vyplněných evaluačních dotazníků.
5. Evaluaci portfolia studentů a tutorů.
6. Vyhodnocování práce tutorů, schvalování jejich finančního ohodnocení.

1.5.3 Uplatnění distančního vzdělávání

Distanční vzdělávání se uplatňuje jak ve formálním, tak i v neformálním vzdělávání.

Z výzkumu provedeného v roce 1983 centrem International Centre for Distance Learning je zřejmé, že již tehdy tento způsob vzdělávání využívaly více než 2 miliony studujících. V oblasti formálního vzdělávání zahrnovaly kurzy distančního vzdělávání programy, které vyúsťovaly v dosažení vysokoškolských titulů. Obsahově se jednalo zejména o problematiku podnikání, obchodu, ekonomiky, vzdělávání učitelů, některé humanitní a sociální vědy a podobně. Pozdější vývoj multimediálních technologií umožnil výuku

i dalších oborů distančním způsobem – některé inženýrské obory a v poslední době i obory medicínské.

V oblasti neformálního vzdělávání je rovněž patrná změna v užití distančního vzdělávání, především v prohlubování a rozšiřování kvalifikace spjaté s uspokojováním potřeb trhu práce.

Z ekonomického hlediska se sice jedná o studium, které je pro obě strany finančně náročnější než studium v prezenční formě, ale je třeba vzít v úvahu, že v rámci celoživotního vzdělávání studenti nemají možnost dlouhodobě přerušit svá stávající zaměstnání a věnovat se studiu v prezenční formou. Pak dají přednost distanční formě studia i za cenu vyšších finančních nákladů.

Kromě toho distanční formy vzdělávání vedou studenty k samostatné práci. Takže vytvořené studijní materiály je možno použít i pro výuku studentů v prezenční formě studia.

1.6 E-learning

Tento nový druh vzdělávání si zaslouží pozornost této práce především pro jeho dynamicky se rozvíjející potenciál, který je zároveň trendem pro instituce zabývající se celoživotním a dalším vzděláváním.

Definovat pojem e-learning jednoznačně v současné době není možné. Jde o nový termín, jeho oficiální definice doposud nebyla stanovena a jednotliví autoři jej používají tak, aby pro ně představoval oporu v jejich vlastních profesních či ideologických pozicích. Termín se v Evropě objevil v roce 1999 a je amerického původu, ale i američtí autoři se ve výkladu pojmu různí.

V současné době má e-learning nejčastěji následující význam:

E-learning je vzdělávací metoda (technologie) charakteristická tím, že studijní a informační materiály jsou studujícím zpřístupněny prostřednictvím počítače.

E-learning potom může mít dvě podoby:

Off-line: připojení na internet či jinou síť není podmínkou přístupu ke studijním materiálům. Studující mají k dispozici elektronické nosiče (diskety, CD ROM,...) obsahující multimediální studijní materiály, jako je základní a doplňující text určený k vytištění nebo k přímému studiu z obrazovky, doplněný obrazovými ilustracemi, video nebo audio klipy, příklady z praxe či případovými studii a aktivitami (testy, výcvikové programy apod.).

On-line: studijní materiály a zpravidla i další studijní aktivity jsou přístupné i prostřednictvím internetu a současně je internet soustavně využíván ke komunikaci studujících s pedagogy i mezi sebou.

Z hlediska vztahu k distančnímu vzdělávání můžeme rozlišovat mezi třemi základními typy e-learningových systémů:

Virtuální studijní prostředí – s ním se setkáváme v běžném kontextu denního studia. Doplňuje prezenční výuku a je oporou studentům i učitelům. Takovéto prostředí poskytuje online informace a online řízení funkcí, jako jsou např. zpřístupnění zápisu přednášek a doplňujících studijních materiálů, zkušební testy, práce na společných projektech a další

administrativní úkony. Nejedná se ale o distanční vzdělávání, ani celoživotní vzdělávání, s výjimkou skutečnosti, že někteří účastníci kurzu mohou být o něco starší než ostatní.

Systém používaný v kontextu celoživotního vzdělávání, ale nikoliv distančního vzdělávání, tj. formálního dalšího vzdělávání prezenční formou, či neformálního celoživotního vzdělávání. Poskytovatelé tohoto typu systému mohou nabízet významné online zdroje nebo výcvikové programy, avšak studující a učitelé většinu aspektů své práce udržují na bázi osobních kontaktů.

Systém používaný pro skutečné distanční vzdělávání. Podle stupně využití elektronického systému se v současnosti často rozlišují následující dva typy distančního vzdělávání využívajících e-learning:

- **Online learning.** Jedná se o distanční kurzy, ve kterých je dominantním médiem elektronický systém přístupný přes internet a využíváný jak pro přenos studijních a informačních materiálů, tak pro komunikaci. S výjimkou oborů zaměřených na studium informatiky to bývají krátké kurzy dalšího a profesního vzdělávání, zpravidla nepřesahující jeden semestr a jeden předmět. Proto se pojem online learning téměř přestal používat a mluví se o online kurzech. Online kurzy jsou organizované distanční formou a plně využívají internet či jinou síť pro zpřístupnění všech studijních opor, včetně diskusního prostředí a komunikace s tutorem i administrativními pracovníky.
- **Blended learning.** Tento pojem se používá pro studium, ve kterém je elektronický systém využíván jak pro přenos studijních a informačních materiálů, tak pro komunikaci, ale nejsou to jediné studijní zdroje. Studující mají zpravidla k dispozici speciálně připravený studijní text a možnost i jiných forem komunikace s pedagogem, studijním poradcem či s ostatními studujícími, včetně prezenční výuky. Definice pojmu blended learning nejsou jednotné, avšak shodují se v tom, že je kombinováno online vzdělávání s ostatními vzdělávacími metodami a formami.

Základními funkcemi typického e-learningového studijního prostředí jsou:

- prezentace studijních materiálů;
- komunikace a spolupráce (mezi studenty, mezi studenty a tutorem);
- zadávání úkolů a jejich snadné zpracování;
- zadávání testů a zkoušek a jejich snadné zpracování;
- monitoring průběhu studia v kurzu (jednotlivých studentů, celku);
- plánování a řízení průběhu kurzu;
- plánování a řízení studia – v několika kurzech, letech (jednotlivých studentů či skupin studentů);
- monitoring průběhu studia (v jednotlivých kurzech, jednoho studenta v několika kurzech, skupiny studentů v jednom kurzu, v několika kurzech);
- správa a řízení kurzů, studentů a skupin studentů;
- monitoring práce pedagoga.

Většina dostupných prostředí disponuje jenom větší či menší podmnožinou těchto funkcí. Pokud prostředí splňuje všechny funkce, stává se sice univerzálně použitelným, avšak velmi náročným na obsluhu. V běžné vzdělávací praxi jsou obvykle některé funkce potlačeny či úplně vypnuty, v závislosti na potřebách provozovatele.

1.7 Strategické dokumenty zabývající se dalším a celoživotním vzděláváním v rámci EU a ČR

Během posledních deseti let došlo k prohloubení rozdílu v obsahu i kvalitě vzdělávacích programů. Významná část vzdělávacích programů škol neodráží požadavky trhu práce a doposud ve velmi malé míře reflektuje potřebu orientace výuky na rozvoj klíčových schopností, které zvyšují šance zaměstnatelnosti absolventů škol. MŠMT proto zahájilo reformu kurikulární politiky, která je založena na principu dvoustupňové tvorby kurikula, kdy na úrovni státu jsou vymezeny pouze rámcové požadavky na kurikulum, které se do realizační podoby rozpracovávají až na úrovni škol.

Prohloubení vzdělávání je zcela základní podmínkou pro uplatnění koncepce udržitelného rozvoje. Česká republika zatím patří mezi země, kde koncepce vzdělávání pro udržitelný rozvoj je sice formálně stanovena Státním programem environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty z roku 2000, avšak není dostatečně uplatňována ve výuce. Základní stavební kameny vzdělávání pro udržitelný rozvoj tvoří:

- všeobecná oblast, určená celé populaci, sloužící k pochopení ekonomických, environmentálních a sociálních aspektů udržitelného rozvoje a porozumění mezi různými sociálními skupinami;
- odborná oblast, rozlišovaná podle profesního zaměření, podle příslušnosti k různým odborným skupinám a podle míry různé společenské odpovědnosti.

K nejdůležitějším legislativním dokumentům, které se zabývají oblastí celoživotního učení z hlediska nadnárodního nebo národního patří především:

Memorandum o celoživotním učení (1999)

Toto memorandum obsahuje dva cíle k umožnění adaptace lidí na znalostní společnost

1. podporu aktivního občanství;
2. podporu odborné znalosti a dovednosti.

Klíčová sdělení navrhuji, aby komplexní a soudržná strategie celoživotního vzdělávání pro Evropu směřovala k:

- záruce všeobecného a trvalého přístupu a k učení pro získávání a obnovení dovedností, potřebných pro trvalou spolupráci uvnitř znalostní společnosti;
- viditelnému vzrůstu investic do lidských zdrojů za účelem umístění priority na evropské nejdůležitější aktivum – občany;
- vývoji efektivních výukových a vzdělávacích metod a souvislostí pro nepřetržitost celoživotního vzdělávání;
- významnému zlepšení metod, ve kterých jsou spolupráce a výstupy ve vzdělávání srozumitelné a oceňované, zejména neformální a informální učení;
- zajištění snadnějšího přístupu ke kvalitním informacím a radám v oblasti vzdělávacích zkušeností po celé Evropě a po celý život každého jedince
- poskytnutí celoživotního vzdělávání blízkého studentům tak, jak je to jen možné, v jejich vlastních společenstvích a podpoře skrze ICT, kdykoliv je to vhodné.

Systém partnerství by měl pomoci mobilizovat zdroje ve prospěch celoživotního vzdělávání na všech stupních. Toto memorandum je uzavřeno v pátém oddílu příklady, jak mohou činnosti na evropském stupni pomoci členským státům ke zlepšení situace.

Vzájemná spolupráce při zavádění celoživotního vzdělávání je nejlepší pokrokovou cestou

- k vybudování kompletní společnosti, která nabízí rovné příležitosti přístupu ke kvalitnímu vzdělávání pro každého po celý život a ve které je poskytnutí vzdělávání a výchovy založeno především na potřebách a požadavcích každého individuálního člověka;
- k sjednocení způsobů, kterými je vzdělávání a výchova poskytována, a k uspořádání života v produktivním věku tak, aby se lidé mohli účastnit na vzdělávání a plánovat si sami, jak sjednotit práci a rodinný život se vzděláváním;
- k dosažení vyššího všeobecného stupně vzdělávání a kvalifikace ve všech oblastech, k zajištění vysoké kvality poskytovaného vzdělávání a výchovy a zároveň k zajištění toho, že znalosti a dovednosti lidí se shodují s měnící se poptávkou na trhu práce, pracovišti a pracovními metodami;
- k povzbuzení a vybavení lidí k aktivní účasti znovu ve všech sférách moderního veřejného života, zvláště v sociálním a politickém životě na všech stupních, včetně evropského.

Evropa – prostor pro celoživotní učení (2001)

Dokument uvádí základní stavební kameny pro strategie celoživotního učení - partnerství, zjištění potřeb učení, odpovídající finanční zdroje, usnadnění přístupu ke studijním příležitostem, vytvoření kultury učení a úsilí o nejvyšší míru kvality.

Memorandum EK o celoživotním učení (2002)

Memorandum o celoživotním učení na prahu věku, který dostal název znalostní, vyzývá k zahájení debaty o jednotné strategii při uskutečnění tohoto úkolu na individuální i institucionální úrovni ve všech sférách veřejného a soukromého života. Celoživotní učení se musí stát principem určujícím nabídku a účast v jakémkoli kontextu učení.

Boloňská deklarace (1999)

Deklaruje přijetí systému snadnější čitelnosti a srovnatelnosti stupňů vzdělávání, přijetí systému založeného na dvou cyklech, zřízení systému kreditů, propagaci mobility, propagaci evropské spolupráce v zabezpečování kvality, propagaci evropského rozměru vyššího vzdělávání.

Kodaňská deklarace (2001)

Kodaňská deklarace jako integrální součást celkové strategie, vymezené v Lisabonu a Barceloně, je úzce spjata s navazujícími „Společnými cíli evropských systémů vzdělávání“, schválenými Radou v roce 2001. Jejím účelem je zvýšit kvalitu a atraktivnost odborného vzdělávání (včetně statusu vzdělávací cesty odborného vzdělávání prostřednictvím všeobecného vzdělávání). Toho lze dosáhnout rozvíjením nástrojů na evropské úrovni, zaměřených na zlepšení transparentnosti a uznávání kvalifikací a kompetencí a vytvářením rámce pro reformy systémů odborného vzdělávání na národní úrovni, podporováním jejich transformace a adaptace vůči potřebám společnosti, založené na znalostech, aby se z těchto systémů staly systémy flexibilní, personalizované a zaměřené na učící se osoby.

Bílé knihy

Bílá kniha nazvaná Růst, konkurenceschopnost a zaměstnanost - výzvy a cesty vpřed do 21. století identifikuje spojení mezi vzdělávacími a výchovnými potřebami a „konkurenceschopností“. Komise zde poukazuje na problém odborného výcviku a vzdělávání, mobility, vzájemného uznávání kvalifikací a aktivní politiku trhu práce.

Bílá kniha o vzdělávání a odborném výcviku - Vyučování a učení na cestě k znalostní společnosti zdůrazňuje tři základní faktory změn probíhajících v evropské společnosti: vliv informační společnosti na změnu povahy a cílů pracovních činností, vliv internacionalizace v oblasti pracovních příležitostí, vliv vědy a nových technologií, jež mohou vyvolávat iracionální obavy.

Evropské systémy

Jde o systémy propojující jednotlivé státy Evropy za určitým účelem, například uznávání kreditů mezi zeměmi, vzájemného uznávání diplomových studií apod. Mezi nejznámější patří Europass, European CV, European Credit Transfer System a další.

Akční plány a programy

Jedná se např. o Národní akční plán v oblasti celoživotního vzdělávání, Akční plán na podporu jazykového vzdělávání, Akční plán pro rozvoj informačních a komunikačních technologií, Akční plán „Lepší vzdělávání“, Akční program Společenství na podporu subjektů činných na evropské úrovni a na podporu specifických aktivit v oblasti vzdělávání a odborné přípravy, atd.

Rámcové programy

Např. Pátý rámcový program zaměřený na výzkum a vývoj z roku 1998, Šestý rámcový program pro výzkum a vývoj z roku 2003, Sedmý rámcový program pro výzkum, technický rozvoj a demonstrace z roku 2005, aj.

Řada rozhodnutí a usnesení Evropského parlamentu a Evropské komise

Například Usnesení komise o evropském systému vzdělávání nebo rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady, kterým se zavádí program Mládež, rozhodnutí Evropského parlamentu a Rady č. 2241/2004/ES ze dne 15. prosince 2004 o jednotném rámci Společenství pro průhlednost v oblasti kvalifikací a schopností (Europass), atd.

Nejdůležitějším dokumentem, zabývajícím se dalším vzděláváním na národní úrovni bude bezesporu **zákon o celoživotním vzdělávání**, který však ještě nebyl schválen. V současné době je další vzdělávání v České republice upraveno **Zákonem č. 111/1998 Sb.**, o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů v § 60, který je citován v podkapitole další vzdělávání. Významnou úlohu má také **Zákon č. 561/2004 Sb.**, o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Další vzdělávání upravuje § 113 a § 114 tohoto zákona. Z hlediska této práce je také zajímavý § 160, týkající se financování škol.

Senát Parlamentu ČR schválil dne 30. 3. 2006 návrh **zákona o ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání** a o změně některých zákonů (zákon o uznávání výsledků dalšího vzdělávání). Hlavním cílem schválené právní úpravy je uzákonit univerzální systém zhodnocení dosaženého vzdělání mimo vzdělávací soustavu a umožnit zájemcům transparentní a objektivní způsob ověření jejich dovedností a vědomostí, a tím vytvořit prostředí motivující k účasti na dalším vzdělávání, zejména pro osoby s nízkou kvalifikací či s potřebou kvalifikaci rychle a efektivně změnit, zvýšit či rozšířit. Zákon vlastně doplňuje sestavu školských zákonů projednaných a schválených v roce 2004 o oblast vzdělání, které se uskutečňuje mimo školskou soustavu.

2 Charakteristika institucí zabývajících se problematikou dalšího a celoživotního vzdělávání v kontextu České republiky

Nabídku dalšího vzdělávání uspokojují vzdělávací instituce (45 %), podniky (30 %), školy (15 %), a ostatní (10 %). Na českém vzdělávacím trhu působí cca 2 500 vzdělávacích institucí.

Na tomto místě nejsou zpracovány všechny instituce zabývající se celoživotním vzděláváním. Podrobnější seznam center a institucí je součástí přílohy č. 1. Mezi nejdůležitější instituce zabývající se celoživotním vzděláváním v kontextu České republiky patří:

2.1 Národní centrum distančního vzdělávání

Od 1. 10. 1995 bylo při Centru pro studium vysokého školství (CSVŠ) zřízeno oddělení nazvané Národní centrum distančního vzdělávání. (NCDiV). Hlavním a dlouhodobým záměrem tohoto opatření bylo podpořit rozvoj distanční formy vzdělávání na českých vysokých školách a dalších vzdělávacích institucích tak, aby se zajistilo rozšíření nabídky vzdělávacích příležitostí a cest v rámci systému celoživotního vzdělávání, které budou alternativní k dosavadním formám studia. Dalším cílem založení tohoto pracoviště byla snaha podpořit, v rovině informační a koordinační, využívání moderních technologií ve vzdělávání.

Hlavní směry činnosti NCDiV:

- koordinace rozvoje distančního vzdělávání v rámci systému celoživotního vzdělávání;
- výzkum v oblasti teorie a praxe distančního vzdělávání;
- výzkum v oblasti hodnocení pedagogické efektivity distančního vzdělávání;
- výzkum v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků a rozvoj celoživotního vzdělávání v ČR;
- koordinace a podpora využití distanční vzdělávací technologie na vysokých školách a v dalších vzdělávacích zařízeních v ČR - pomoc při tvorbě distančních a kombinovaných vzdělávacích programů a kurzů - projekty Phare NUTS II;
- školení pracovníků pro oblast distančního vzdělávání - Kurz NCDiV pro pracovníky distančního vzdělávání, Distanční kurz pro realizátory DiV organizovaný CODV UP v Olomouci, Kombinovaný kurz IGIP, Distanční forma vzdělávání a možnosti jejího využití v rámci vzdělávací činnosti vyšších odborných škol a středních odborných škol;
- zřízení a spravování informačních databází - databáze studijních programů a kurzů realizovaných distanční nebo kombinovanou formou studia.

Další činnost oddělení přímo navazuje na ostatní aktivity CSVŠ. Pro účely podpory rozvoje distančního vzdělávání mají velký význam aktivity v rámci organizace a administrace vzdělávacích programů Evropské Unie SOCRATES, zejména podprogram věnovaný podpoře využívání informačních a komunikačních technologií a otevřeného a distančního vzdělávání v prostoru široké evropské spolupráce Minerva. Všichni vědečtí pracovníci oddělení se podílejí na zpracování odborných studií a zpráv z problematiky

vysokých škol pro MŠMT. Těžištěm této činnosti jsou výzkumné projekty, cílené analýzy apod. Další činností oddělení jsou knihovní služby resp. správa knihovního fondu CSVŠ a specializované knihovny NCDiV.

2.2 Česká asociace distančního universitního vzdělávání

Česká asociace distančního universitního vzdělávání (ČADUV) byla založena pověřenými zástupci vysokých škol dne 18. května 1993 v Praze. Členství v asociaci je dobrovolné a její působnost se vztahuje na území celé České republiky.

V roce 1998 bylo valnou hromadou rozhodnuto otevřít ČADUV pro další i neuniversitní instituce, které projeví zájem o distanční vzdělávání.

V rámci ČADUV byla vytvořena expertní základna na podporu distančního vzdělávání, která disponuje 60 experty v této oblasti. ČADUV organizuje každoročně nejméně jednu konferenci věnovanou problematice distančního vzdělávání a jako garant participuje na řadě dalších vědeckých konferencích s mezinárodní účastí zaměřených do oblasti vzdělávání a vstupu ČR do EU.

V roce 1998 byla ČADUV přijata za člena European Association of Distance Teaching Universities (EADTU), která sdružuje distanční university a asociace distančního vzdělávání v Evropě. S přijetím ČADUV do EADTU se českým studentům otevřel přístup k evropským distančním vzdělávacím programům. Členské základně ČADUV pak členství v EADTU nabízelo řadu akcí a aktivit na podporu distančního vzdělávání spolu s možností přímého transferu této vzdělávací technologie do České republiky. V roce 2006 však tato asociace na seznamu členů organizace EADTU chybí.

2.3 Národní vzdělávací fond

Národní vzdělávací fond, o.p.s., (NVF) byl založen v roce 1994 Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky s podporou Evropské komise. Posláním NVF je zejména podpora konkurenceschopnosti českých firem a růst zaměstnanosti prostřednictvím zvyšování kvalifikace lidských zdrojů a rozvojem celoživotního učení.

NVF vyvíjí činnost především ve dvou základních směrech:

1. odborná činnost strategická a analytická;
2. řízení a implementace programů spolupráce s Evropskou unií.

Národní vzdělávací fond pracuje od svého založení na bázi širokého partnerství s řadou institucí státní správy, zaměstnavatelských a odborových organizací, především s MPSV, MŠMT, Úřadem vlády a Radou vlády pro rozvoj lidských zdrojů, s kraji, vzdělávacími institucemi, výzkumnými ústavy a podniky. Na mezinárodním poli jsou nejdůležitějšími partnery Evropská komise, Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj (OECD), Evropská nadace pro vzdělávání (ETF), Evropské středisko pro rozvoj odborného vzdělávání (Cedefop), Středoevropská iniciativa (SEI) a další.

NVF také spolupracuje s MPSV a dalšími resorty na přípravě programových dokumentů pro čerpání pomoci z ESF a prováděcích předpisů pro jejich implementaci. Činnosti jsou zaměřeny zejména na podporu útvarů MPSV. Dalšími příjemci poradenské a konzultační činnosti jsou ministerstva a kraje, které se podílejí na realizaci programů prostřednictvím grantových schémat a národních projektů, a také žadatelé o finanční podporu z grantových

schémat. NVF spolupracuje s partnery na zpracování a aktualizaci prováděcích dokumentů, poskytuje poradenství, konzultace, zajišťuje školení a semináře pro pracovníky institucí odpovědných za implementaci, pro hodnotitele projektů a pro žadatele.

Hlavní aktivity NVF v současném období:

- formulování "Strategie rozvoje lidských zdrojů v ČR", příprava a podpora její realizace na národní a krajské úrovni;
- vytvoření, správa a naplňování Inspirační databanky pro strategické řízení rozvoje lidských zdrojů;
- analýzy trendů a politik v oblasti zaměstnanosti a vzdělávání, národní a mezinárodní projekty výzkumu kvality lidských zdrojů, vedení konsorcia ReferNet, evaluace programů RLZ;
- podpora řešení nerovností a diskriminace v práci a v přístupu k zaměstnání – Národní kancelář EQUAL;
- podpora poradenských služeb usnadňujících studijní a pracovní mobilitu na národní a mezinárodní úrovni – Národní informační středisko pro poradenství a síť Euroguidance;
- podpora implementace Evropského sociálního fondu v ČR;
- administrace programů Phare v oblasti rozvoje lidských zdrojů.

Koncepční pracoviště pro rozvoj lidských zdrojů

(RLZ) zajišťuje stálé odborné zázemí pro výkon nových kompetencí MPSV a dalších orgánů státní správy, sociálních partnerů a krajů v oblasti RLZ a dalšího profesního vzdělávání. Navrhuje systémové změny, přináší inovační přístupy a metody v oblasti RLZ a dalšího profesního vzdělávání, podporuje zavádění změn a nových postupů do praxe. Jeho hlavním cílem je vytváření "učícího se prostředí" a uplatňování konceptu celoživotního učení v praxi. Mezi jeho další aktivity patří:

- podpora prosazování výstupů dvou významných projektů MPSV a NVF – Strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR a Implementace strategie rozvoje lidských zdrojů pro ČR;
- zavedení a rozvoj systému podpory strategického řízení RLZ na národní a krajské úrovni;
- tvorba koncepcí v oblasti RLZ a dalšího profesního vzdělávání;
- příprava a implementace projektů informační a komunikační podpory v této oblasti;
- poskytování informační, metodické a poradenské pomoci národním a krajským partnerům.

Národní observatoř zaměstnanosti a vzdělávání

byla založena Evropskou vzdělávací nadací jako součást sítě obdobných zařízení v předvstupních zemích a je zároveň analytickou sekcí NVF. Poskytuje informace o rozvoji lidských zdrojů, shromažďuje data a analyzuje tendence ve vzdělávání a na trhu práce v souvislosti s probíhajícími sociálně ekonomickými změnami. Jako součást analýz jsou prováděna rozsáhlá dotazníková šetření (šetření zaměstnavatelů, úřadů práce atd.). Rozvíjí kvantitativní a kvalitativní metody předvídání potřeb kvalifikací na trhu práce, poskytuje expertizy pro ministerstva, Evropskou komisi, OECD, ETF, Cedefop a další evropské instituce. Plní roli národního koordinátora evropské sítě ReferNet. Provádí evaluace programů ESF a poskytuje průběžné metodické poradenství, týkající se hodnocení a monitoringu v této oblasti.

Národní informační středisko pro poradenství

bylo zřízeno v roce 1998 za podpory MŠMT, MPSV a Evropské komise. Činnost střediska se soustřeďuje zejména na úkoly vyplývající z jeho členství v síti Euroguidance, která sdružuje 65 podobných pracovišť z 31 evropských zemí. Jde o podporu evropské dimenze v poradenství a o podporu mobility v oblasti vzdělávání a odborné přípravy prostřednictvím poskytování informací o vzdělávacích příležitostech. Mezi nejdůležitější aktivity střediska patří např. vkládání a aktualizace dat evropského portálu vzdělávacích příležitostí Ploteus, účast na řešení projektů přispívajících ke zlepšování informačních toků mezi členskými zeměmi a zkvalitňování poradenské péče. Středisko ve spolupráci s Eurodeskem vydává čtvrtletník o evropských vzdělávacích programech Eurokompas, podporuje publikační činnost zaměřenou na výchovné a profesní poradenství a pořádá informační a odborné akce.

Národní agentura programu Leonardo da Vinci

zajišťuje implementaci stejnojmenného evropského programu na podporu inovací odborného vzdělávání v ČR. Projekty tohoto programu, předkládané odbornými a vysokými školami, podniky, úřady práce, neziskovými a dalšími organizacemi, umožňují jednak absolvovat studentům, mladým absolventům, pracovníkům a uchazečům o zaměstnání odbornou praxi v zemích EU (projekty mobility) a zároveň vypracovat ve spolupráci se zahraničními partnerskými organizacemi inovativní vzdělávací materiály (pilotní projekty, projekty jazykových dovedností), které pak pomáhají zlepšovat systém odborného vzdělávání mladých lidí i dospělých u nás. Informace o programu a o činnostech Národní agentury programu Leonardo da Vinci jsou k dispozici na www.nvf.cz/leonardo. Na adrese leonardo@nvf.cz se lze také ucházet o bezplatný odběr zpravodaje Leonardo INFO s informacemi o implementaci programu v ČR, jehož texty jsou v češtině i angličtině.

Národní kancelář EQUAL

byla v NVF ustavena v roce 2001. Zabezpečovala technickou asistenci pro první kolo evropské iniciativy EQUAL a podílela se na přípravě kola druhého. Cílem Iniciativy Společenství EQUAL je podpořit rovný přístup k zaměstnání a vyvíjet a ověřovat postupy potlačující diskriminaci a nerovnosti na trhu práce se zaměřením na všechny znevýhodněné skupiny na trhu práce, skupiny diskriminované nebo diskriminací ohrožené. NVF spolupracuje s MPSV na realizaci projektů především v následujících oblastech: sociální služby (standardy kvality, hodnocení kvality, vytváření databází, podpora zavádění nových metod a přístupů v práci s uživateli, zkvalitňování managementu neziskových organizací), sociální vzdělávání (vytváření standardů v sociálním školství, školení a výcviky sociálních pracovníků a dalších pomáhajících profesí, auditorů kvality sociálních služeb), problematiky dotací (vytváření metodiky dotačního řízení a provádění různých druhů analýz dotačního řízení ve vazbě na reformu sociálních služeb a reformu veřejné správy). Další významnou formou spolupráce je technická pomoc při realizaci projektů v rámci programů EU Phare, Transition Facility a komunitárních programů. Tyto projekty byly a jsou zaměřeny na oblast koordinace sociálního zabezpečení, bezpečnost práce, informační systémy, aj. NVF spolupracuje s příjemci projektů v celém projektovém cyklu od programování přes přípravu projektové dokumentace, výběr partnerů, implementaci, monitorování až po závěrečné hodnocení projektů. Obdobné služby poskytuje NVF také Ministerstvu zdravotnictví.

2.4 Asociace institucí vzdělávání dospělých

Potřeba vytvoření platformy pro výměnu zkušeností, stanovení optimálních postupů při realizaci podnikového vzdělávání a vzdělávání dospělých vedla roku 1990 k založení „Asociace institucí vzdělávání dospělých v ČR“ (AIVD ČR).

Certifikace institucí, certifikace lektorů, formy vzdělávací činnosti, identifikace vzdělávacích potřeb, vyhodnocování efektivity vzdělávání, to jsou jen některá z témat, k nimž se Asociace snaží organizovat diskuze, formulovat názory a návrhy na legislativní opatření.

Nezanedbatelnou částí činnosti Asociace je i spolupráce s Národním vzdělávacím fondem, který vznikl z popudu ministra práce a sociálních věcí jako nástroj k podpoře evropské integrace, jinými slovy jako nástroj k využití některých evropských fondů.

Programem asociace je především:

- zajistit svým členům všechny výhody společného podnikání v dohodnutých oblastech a směrech;
- reprezentovat výsledky odborné činnosti svých členů vůči zahraničním organizacím obdobného zaměření;
- zprostředkovávat informace odborného i komerčního charakteru v potřebných komplexech k usnadnění marketingových a podnikatelských rozhodnutí;
- chránit právní nároky svých členů prostřednictvím advokátní a arbitrážní poradny;
- napomáhat svým členům v rozvíjení potřebné specializace ve vybraných oborech, které jsou pro jejich působení perspektivní;
- poskytovat bezplatný servis přehledů o lektorech ve zvlášť frekventovaných oborech a tématech, včetně podkladů pro zajištění studijní literatury a pomůcek;
- vydávat vlastní periodikum, které by informovalo o významných počinech ve výše jmenovaných aktivitách;
- spolupracovat s dalšími institucemi a organizacemi, které se zabývají vzděláváním dospělých, zejména při projednávání návrhů základních koncepcí a zásad;
- posuzovat návrhy a uplatnění legislativních opatření a jejich dodržování v oboru vzdělávání dospělých, včetně spolupráce při legislativní tvorbě;
- organizovat odborné a popularizující akce dle návrhu svých členů, a to jak na komerční bázi pro účely zvýšení ekonomické samostatnosti asociace, tak pro odborné potřeby členů této organizace;
- zajišťovat poradenské, expertizní a konzultační služby ve všech směrech, které postupně budou profilovat profesionální a obchodní suverenitu svých členů;
- vytvářet katalog organizací a institucí členů asociace i organizací konkurenčních, katalogy akcí a dalších služeb.

Členem AIVD ČR se může stát každá organizace/fyzická osoba, která:

- a) se profesionálně zabývá vzděláváním dospělých,
- b) souhlasí s náplní činnosti AIVD ČR a obsahem jejích základních dokumentů,
- c) vyplní členskou přihlášku a zašle ji poštou nebo e-mailem na adresu sekretariátu AIVD ČR,
- d) zaplatí členský příspěvek ve výši 4000 Kč/rok.

2.5 Národní ústav odborného vzdělávání

Základním posláním Národního ústavu odborného vzdělávání (NÚOV) je všestranně napomáhat rozvoji odborného vzdělávání. Rozhodujícím rámcem, z něhož NÚOV vychází, je koncept celoživotního učení a členství České republiky v Evropské unii. Výchozím dokumentem je v roce 2000 vládou schválený Národní program rozvoje vzdělávání v České republice (Bílá kniha).

Hlavním úkolem ústavu je vytvářet koncepci a strategii odborného vzdělávání a podílet se na jejich uskutečňování. Ústav vytváří a do školské soustavy zavádí kurikulum (tj. cíl, obsah a metodika vzdělávání) středního a částečně i vyššího odborného vzdělávání, sleduje a projektuje prostupnost vzdělávacích cest, ukončování studia, certifikaci, akreditaci a evaluaci.

Národní ústav odborného vzdělávání chce být otevřeným a přístupným zdrojem informací z oblasti odborného vzdělávání pro veřejnost, orgány veřejné správy, představitele zaměstnavatelů a další sociální partnery. Je také partnerem pro zahraniční subjekty zabývající se odborným vzděláváním, a to jak na úrovni bilaterální, tak nadnárodní spolupráce (zejména organizace CEDEFOP, ETF, OECD).

Hlavní aktivity NUOV:

- vytváří koncepci a strategii rozvoje odborného vzdělávání;
- tvoří, inovuje a posuzuje kurikulární dokumenty;
- podporuje implementaci kurikulárních dokumentů do vzdělávací soustavy;
- koordinuje sféru vzdělávání a trhu práce;
- zabývá se kariérovým poradenstvím;
- účastní se mezinárodní spolupráce;
- součástí ústavu je Státní těsnopisný ústav;
- součástí ústavu je CEFIF - Centrum fiktivních firem.

Ústav se podílí na přípravě a realizaci projektů podporovaných strukturálními fondy EU. Jedním z projektů NUOV je také Centrum vzdělanosti Libereckého kraje. Z hlediska koncepce této práce je pro doplnění informací projekt CVLK představen níže.

2.6 Centrum vzdělanosti Libereckého kraje

Projekt Centrum vzdělanosti Libereckého kraje (CVLK) vznikl jako iniciativa Libereckého kraje, který je v současné době jeho nositelem včetně financování.

Cílem Projektu CVLK je vytvořit systém celoživotního vzdělávání přístupného pro všechny občany Libereckého kraje na celém jeho území. Projekt CVLK je tak jedním ze způsobů, jak naplnit rozvojové záměry kraje v oblasti lidských zdrojů. Splnění jeho cíle přispěje ke zvýšení vzdělanosti obyvatel kraje a jejich atraktivnosti na trhu práce, připraví kvalitní zaměstnance pro nové investory a ovlivní míru nezaměstnanosti v regionu.

Systém celoživotního vzdělávání navrhovaný pro Liberecký kraj vychází z myšlenky využít možnosti a potenciál sítě středních škol (materiálně-technický a lidský) a prostřednictvím nich poskytovat další vzdělávání dospělým. Síť středních škol pokrývá celé území kraje a vzhledem ke klesajícímu trendu v počtu jejich žáků se otevírá nová

možnost pro využití pedagogů, školního vybavení i volných prostor ve školách. Koordinovat činnost systému celoživotního vzdělávání bude tato nově zřízená organizace, která bude zároveň plnit roli marketingové, servisní a metodické organizace pro další spolupracující partnery (nejen školy). Bude také aktivně vystupovat směrem k sociálním partnerům jako jsou úřady práce, zaměstnavatelé, hospodářské komory apod.

Vzhledem k širokému rozsahu řešených oblastí byl projekt rozdělen do tří fází a to přípravné, konsolidační a rozvojové. V přípravné fázi byly vybrány střední školy z celého kraje, které do Projektu vstoupily a vytvořily první vzdělávací programy přístupné pro širokou veřejnost. Smyslem přípravné etapy Projektu bylo připravit školy a jejich pedagogy na jiný typ vzdělávání, tj. na vzdělávání dospělých. Ředitelé škol i vybraní učitelé prošli cyklem školení, které bylo zaměřené na odborně-pedagogickou část (andragogika, metodika tvorby vzdělávacích programů, komunikace, atd.) a ekonomickou část (základy managementu, tvorba vzdělávacích projektů, apod.). Nové zkušenosti uplatnili účastníci školení při sestavení první vzdělávací nabídky CVLK. Přípravná fáze Projektu CVLK byla zahájena v září 2003 a ukončena v říjnu 2004. Odborným garantem a smluvním partnerem LK během přípravné fáze byl Národní ústav odborného vzdělávání.

V květnu 2004 byly zahájeny práce související s konsolidační a rozvojovou fází Projektu CVLK. Jejich zpracovatelem se na základě vítězství v obchodní veřejné soutěži stala společnost Investorsko inženýrská a. s. Konsolidační fáze projektu je ohraničena prosincem 2005. Rozvojová fáze projektu CVLK začne v lednu 2006 a skončí v lednu 2007.

Pro konsolidační fázi byla zpracována Studie proveditelnosti konsolidační fáze Projektu CVLK. Její závěry přijalo Zastupitelstvo Libereckého kraje v únoru 2005. V současné době probíhá postupná realizace a ověřování přijatých závěrů v praxi.

Aktuální vývoj projektu CVLK

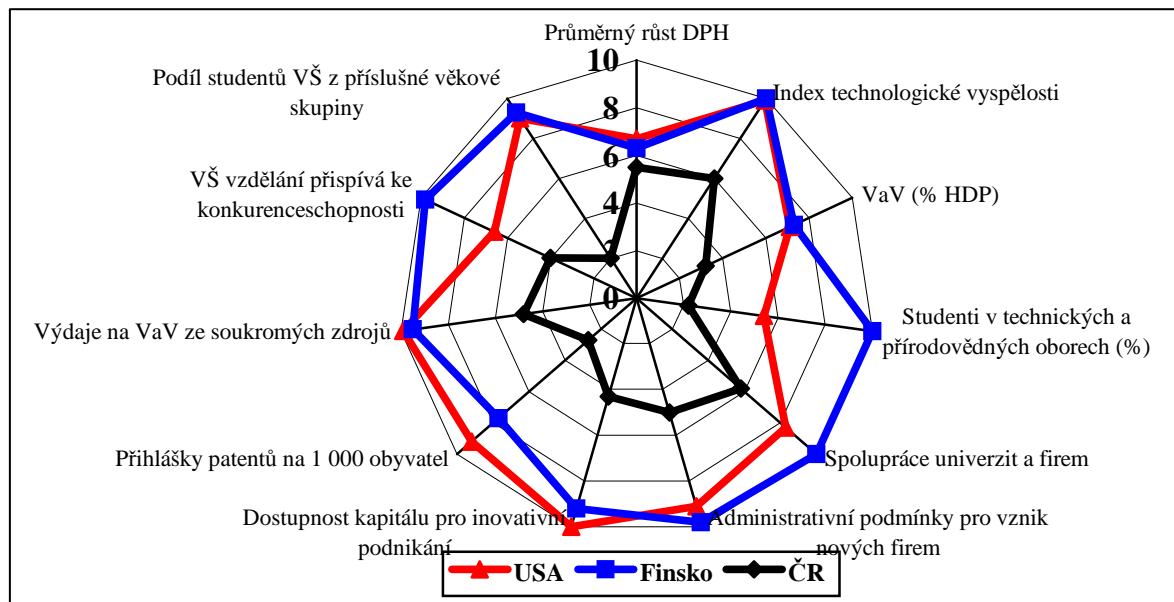
CVLK kromě dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP) pořádá i vzdělávání pro ostatní zájemce (jednotlivci, zájmové skupiny, firmy). Převážnou většinu vzdělávacích akcí zajišťuje CVLK ve spolupráci s místními centry celoživotního vzdělávání. Svoje aktivity vyvíjí tak, aby bylo možné ověřit závěry stanovené ve Studii proveditelnosti pro konsolidační fázi Projektu CVLK, která nyní probíhá.

3 Možnosti získávání finančních zdrojů pro financování center zabývajících se dalším a celoživotním vzděláváním

3.1 Vybrané charakteristiky vzdělávání v ČR a ostatních zemích

Jak jsme na tom v porovnání s ostatními zeměmi Evropské Unie? Zde je uvedeno porovnání vzdělávání v České republice se zeměmi EU a dalšími vybranými zeměmi, podle různých ukazatelů.

- Podíl výdajů státního rozpočtu na vzdělávání činí 4,6 %, zatímco v EU 5-12 %.
- Podíl HDP na VŠ je v ČR 0,9 %, zatímco ve Velké Británii a Francii 1,1 %; v Německu 1 %; v USA 2,7 %.
- Rating světových univerzit: na 9. místě je univerzita Cambridge, 32. Oxford, 39. Utrecht; z 500 vysokých škol a univerzit v ČR se do ratingu nedostala žádná.
- Podíl nákladů na vzdělávání z celkových nákladů práce: v ČR 1 %, na rozdíl od zemí EU, kde se náklady pohybují mezi 2-4 % (Směrnice EU doporučeno 5 %).
- V dalším vzdělávání studuje 6 % dospělé populace, v zemích EU v průměru 8,4 % (Směrnice EU doporučuje 15 %).
- Průměrná délka vzdělávání v České republice zaostává za průměrem zemí EU. V roce 1999 dosáhla v ČR 15,1 roku, průměr zemí EU činil 17,3 roku.
- Podle OECD je z hlediska konkurenceschopnosti ČR ze 45 sledovaných zemí na 40. místě.
- Míra zaměstnanosti v ČR: 54,2 %; v EU 61 %.
- Inovační potenciál: podle World Econ Forum je ČR 42. ze 102 (před námi se umístily všechny přístupové země).
- Podle OECD je naše kvalita lidských zdrojů nízká, za námi se umístilo pouze Řecko, Polsko, Mexiko a Turecko.

Graf č. 1: Lisabonský „diamant“ - porovnání vybraných charakteristik v ČR, Finsku a USA³

³ Převzato z prezentace PhDr. Zdeňka Palána, Ph.D. u příležitosti VI. setkání k problematice rozvoje lidských zdrojů v krajích ČR, hotel Zlatá štika Pardubice, 15. a 16. prosince 2004.

Předsudek, že vzdělání si nemůže dopřát celá populace, ale jen vybraní jedinci, má v České republice tradici. Jestliže v EU má dnes 22 % ekonomicky aktivní populace vyšší než středoškolské vzdělání (u nás 11 %) a my bychom chtěli s EU srovnat krok ve vzdělanosti, muselo by si terciární vzdělání doplnit 500 000 našich dospělých spoluobčanů! Zatímco v rozvinutých zemích již počty dospělých vzdělávaných mimo školskou soustavu přesáhly počty mladých vzdělávaných ve školské soustavě, další vzdělávání se v České republice stále ještě rozvíjí. Například výdaje na vzdělávání, které vynakládají české podniky, jsou zhruba poloviční oproti průměru zemí EU.

Dalším významným negativním rysem vzdělávání v České republice je omezené zapojení sociálních partnerů do vzdělávání. Ve vzdělávání nejsou doposud adekvátně reflektovány požadavky trhu práce ani využívány informační a poradenské služby, které by usnadňovaly odpovědnou volbu studijní a profesní dráhy.

3.2 Finanční řízení organizace

Finanční výsledky každé organizace jsou determinovány finanční úspěšností produktů či služeb, které organizace vytvářejí a nabízejí svým zákazníkům. Základním produktem organizace ČŽV je kurz (vzdělávací akce). Zajištění finanční výkonnosti organizace ČŽV je tak úzce spjato s plánováním a kontrolou finanční úspěšnosti kurzů. Proces plánování zahrnuje analýzu různých variant vzdělávacích kurzů, rozhodování o konečné nabídce kurzů a vytváření konsistentního plánu realizace nejvýhodnějšího portfolia kurzů, které umožní organizaci či jejím dílčím organizačním jednotkám dosažení plánem stanovených cílů. Proces kontroly slouží k ověření míry shody mezi skutečně dosaženými a plánovanými výsledky a tam, kde je to nutné, k zavedení korektivních opatření k zajištění plnění plánovaných cílů.

Významné postavení v procesu rozhodování o konečné nabídce vzdělávacích kurzů mají **rozpočty**. Tuto oblast upravuje § 18 Zákona č. 111/1998 o vysokých školách. Slouží k ověření optimální alokace zdrojů a finanční úspěšnosti kurzů. Rozpočty hrají důležitou roli i v rámci procesu realizace kurzů, kdy ukazují managementu, jaké úkoly a cíle se od něj během procesu realizace očekávají.

V rámci kontroly plní rozpočty funkci srovnávací základny, vůči které se porovnávají skutečně dosažené výsledky. Reporty porovnávající plánované a skutečné výsledky slouží jako zpětná vazba, která je velmi potřebná, neboť umožňuje identifikovat problémy, které omezují plnění cílů, a přijímat korektivní opatření k zajištění plánovaných cílů. Schválený rozpočet vymezuje finanční rámec pro činnosti organizace a tvoří bázi pro kontrolu její výkonnosti.

Každá organizace se musí rozhodnout, jakou chce mít strukturu rozpočtů a jakou funkci mají rozpočty v organizaci mít. Základním předpokladem správné koncepce systému rozpočtování je respektování konkrétních externích a interních podmínek dané organizace.

Finanční podporu od Evropské unie mohou získat veřejné i soukromé subjekty několika způsoby. Nejvíce prostředků je čerpáno prostřednictvím národních institucí v členských zemích. Prostředky EU lze získat také v rámci grantových programů - ať již vyhlášených v rámci některého komunitárního programu, nebo jako grantová výzva přímo Evropské komise - některého jejího ředitelství. Podmínkou získání finanční podpory je předložení kvalitního projektu, který vyhoví obsahovým i formálním požadavkům ve výzvě stanoveným.

Finanční podporou se rozumí zejména:

Grant je peněžní částka poskytnutá podniku nebo organizaci. Granty se často nazývají peníze „zdarma“, protože z grantu není nutné platit úroky a pokud jsou splněny podmínky grantu, není nutné peníze vracet, ale ve skutečnosti je proces zpracování žádosti o grant velice náročný. Z pohledu investovaného času a interních zdrojů firmy na zpracování žádosti a jejích podkladů rozhodně „zdarma“ není.

Granty lze získat buď v rámci Komunitárních programů nebo je poskytuje přímo Evropská komise - její ředitelství, v rámci vyhlašovaných výzev stanoveným příjemcům. Příjemcem mohou být veřejné či soukromé subjekty - university, podniky, zájmové skupiny, neziskové organizace, ve výjimečných případech také jednotlivci. Poskytovatelem podpory grantových projektů ze státních prostředků, kterých se účastní vysoké školy, je Grantová agentura České republiky a Grantová agentura Akademie věd ČR.

Instituce či jedinci, kteří získají finanční prostředky pomocí grantů zaměřených na distanční vzdělávání, usilují o vytváření studijních opor, investují do proškolení a vyvíjejí maximální snahu proměnit alespoň z části představu o distančním studiu v kvalitní řízené sebevzdělávání. Zmiňovaná distančnost a její míra totiž nespočívá pouze v existenci a v počtu studijních opor, ale i v jejich kvalitě a v promyšlené koncepcnosti celého studia, včetně detailně propracovaného systému logistiky a odborně vyškoleného zajišťujícího personálu a tutorů.

Za **dotaci** se považují bezúplatná plnění přímo nebo zprostředkovaně poskytnutá podle zvláštních právních předpisů, ze státního rozpočtu, státních finančních aktiv, Národního fondu, ze státních fondů, z rozpočtů územních samosprávných celků na stanovený účel. Za dotaci se rovněž považují bezúplatná plnění poskytnutá účetním jednotkám na stanovený účel ze zahraničí z prostředků Evropského společenství nebo z veřejných rozpočtů cizího státu a granty poskytnuté podle zvláštního předpisu. Dotací se rovněž rozumí prominutí části poplatků, pokud to právní předpis umožňuje a příslušný orgán stanovil prominutou část poplatků za dotaci.⁴

Pravidla pro poskytování dotací soukromým a veřejným vysokým školám jsou součástí příloh č. 2. a 3. Konkrétní rozdělení dotací vysokým školám ze státního rozpočtu pro rok 2005 je uvedeno v příloze číslo 4. Za předpokladu, že rozpočet bude vzhledem k potřebě nárůstu výkonů a jejich kvality trvale reálně navyšován, nebude nárůst prostředků ze státního rozpočtu poskytován plošně, což znamená, že navyšování rozpočtu nebude využito přímo na zvýšení normativu. Navýšené prostředky na vzdělávací činnosti budou přidělovány na rozvoj konkrétních vzdělávacích aktivit, u nichž budou jasně specifikovány kontrolovatelné výstupy, nebo budou odvozeny přímo od výstupních parametrů tak, aby docházelo k efektivnímu využívání poskytovaných státních prostředků, což je možné považovat za implicitní navýšení normativu na studenta.

Jinou formou účelové podpory, otevřenou i pro vysoké školy, je poskytnutí veřejných prostředků ve **veřejné zakázce ve výzkumu a vývoji** (příjemce provádí výzkum a vývoj pro potřeby poskytovatele, který je jediným uživatelem jeho výsledků).

⁴ § 26 odst. 4 Vyhláška č. 505/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona č. 563/1991 Sb., účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, pro účetní jednotky, které jsou územními samosprávnými celky, příspěvkovými organizacemi, státními fondy a organizačními složkami státu.

Postupně se rozšiřuje forma podpory organizací pomocí sponzoringu. Jsou neziskové oblasti, kde je získání takové podpory již i u nás poměrně běžné. Bohužel se ale jedná především o masové a populární akce, které sponzorům přinášejí značný propagační efekt. Je daleko jednodušší sehnat sponzory na sportovní zápas, hudební nebo divadelní festival než na poradenské či školící středisko. Postupně se však objevují sponzoři i v některých méně atraktivních oblastech neziskových činností. Podle zkušeností ve světě je nutné očekávat, že výrazné rozdíly v atraktivitě pro sponzory nejsou výjimečné a pokud je může někdo vyrovnávat, tak je to stát.

Organizace mají také možnost využít **zvýhodněné půjčky**. Jedná se o půjčky, u kterých komerční věřitelé nevyžadují od dlužníků běžné záruky. Dlužníci obvykle získají určité výhody v oblasti záruk a úrokových sazeb. Podmínkou půjčky může být platba velice nízkých nebo žádných úroků. V některých případech je možné zajistit odklad splácení půjčky. Zvýhodněné půjčky představují výhodnou formu financování podnikání, protože za velice příznivých podmínek můžete získat vysoké finanční částky.

Zvýhodněné půjčky poskytuje vláda a místní úřady. Tyto půjčky mohou pomoci začínajícím podnikům a organizacím, které nejsou schopné zajistit požadovanou úroveň záruk. Jsou často považovány za poslední možnost získání finančních prostředků v případě, že ostatní způsoby financování selhaly.

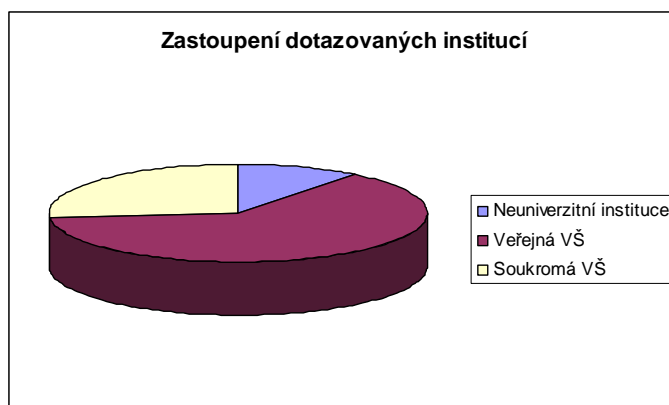
Organizace žádající o zvýhodněnou půjčku musí splňovat podmínky v několika klíčových oblastech. Téměř ve všech případech musí organizace předložit konkrétní projekt s jasně stanovenými termíny splnění jednotlivých fází projektu. Stejně jako v případě grantů nelze udělit organizaci půjčku, pokud tato organizace neprokáže, že do projektu hodlá investovat také vlastní finanční prostředky.

Dalšími příjmy organizace mohou být výnosy z majetku, jiné příjmy ze státního rozpočtu, ze státních fondů, z Národního fondu a z rozpočtů obcí a krajů, výnosy z doplňkové činnosti a příjmy z darů a dědictví.

Vlastní finanční prostředky získává organizace především ze stanovených **poplatků za studium**, neboli školného.

3.2.1 Dotazníkové šetření č. 1.

Následující dotazníkové šetření je zaměřeno na získávání finančních prostředků pomocí grantů. Dotazovány byly různé druhy institucí, které se zabývají celoživotním a dalším vzděláváním v České republice. Grafické zpracování výsledků a jejich interpretace je součástí následujícího textu.

Graf. č. 2: Zastoupení dotazovaných institucí
Zdroj: vlastní zpracování

Převážnou část oslovené skupiny tvořily veřejné vysoké školy (více než 70 %). Přibližně jednou čtvrtinou byly zastoupeny soukromé vysoké školy. Neuniverzitní instituce tvořily cca 11 % z celkového počtu 17 institucí, které byly ochotny zúčastnit se tohoto dotazníkového šetření. Celkem bylo osloveno více než 30 institucí.

Graf. č. 3: Koordinace projektů
Zdroj: vlastní zpracování

Jako koordinátor nejsou do žádného projektu zapojeny dvě instituce, jeden projekt řídí čtyři instituce. Pět institucí uvedlo, že je koordinátorem dvou projektů a zbylé instituce (6) řídí více než dva projekty.

Graf č. 4: Partnerství v projektech
Zdroj: vlastní zpracování

Z hlediska partnerství v projektech převládající většina dotazovaných institucí (10) uvedla, že spolupracuje na více než dvou projektech. Do dvou partnerských projektů je zapojena pouze jedna instituce, tři instituce se podílí jako partneři na jednom projektu a do žádného partnerství v rámci projektů nejsou zapojeny dvě instituce. Jedna neuniverzitní instituce nevedla na tuto otázku odpověď.

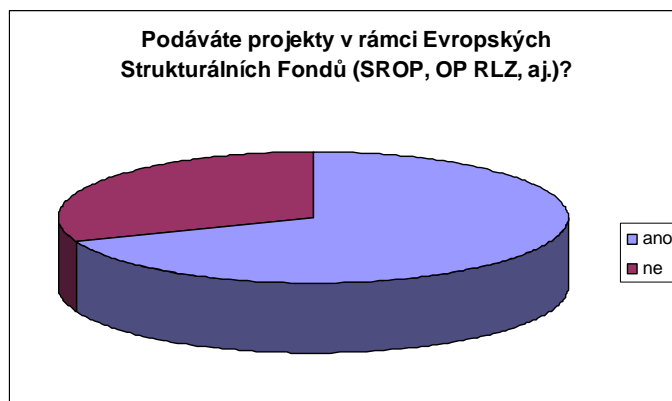
Graf č. 5: Čerpání financí v rámci projektů
Zdroj: vlastní zpracování

Jako maximální částku, kterou kdy šetřené instituce pomocí projektu získaly, označilo 50 % více než 55 tisíc EUR. Další nejčastější odpovědí 25 % dotázaných je 11 – 25 tisíc EUR, každá další odpověď získala shodný počet procent - 8,33 %. Na tuto odpověď však nedokázalo pět institucí odpovědět vůbec.

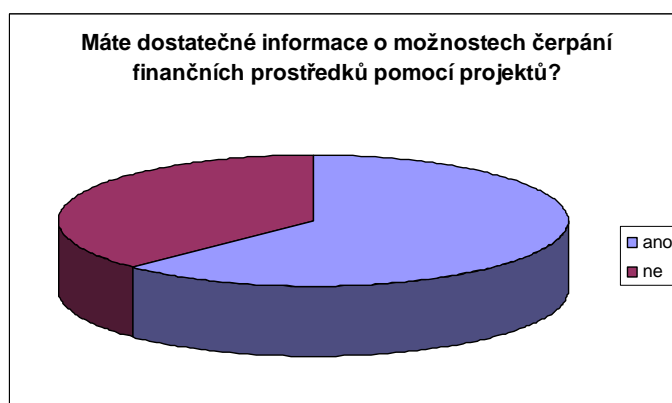
Graf č. 6: Vliv vstupu ČR do EU
Zdroj: vlastní zpracování

Žádná z oslovených institucí nezastává názor, že by se situace ČR po vstupu do EU v oblasti čerpání grantů zhoršila nebo nezlepšila. Téměř čtvrtina institucí však nezaujímá žádné stanovisko. Více než 75 % institucí je však přesvědčeno, že je možnost čerpání finančních prostředků lepší.

Graf. č. 7: Strukturální fondy EU
Zdroj: vlastní zpracování

V návaznosti na předchozí otázku 68,75 % respondentů udalo, že využívá možnosti čerpání prostředků z Evropských strukturálních fondů. Zbytek institucí této možnosti nevyužívá. Jedna veřejná vysoká škola na tuto otázku odpověď neuvedla.

Graf č. 8: Dostupnost informací
Zdroj: vlastní zpracování

Jako nedostatečné informace o možnostech čerpání finančních prostředků pomocí projektů vnímá 37,5 % dotázaných institucí. Zbytek uvádí, že má informace o těchto možnostech dostatečné. Jedna neuniverzitní instituce tuto otázku nezodpověděla.

Součástí uvedeného dotazníkového šetření byla také otázka, zdali si instituce najímají na zpracování projektů externí agenturu, nebo si projekty zpracovávají samy. Z odpovědí vyplynulo, že absolutně všechny dotazované instituce zpracovávají své projekty samy.

Dotazník obsahoval také několik otázek na strukturu použití vybraných druhů dotací z hlediska krytí autorského honoráře, pilotního kurzu a přípravy studia. Tyto otázky však byly pro zúčastněné instituce natolik těžké k zodpovězení, že částečnou odpověď uvedly pouze

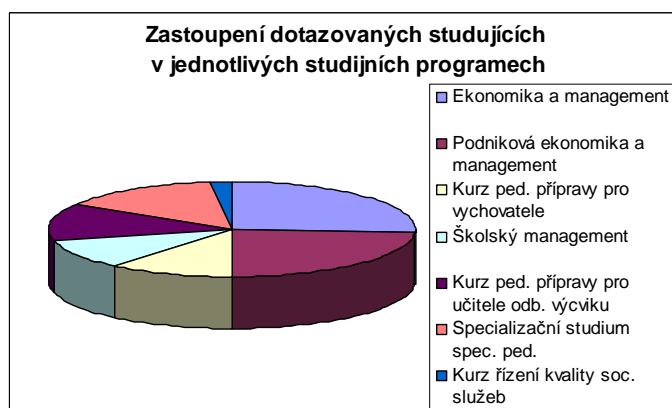
čtyři instituce. Jelikož by se vzhledem k nedostatečnému počtu odpovědí jednalo o zkreslené výsledky, nebyly otázky zahrnuty do vyhodnocení.

Vysvětlením nedostatečných odpovědí, především v oblasti struktury použití dotací, může být také nevyjasněnost kompetencí, ke které v České republice v současné době dochází a to především z důvodu nedostatečně zpracované legislativy. Ve skutečnosti mohou být nezisková centra dotována nadřízenou organizací, v tomto případě vysokou školou, nebo univerzitou.

Odpovědi veřejných vysokých škol, soukromých vysokých škol a neuniverzitních institucí se v základu nijak zvlášť nelišily.

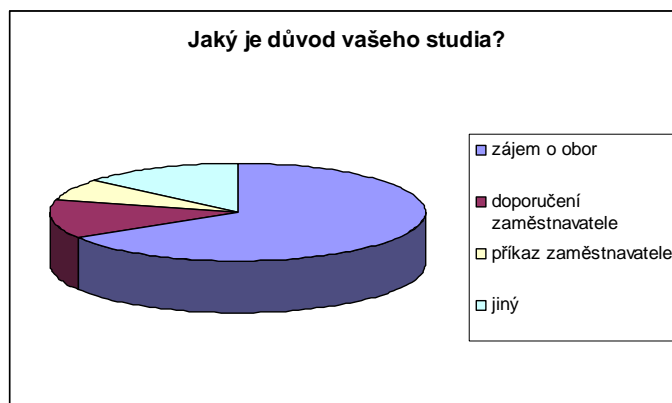
3.2.2 Dotazníkové šetření č. 2.

Toto druhé dotazníkové šetření je zaměřeno studující v různých studijních programech celoživotního a dalšího vzdělávání.

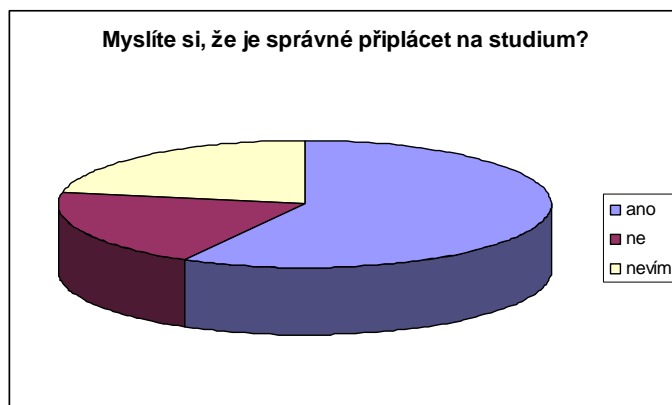
Graf č. 9: Struktura dotazovaných studujících
Zdroj: vlastní zpracování

Největší část dotazovaných (26 %) tvořili studující denního bakalářského studia Ekonomika a management ze soukromé vysoké školy Škoda Auto. Druhou nejsilnější skupinu (24 %) tvořili studenti kombinovaného studia Podniková ekonomika na Technické univerzitě v Liberci. Další skupiny dotazovaných byly zastoupeny studenti různých nediplomových kurzů organizovaných Centrem dalšího vzdělávání na TUL. Dotazníky vyplnilo celkem 176 studujících ze sedmi různých studijních programů.

Graf č. 10: Důvod studia
Zdroj: vlastní zpracování

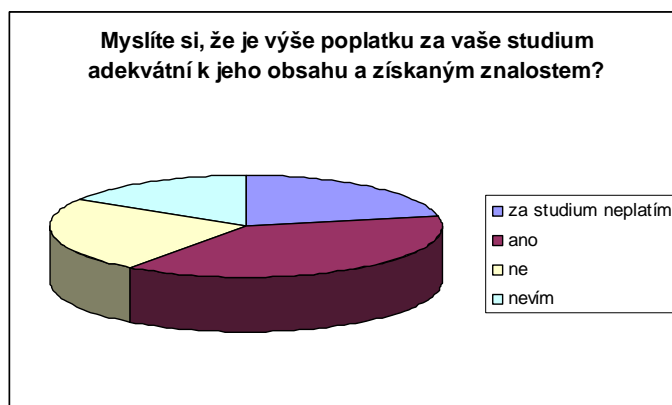
Převážná většina respondentů (66 %) studuje z důvodu zájmu o obor, druhou nejčtenější skupinu tvoří studující s jiným důvodem studia (14 %). Jako jiný důvod uváděli studující doplnění kvalifikace, podmínku studia k výkonu funkce (např. ředitele školy), osobní rozvoj, nezaměstnanost, postup do vyšší platové třídy, možnost získání zaměstnání ve studovaném oboru, profesní růst. Z příkazu zaměstnavatele studují převážně respondenti v Kurzu pedagogické přípravy pro učitele odborného výcviku. Na doporučení zaměstnavatele studuje nejvíce studentů z kurzu Specializačního studia speciální pedagogiky.

Graf. č. 11: Příplatek na studium

Zdroj: vlastní zpracování

Nejpočetnější skupina dotázaných (58 %) je přesvědčeno, že je správné na studium připlácet. 20 %, tj. 35 respondentů si myslí, že příplatky na studium správné nejsou a celých 22 % neví. Zajímavé je, že respondenti z bezplatných studijních programů nejvíce ovlivnili skupinu odpovědí „ne“, zatímco odpovědi „ano“ těch respondentů, kteří na studium připlácejí, tvoří ve všech případech majoritní procentuální podíl odpovědí.

Graf č. 12: Výše poplatku versus obsah studia

Zdroj: vlastní zpracování

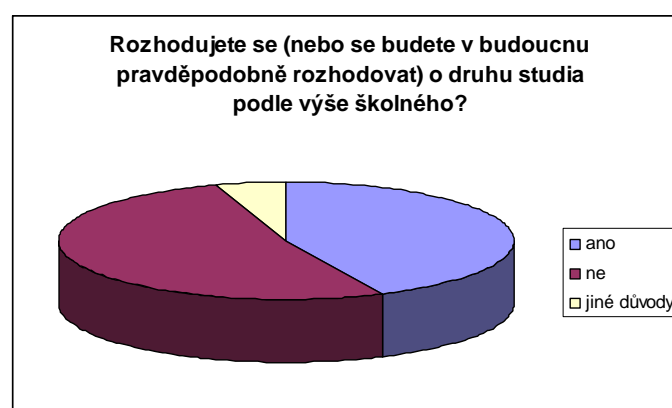
Z celkového počtu dotázaných si 38 % si myslí, že je výše poplatku za jejich studium přiměřená. 22 % respondentů za studium neplatí. Tuto skupinu tvoří pouze se dvěma výjimkami studenti Podnikové ekonomiky a managementu. Nespokojení s poměrem výše poplatku a obsahu studia jsou z 59 % studující Školského managementu. Tato odpověď může souviset s tím, že studující v tomto kurzu studují převážně z legislativních nařízení plynoucích ze zákona 561/2004 Sb., ne ze zájmu o obor. Studium pro ně může být „nutným zlem“.

Graf č. 13: Kvalita studia

Zdroj: vlastní zpracování

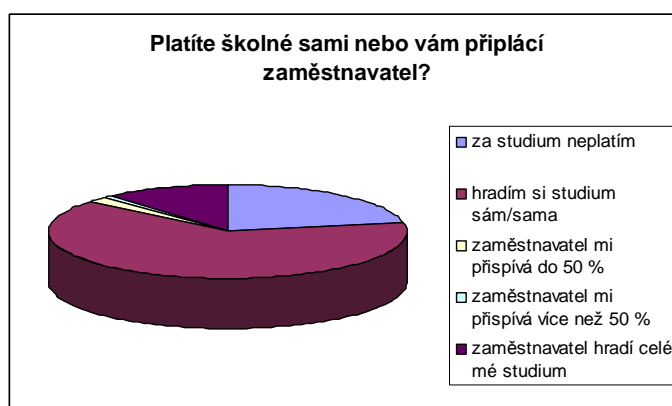
Pro 38 % dotázaných je placené studium kvalitnější. Další dvě skupiny odpovědí jsou zastoupeny 31 %. Odpověď „ne“ zvolila většina respondentů z nediplomových kurzů, naopak studující v diplomových programech se ve většině případů přiklání k odpovědi „ano“.

Graf č. 14: Druh studia versus výše školného

Zdroj: vlastní zpracování

Přestože 52 % dotázaných studujících uvedlo, že objem a kvalita získaných znalostí jsou pro ně důležitější než výše školného, nelze přehlížet podstatnou část 43 % odpovědí, ve kterých respondenti uvádějí, že výše školného je pro ně směrodatná. Mezi jiné důvody, které vedou k volbě druhu studia patří vhodný poměr mezi poplatkem za studium a kvalitou studia, osobní ambice nebo dosažené vzdělání.

Graf č. 15: Platba školného

Zdroj: vlastní zpracování

Studium si hradí samo 64 % dotázaných. Skupinu 22 % respondentů, kteří za studium neplatí tvoří respondenti Podnikové ekonomiky a managementu. 59 % respondentů kurzu Školského managementu a 100 % respondentů kurzu Řízení kvality sociálních služeb z celkového počtu 19 odpovědí uvedlo, že zaměstnavatel hradí celé studium.

Graf č. 16: Maximální školné
Zdroj: vlastní zpracování

Částka menší než 13 tis. Kč za akademický rok je adekvátní pro 54 % z celkového počtu dotázaných. 17 % respondentů by bylo ochotno zaplatit 13 až 16 tisíc Kč ročně a 18 % dotázaných by bylo ochotno zaplatit více než 24 tis. Kč za akademický rok. Tuto odpověď však uvedli v převážné většině studující soukromé vysoké školy Škoda Auto. Z nediplomových kurzů neuvedl částku nad 20 tisíc ani jeden respondent. 100 % respondentů z kurzu Specializačního studia speciální pedagogiky uvedlo jako nejvyšší částku méně než 13 tisíc Kč.

Graf č. 17: Podmínky pro maximální školné
Zdroj: vlastní zpracování

Na tuto otázku mohli respondenti uvést více alternativních možností. 28 % tvořili shodně odpovědi, že výše zvolenou maximální částku školného by byli studující ochotni platit v případě kariérového nebo platového postupu v zaměstnání. 20 % uvedlo jako důvod rekvalifikaci a 19 % hrozící ztrátu zaměstnání. Mezi jiné důvody patřila možnost sociálního začlenění.

Podrobnější vyčíslení a přehled odpovědí, rozklíčovaných dle jednotlivých studijních programů jak v absolutních, tak procentuálních hodnotách jsou součástí přílohy č. 5.

Z uvedených odpovědí vyplývá mimo jiné nízká motivace zaměstnavatelů k financování dalšího vzdělávání svých zaměstnanců. To může být způsobeno absencí daňových úlev a dalších zákonem stanovených zvýhodnění nebo účelovou specifikací příspěvků.

Jak je zřejmé, výše poplatku za studium se pohybuje spíše v nižších částkách, které odráží skutečnost, že si studující v převážné většině případů hradí studium sami a nejsou ke studiu kromě několika zákonných výjimek nijak nuceni. Cena studia tak odráží motivaci dalšího sebevzdělávání. Vyšší poplatky za studium jsou přípustné, pokud student získá nejen zvýšení kvalifikace, ale zároveň diplom (titul).

3.3 Možnosti čerpání prostředků v rámci vzdělávacích programů a v rámci strukturálních fondů EU

Od okamžiku vstupu České republiky do Evropské unie získala Česká republika možnost plně se zapojit do všech aktivit a iniciativ realizovaných na úrovni Společenství v oblasti vzdělávání a odborné přípravy. Svým vstupem do Evropské unie tak získala Česká republika i možnost plně se zapojit do všech vytvořených komunitárních programů zaměřených na podporu rozvoje systémů vzdělávání a odborné přípravy v zemích EU a byla jí umožněna spolupráce mezi vzdělávacími institucemi (nejen mezi členskými státy EU, ale i s institucemi ze třetích zemí). Cílem komunitárních vzdělávacích programů je posilovat vzájemné porozumění mezi členskými státy Evropské unie prostřednictvím vzdělávání a celoživotního učení a podporovat naplňování cílů společné vzdělávací politiky Evropské unie definované v rámci tzv. Lisabonské strategie.

V současnosti vytvořené a realizované vzdělávací programy EU, pomocí kterých mohou vzdělávací organizace čerpat finanční prostředky v případě, že podají projekt a ten bude schválen, jsou následující:

3.3.1 Socrates

je program, který dává možnosti jak vzdělávacím institucím tak i jednotlivým studentům a učitelům a to v celé oblasti vzdělávání a rovněž i dalším subjektům zapojených do vzdělávacího procesu včetně neziskových organizací působících v této oblasti. Je členěn do 8 podprogramů.

- **COMENIUS** - podprogram Comenius je zaměřen na vzdělávání od předškolních zařízení po vyšší odborné školy a pamatuje také na pedagogické pracovníky, kteří se dětem, žákům a studentům v těchto školách věnují. Cílem podprogramu Comenius je podpořit evropskou dimenzi ve vzdělávání, výuku jazyků a mezikulturní výchovu na školách.
- **ERASMUS** - podprogram Erasmus se zaměřuje na vysoké školství. Je to největší program, který podporuje evropskou spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání. V současné době je do programu aktivně zapojena většina evropských vysokých škol.
- **GRUNDTVIG** - podprogram zaměřený na podporu evropské spolupráce v oblasti vzdělávání dospělých a celoživotního učení prostřednictvím zvyšování kvality a evropské dimenze, dostupnosti a přístupnosti vzdělávání dospělých a celoživotního učení v nejširším slova smyslu.

Hlavním cílem podprogramu je podpora evropské spolupráce v oblasti vzdělávání dospělých a celoživotního učení tvorbou konkrétních produktů a výstupů v oblasti vzdělávání dospělých, rozšiřováním poznatků a výměnou zkušeností v této oblasti, zkvalitňováním odborné přípravy osob působících ve vzdělávání dospělých a zvyšováním dostupnosti a přístupnosti vzdělávání dospělých.

Grundtvig je podprogramem otevřeným všem institucím, organizacím i asociacím působícím v oblasti vzdělávání dospělých nebo celoživotního učení ve formálním i neformálním vzdělávacím systému. Zapojit se tedy mohou např. základní a střední školy organizující kurzy pro dospělé, univerzity, státní správa a samospráva, neziskové organizace a mimovládní instituce, odborové a zaměstnavatelské organizace, knihovny, muzea, nemocnice, sportovní sdružení a jiné subjekty reagující na potřeby individuálního vzdělávání. Cílovou skupinou vzdělávání v rámci podprogramu Grundtvig jsou osoby starší 25 let nebo osoby ve věku 16-24 let, které již nejsou zapojeny do středoškolského nebo vysokoškolského vzdělávacího procesu

(denní studium). Důraz je kladen na vzdělávání osob, které nemají základní vzdělání a kvalifikaci, osob, které jsou znevýhodněné ze socioekonomických důvodů a osob se specifickými vzdělávacími potřebami.

- **LINGUA** - hlavním cílem tohoto podprogramu je podpora jazykové přípravy a rozšíření jazykových znalostí na všech úrovních vzdělávání ve všech zemích zapojených do programu SOCRATES. Podprogram Lingua je nedílnou součástí vzdělávacího programu SOCRATES již od počátku jeho existence. Vstupem do druhé fáze programu SOCRATES (2000-2006) došlo k některým změnám, jež se významně dotýkají struktury programu Lingua. Většina původních aktivit programu se nyní odehrává pod hlavičkou programu Comenius. Současná podoba programu Lingua je tvořena dvěma aktivitami: podpora jazykového vzdělávání a vývoj učebních pomůcek.
- **MINERVA** - hlavním cílem podprogramu je podpora využívání informačních a komunikačních technologií a otevřeného a distančního vzdělávání v prostoru široké evropské spolupráce. Důraz je kladen na to, aby ICT a multimediálně koncipované materiály a služby byly plně využívány ve výuce, aby byl podpořen přístup k široké škále vzdělávacích zdrojů a k příkladům dobré praxe využití ODL a ICT. Projekty financované v rámci podprogramu Minerva mají za úkol podpořit rozvoj inovativních zkušeností a služeb, musí prokázat násobný efekt a výsledky zajišťující zdokonalení znalosti ODL a využití ICT ve vzdělání.
Podprogram Minerva otevírá možnost podpory pro různé typy projektů, jejichž cílem může být: rozvoj vzdělávacích zdrojů a metod založených na inovativních zkušenostech, příprava studií nebo srovnávacích analýz určitých aspektů ODL nebo využití nových vzdělávacích technologií na evropské úrovni, vytváření a rozvoj informačních služeb. Některé projekty mohou sledovat kombinace uvedených cílů současně.
- **Průzkum a inovace** (Observation and Innovation), jejichž cílem je výměna informací a zkušeností zahrnuje několik podprogramů:
Arion - výměna zkušeností prostřednictvím studijních návštěv,
Eurydice - Evropská informační síť o vzdělávání v Evropě,
Naric - národní informační centrum akademického uznávání (Středisko pro ekvivalenci dokladů o vzdělání).
- **Společné akce** (Joint Actions) je podpora těch aktivit, které nejsou součástí jednotlivých vzdělávacích a kulturních programů, ale směřují k propagaci a naplnění společného cíle těchto programů - vytvoření Evropy znalostí "Europe of knowledge". Společné akce spojují program SOCRATES s ostatními vzdělávacími a kulturními programy Evropské komise. Jsou to následující programy: LEONARDO DA VINCI, YOUTH a CULTURE 2000. Aktivita v rámci Společných akcí musí být interdisciplinární, spojovat všeobecné a odborné vzdělávání, zaměstnání, problematiku mládeže, vyloučených skupin a další.
- **Doplňkové aktivity** - cílem je podpora těch aktivit, které nejsou součástí jednotlivých podprogramů v rámci programu SOCRATES, ale směřují k dosahování cílů vytyčených programem SOCRATES a lze je realizovat v rámci jednotlivých podprogramů. V rámci této aktivity je možné připravit projekty zaměřené např. na šíření výsledků projektové činnosti, organizaci seminářů a konferencí, zavádění výsledků dosažených v projektech do praxe, nebo jiné aktivity zaměřené na specifická témata nebo cílové skupiny, které odpovídají potřebám současného vzdělávání, atd.

Programu SOCRATES se v současné době účastní celkem 31 zemí.

Socrates II plynule navazuje na výsledky první fáze programu a současně představuje nové aktivity a cíle. Program Socrates II klade důraz na posílení evropské dimenze ve vzdělávání formou projektové spolupráce škol a dalších vzdělávacích institucí, mobilit studentů a učitelů, zkvalitňování jazykového vzdělávání ve všech typech škol a ve všech formách vzdělávání, prosazování inovací ve vzdělávání včetně zavádění informačních a komunikačních technologií do výuky.

3.3.2 Leonardo da Vinci podporuje kvalitu a inovace, evropskou dimenzi odborného vzdělávání a politiku celoživotního vzdělávání.

Cílem tohoto programu je:

- zlepšovat dovednosti a kompetence osob procházejících počátečním odborným vzděláváním ve středních, vyšších a vysokých školách se záměrem zlepšovat zaměstnatelnost a usnadňovat uplatnění mladých lidí na evropském trhu práce
- zdokonalovat kvalitu a přístup k dalšímu odbornému vzdělávání a k celoživotnímu osvojování znalostí a schopností se záměrem zlepšovat adaptabilitu lidí na technologické a organizační změny a zdůrazňovat význam a posilovat úlohu odborného vzdělávání v procesu inovací se záměrem zvyšovat konkurenceschopnost
- rozvíjet podnikání prostřednictvím zlepšování spolupráce institucí odborného vzdělávání a podniků.

4.3.3 Mládež (Youth) nabízí mladým lidem v první řadě mobilitu a příležitost hrát aktivní roli při budování Evropy třetího tisíciletí. Jeho záměrem je přispět k dosažení "Evropy vědomostí" a vytvořit evropský prostor pro spolupráci při rozvíjení politiky pro mládež založené na neformálním vzdělávání. Program podporuje koncept celoživotního vzdělávání a rozvoje schopností a kvalifikace, které vedou k aktivnímu občanství.

V obecné rovině je pro rok 2005 cílem podpora projektů vysoké úrovně obsahující nové a netradiční prvky s důrazem na hodnocení efektivity realizovaných aktivit s mládeží nebo pro mládež, ve vysoké míře odpovídajících cílům programu a obsahově naplňujících evropskou dimenzi programu Mládež.

3.3.4 eLearning - hlavním cílem programu eLearning je efektivní zapojení informačních a komunikačních technologií (ICT) do systémů vzdělávání a odborné přípravy v Evropě. Program má 4 hlavní aktivity:

- Podpora počítačové a informační gramotnosti - tato aktivita má přispět k získání nových znalostí a dovedností, které budou v informační společnosti nezbytné pro osobní a profesní rozvoj. Aktivita se zaměřuje na zapojení ICT do vzdělávání, zejména pro ty občany, kteří mají v důsledku své geografické polohy, sociálně-ekonomické situace či specifických potřeb obtížný přístup k tradičnímu vzdělávání a odborné přípravě.
- Evropské virtuální univerzity (Virtual Campuses) - prioritou této aktivity je přidat virtuální dimenzi evropské spolupráci v oblasti vysokoškolského vzdělávání prostřednictvím podpory vývoje nových organizačních modelů pro evropské univerzity, poskytování vysokoškolského vzdělávání (virtuální univerzity) a přispěním k evropským výměnným programům a schémátům (virtuální mobilita).
- eTwinning - podpora partnerské spolupráce základních a středních škol v Evropě a podpora vzdělávání učitelů.

- Doplnkové aktivity na podporu eLearningu v Evropě - tato aktivita staví na Akčním plánu eLearning a bude podporovat šíření dobrých příkladů, produktů a služeb, které jsou výsledkem řady projektů a programů financovaných jak na evropské, tak národní úrovni. Cílem je podpořit spolupráci mezi zúčastněnými subjekty.

Celkový rozpočet programu na celé období trvání (2004-2006) je 44 mil. EUR.

3.3.5 Erasmus Mundus je program zaměřený na podporu spolupráce a mobility v oblasti vysokoškolského vzdělávání. Program podporuje kvalitní magisterské studijní programy a poskytuje stipendia pro studenty a akademické pracovníky ze třetích zemí, kteří se chtějí magisterských programů v zemích EU zúčastnit. Studenti ze zemí EU budou moci získat stipendia na absolvování části magisterského programu ve třetích zemích. V neposlední řadě program Erasmus Mundus poskytuje finanční podporu projektům vedoucím ke zviditelňování a zvyšování atraktivnosti evropského vysokoškolského vzdělávání ve třetích zemích. Program je pětiletý a na celé období své platnosti počítá s rozpočtem 230 milionů EUR.

3.3.6 Tempus III zahrnuje tři hlavní aktivity:

1. Joint European Projects - umožňují univerzitám spolupracovat ve dvouletých nebo tříletých projektech připravených na dosažení cílů, jenž jsou v souladu s národními prioritami stanovenými partnerskými zeměmi.
2. Structural and Complementary Measures – v rámci Strukturálních a doplnkových aktivit je možné zaměřit se na konkrétní potřeby na národní úrovni specifikované partnerskou zemí jako priority. Tyto projekty mohou mít trvání od několika týdnů do jednoho roku.
3. Individual Mobility Grants - Cílem této aktivity je poskytnout akademickým a administrativním pracovníkům ve vysokoškolském sektoru možnost stáží v zahraničí.

3.3.7 Jean Monet- program podporující rozvoj evropských studií v rámci vzdělávacích institucí se zaměřuje na tematiku evropské integrace v oblastech ekonomie, práva, politologie, historie a filozofie.

Projekty jsou financovány po dobu tří let, s podmínkou trvání kurzu po dobu 4 následujících let po ukončení projektu. Projekty vyžadují spolufinancování koordinující instituce.

3.3.8 Label - na konci roku 2001 byla Česká republika spolu s dalšími kandidátskými zeměmi přizvána podílet se na programu Evropská jazyková cena - Label, jehož počátky sahají již do roku 1995, kdy si Komise EU, v rámci dokumentu "White Paper: Teaching and learning towards the learning society", vytyčila cíl umožnit a vytvořit podmínky pro to, aby každý občan země ovládl tři evropské jazyky. V tomto kontextu se poprvé objevil návrh vytvořit program, který bude zaměřen na podporu jazykového vzdělávání. Do roku 1995 byla tato snaha o podporu jazyků uskutečňována prostřednictvím podprogramu Lingua (v rámci programu Socrates) a programu Leonardo da Vinci.

Program Label v roce 2005 zaznamenal rozšíření o další významnou aktivitu v oblasti jazykového vzdělávání. Kromě samotné Evropské jazykové ceny Label pro inovativní projekty v oblasti jazykového vzdělávání, se představilo nové individuální ocenění v rámci Evropské jazykové ceny Label - Evropský učitel jazyků roku 2005.

V roce 2005 byla tedy udělována ocenění ve dvou oblastech:

1. Evropská jazyková cena Label pro inovativní projekty v oblasti jazykového vzdělávání;
2. Evropská jazyková cena Label, individuální ocenění Evropský učitel jazyků roku 2005.

3.3.9 Program Phare 2003 byl jako poslední předvstupní podpora zaměřen na přípravu využívání strukturálních fondů. V souladu s tím byly v rámci rozpočtu Phare 2003 RLZ alokovány prostředky pro 7 cílových regionů soudržnosti na úrovni NUTS II, pokrytých Cílem 1. Pro pilotní ověření byla vybrána 3 opatření z OP RLZ (verze z roku 2003), jmenovitě opatření 1.1 Posílení aktivní politiky zaměstnanosti, opatření 2.1 Integrace skupin obyvatelstva ohrožených sociálním vyloučením a opatření 3.4 Rozvoj dalšího vzdělávání. První dvě opatření se realizují prostřednictvím grantových schémat a třetí jako dodávka služeb a vybavení pro 2 pilotní centra dalšího vzdělávání.

Na spolupráci s vybranými zeměmi mimo EU jsou zaměřeny následující programy:

EU – USA: spolupráce EU a USA v oblasti vysokého školství a odborného vzdělávání

EU – Kanada: spolupráce EU a Kanady v oblasti vysokého školství a odborného vzdělávání

EU – Austrálie: spolupráce EU a Austrálie ve vysokém školství

EU – Nový Zéland: spolupráce EU a Nového Zélandu ve vysokém školství

EU – Japonsko: spolupráce EU a Japonska ve vysokém školství

Alfa: spolupráce zemí EU a Latinské Ameriky v oblasti vysokého školství

Alban: spolupráce zemí EU a Latinské Ameriky v rámci poskytování vysokoškolských stipendií

Asia – link: spolupráce EU a vybraných asijských zemí v oblasti vysokého školství

Vzdělávací instituce mají také možnost čerpání prostředků z Evropských strukturálních fondů. Vzhledem k širokému rozsahu působnosti jsou pro potřebu této práce vybrány pouze ty fondy a programy, které se přímo týkají institucí zabývajících se dalším a celoživotním vzděláváním.

3.3.10 Evropský sociální fond (ESF) – je nejdůležitějším fondem z kategorie Evropských strukturálních fondů, zaměřeným na čerpání prostředků neziskovými organizacemi. ESF podporuje především zaměstnanost a rozvoj lidských zdrojů. Přispívá na rozvoj schopností, kvalifikace i rekvalifikace lidí nastupujících na trh práce či snažících se na trh práce vrátit, podporuje tvorbu nových míst. Bojuje tak proti dlouhodobé nezaměstnanosti, nezaměstnanosti znevýhodněných osob a mládeže. ESF je tvořen čtyřmi programy, které umožňují čerpání prostředků z ESF v oblasti lidských zdrojů pro období 2004-2006 v České republice a hlavním městě Praze.

	Podpora z EU v mil. EUR
ESF celkem	457
OP RLZ	318,82
JPD3	58,8
IS EQUAL	32,1
SROP	47,28

Tab. č. 1.: Celkový objem finanční pomoci z ESF

Zdroj: www.esfcr.cz

	2004	2005	2006	Celkem
OP RLZ	74 308 763	106 433 869	138 076 651	318 819 283
JPD Cíl 3	19 211 006	19 595 226	19 987 131	58 793 363
EQUAL	7 618 158	10 698 543	13 784 228	32 100 929
Celkem za programy	101 137 927	136 727 638	171 848 010	409 713 575

Tab. č. 2.: Alokace prostředků z ESF v EUR

Zdroj: www.esfcr.cz

Státní rozpočet	2004	2005	2006	Celkem
OP RLZ	24 148 941	34 588 992	44 872 299	103 610 232
JPD Cíl 3	16 641 008	16 973 827	17 313 305	50 928 140
EQUAL	2 817 677	3 956 996	5 098 278	11 872 951
Celkem za programy	43 607 626	55 519 815	67 283 882	166 411 323

Tab. č. 3.: Alokace prostředků z národních zdrojů - státní rozpočet v EUR

Zdroj: www.esfcr.cz

Operační program Rozvoj lidských zdrojů (OP RLZ) tvoří základ pro realizaci podpory z Evropského sociálního fondu v oblasti rozvoje lidských zdrojů v České republice na období 2004 – 2006. Globálním cílem operačního programu Rozvoj lidských zdrojů je dosažení vysoké a stabilní úrovně zaměstnanosti založené na kvalifikované a flexibilní pracovní síle, integraci sociálně vyloučených skupin obyvatelstva a konkurenceschopnosti podniků při respektování principů udržitelného rozvoje. Žadatelům bude poskytnuta podpora až ve výši 422,43 mil. EUR (ESF poskytne 318,82 mil. EUR a 103,61 mil. EUR je spolufinancováno ze státního rozpočtu).

Z hlediska dalšího a celoživotního vzdělávání jsou důležitá následující dvě opatření OP RLZ:

1. Opatření 3.1 – Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních a rozvoj podpůrných systémů ve vzdělávání.

Globálním cílem tohoto opatření je zkvalitnění vzdělávání na ZŠ, SŠ, VOŠ a ve školských zařízeních a ustavení systémů podporujících rozvoj vzdělávání a jeho vazby na trh práce.

Specifickými cíli jsou:

- zlepšení podmínek pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami;
- modernizace školních vzdělávacích programů orientovaných na rozvoj klíčových kompetencí;
- rozvoj dalšího vzdělávání učitelů a ostatních pracovníků ve školství;
- rozvoj dalšího vzdělávání na středních a vyšších odborných školách;
- rozvoj a zdokonalení integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému v oblasti vzdělávání a volby povolání;
- propojování počátečního a dalšího vzdělávání;
- zřízení a podpora Centra pro zjišťování výsledků ve vzdělávání.

Opatření je realizováno prostřednictvím systémových projektů, národních projektů a grantového schématu Zkvalitňování vzdělávání ve školách a školských zařízeních.

2. Opatření 3.2 Podpora terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje.

Globálním cílem opatření je zvýšení uplatnitelnosti absolventů všech typů studijních programů a programů celoživotního vzdělávání na trhu práce a zvýšení odborné úrovně pracovníků institucí pro výzkum a vývoj.

Specifickými cíli jsou:

- zkvalitňování vzdělávání na vysokých školách;
- rozvoj učitelských studijních programů;
- rozvoj dalšího vzdělávání na vysokých školách;
- rozvoj lidských zdrojů v oblasti výzkumu a vývoje.

Opatření je realizováno prostřednictvím grantového schématu, které vyhlašuje Skupina vědy a vysokého školství, odbor vysokých škol a oddělení pomoci z ESF.

3. Opatření 3.3 Rozvoj dalšího profesního vzdělávání.

Globálním cílem je fungující systém dalšího profesního vzdělávání odpovídající potřebám znalostní společnosti.

Specifickými cíly jsou:

- vytvoření uceleného systému dalšího profesního vzdělávání a odpovídající regionální infrastruktury, poskytující další a specializované kvalifikace dospělým občanům s praxí na základě moderních forem, metod a přístupů založených na rozvoji kompetencí v přímé vazbě na potřeby trhu práce a podporovaný z veřejných rozpočtů;
- vytvoření podmínek pro založení systému ověřování kvalifikací získaných v systému dalšího profesního vzdělávání s využitím akreditačního a certifikačního systému propojeného se systémem certifikace počátečního vzdělávání;
- zlepšení přístupu k informacím, orientaci v nabídce a kvalitě služeb dalšího profesního vzdělávání, rozvoj výzkumu a vývoje metodologie vzdělávání dospělých včetně vybudování institucionální kapacity;
- rozvoj vzdělávací nabídky dalšího profesního vzdělávání (nové programy, distanční formy vzdělávání, e-learning, zdokonalení anticipace potřeb zaměstnavatelů);
- zvýšení odborné a pedagogické způsobilosti lektorů, konzultantů, učitelů, metodických a řídicích pracovníků působících ve sféře dalšího profesního vzdělávání.

Společný regionální operační program (SROP) je spolu se souběžně řešenými operačními programy se sektorovou působností součástí taktické a realizační fáze podpory regionálního rozvoje České republiky. Společný regionální operační program je plán cílených intervencí, navržený pro stimulaci nebo rozšíření ekonomického a sociálního rozvoje krajů.

Z hlediska dalšího a celoživotního vzdělávání je důležité:

Opatření 3.1 Infrastruktura pro rozvoj lidských zdrojů v regionech.

Opatření je zaměřené na podporu investičních projektů v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti, celoživotního učení a sociální integrace. Tyto investice budou muset přispívat k rozvoji a ke strukturálním změnám v regionu a k vytváření nebo zachování trvale udržitelných pracovních míst.

Typy podporovaných činností:

- Rozvoj kapacit a materiálního vybavení v oblasti aktivní politiky zaměstnanosti.
- Rozvoj kapacit a materiálního vybavení zařízení sociální integrace (podpora znevýhodněných skupin obyvatelstva).
- Rozvoj materiálního vybavení vzdělávacích zařízení spojených s celoživotním učením.

Opatření je realizováno prostřednictvím individuálních projektů předkládaných k výběru příslušným Regionálním radám v rámci regionů na úrovni NUTS II.

4 Případová studie

Pro zhodnocení přístupu k finančním zdrojům byli do této případové studie vybráni tři zástupci, vždy po jednom z veřejné vysoké školy, soukromé vysoké školy (neuniverzitního typu) a mimoškolního vzdělávacího centra.

1. Centrum dalšího vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci
2. Soukromá vysoká škola ekonomických studií, s. r. o.
3. Komora daňových poradců České republiky

4.1 Centrum dalšího vzdělávání na Technické univerzitě v Liberci

Centrum dalšího vzdělávání (CDV) bylo založeno roku 1994 jako speciální oddělení rektorátu Technické univerzity v Liberci. Mezi hlavní aktivity centra patří vývoj, zajištění a koordinace všech aktivit celoživotního vzdělávání, zajišťovaného především distanční formou.

V současnosti studuje na centru téměř 750 studujících, převážně v oblasti dalšího vzdělávání učitelů.

Centrum je podřízeno prorektorovi Technické univerzity pro studijní a pedagogické záležitosti. Personálně je zajištěno osmi zaměstnanci a dvěma asistenty, v celkovém počtu sedmi plných úvazků. Vzhledem k povaze centra závisí počet zaměstnanců na počtu studujících a nabízených kurzů. Do budoucna se předpokládá jeho růst.

Pro vývoj centra byl velice důležitý rok 1998. Během zmíněného roku byla provedena rekonstrukce nepoužívaných univerzitních prostor. Vybudována byla také studovna a multimediální posluchárna. Vybavení bylo financováno z prostředků Phare. Nová multimediální učebna umožňuje implementaci multimédií do distančního vzdělávání. Touto cestou bylo založeno jedno ze čtyř Phare center v České republice, tj. center, která mají jak technické, tak i personální vybavení na takové úrovni, že mohou být zapojeny do evropské sítě otevřeného a distančního učení.

Cílem centra je splnění regionálních požadavků zahrnujících další vzdělávání učitelů a odborníků v různých oblastech. Většina celoživotních vzdělávacích kurzů byla připravena touto cestou a překročila regionální rámec během jednoho až dvou let. Výběr a příprava nediplomových distančních studijních kurzů je opět závislá na regionálních požadavcích týkajících se rekvalifikace nebo doplnění kvalifikace zaměstnanců. Všechny kurzy jsou realizovány kombinací distanční a prezenční formy studia a jsou vyvinuty na Technické univerzitě. Centrum je také připraveno zajišťovat kurzy ze zahraničí, avšak zájem současných studentů není uspokojující. Pro každý kurz začalo centrum připravovat vzdělávací on-line prostředí, které umožňuje studujícím získat jednoduše potřebné studijní a další informace, včetně zkušebních testů přes internet.

Základními studijními materiály jsou speciálně připravené studijní texty. Většina kurzů předpokládá jeden až dva víkendové tutoriály v každém semestru.

V lednu 2005 bylo v univerzitní knihovně vybudováno Centrum U3V, které bylo po dohodě s vedením univerzity zřízeno v rámci specializované studovny pro studenty se specifickými potřebami. Zahrnuje šest pracovních míst: pět PC sestav (z toho dvě přednostně pro seniory) a stolní čtecí lupu pro slabozraké. Studovna je k dispozici pro dvě kategorie uživatelů – seniory a studenty se zdravotním postižením.

Centrum spolupracuje s dalšími subjekty trhu práce, především s krajským úřadem a Centrem vzdělanosti libereckého kraje.

Z marketingových aktivit zaměřených na cílovou skupinu potencionální klientely se centrum zaměřuje především na letákové kampaně, brožury, webové stránky, adresné e-maily ředitelům škol v regionu a veletrhy jako Gaudeamus Brno nebo NISA SCHOLA Liberec.

4.1.1 Nabízené kurzy

Centrum dalšího vzdělávání nabízí 10 dvou až čtyř semestrových kurzů a 25 kurzů univerzity třetího věku.

Kurzy zaměřené na další vzdělávání pedagogů:

Kurz pedagogické přípravy pro učitele praktického vyučování a odborného výcviku

Kurz je určen pro učitele praktického vyučování a odborného výcviku na středních školách, středních odborných učilištích a ve střediscích praktického vyučování, kteří si v návaznosti na neučitelský studijní obor ze střední školy doplňují kvalifikaci způsobilostí pedagogickou. Studium je organizováno v souladu s § 9 zákona č. 563/2004 a podle § 2 vyhlášky č. 317/2005. Osvědčení bude vydáno v souladu s § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Studium je organizováno formou sobotních konzultací (zpravidla maximálně 3 x za měsíc). Ukončuje se vykonáním závěrečné zkoušky (z pedagogiky, psychologie, didaktiky odborných předmětů a odborného výcviku), jejíž součástí je předložení písemné práce.

Cena: 11 200,- Kč za tři semestry studia.

Kurz pedagogické přípravy pro vychovatele a pedagogy volného času

Kurz je určen pro vychovatele v družinách při ZŠ, v dětských klubech, v internátech a v domovech mládeže a pro pedagogy mimoškolní výchovy, kteří si v návaznosti na neučitelský studijní obor ze střední školy doplňují plnou kvalifikaci ještě způsobilostí pedagogickou. Studium je organizováno v souladu s § 16 a 17 zákona č. 563/2004 a § 2 vyhlášky č. 317/2005. Osvědčení se vydává v souladu s § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Studium se ukončuje vykonáním závěrečné zkoušky (z pedagogiky, psychologie a metodik zájmových činností), jejíž součástí je předložení písemné práce.

Cena: 11 200,- Kč za tři semestry studia.

Kurz pedagogické přípravy pro učitele středních škol

Tento kurz je určen učitelům středních škol s ukončeným odborným vysokoškolským vzděláním, kteří potřebují získat pedagogické znalosti i způsobilost podle požadavků MŠMT. Kurz je organizován v souladu s § 9 zákona č. 563/2004 a podle § 2 vyhlášky č. 317/2005. Kurz se ukončuje vykonáním závěrečné zkoušky před zkušební komisí. Její součástí je prezentace závěrečné práce. Úspěšný absolvent studia obdrží osvědčení podle § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

Cena: 11 200,- Kč za tři semestry studia.

Dvouletý kurz speciální pedagogiky

Studium je určeno pro absolventy pedagogických fakult, nebo pro absolventy jiných VŠ, kteří mají oprávnění k vyučování a kteří pracují ve speciálních a specializovaných zařízeních. Studium je koncipováno podle § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně

a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách) a je schváleno jako specializační studium podle § 7 odst. 2b zákona č. 563/2004 a v souladu s § 2 vyhlášky č. 317/2005. Studium rozšiřuje předchozí vzdělání absolventů o studium podle požadavků MŠMT se specializací na psychopedii, etopedii a na problematiku integrace postižených. Studium je organizováno distanční formou. Celkový rozsah studia za čtyři semestry nepřekročí 250 hodin prezenční výuky. Studium se ukončuje závěrečnou zkouškou a předložením závěrečné práce (kazuistiky). Úspěšný absolvent obdrží osvědčení v souladu s § 7 odst. 2b zákona č. 563/2004. Cena: 21 400,- Kč za čtyři semestry studia.

Dvouletý kurz školského managementu

Studium je určeno pro ředitele a zástupce ředitelů na základních a středních školách, dále je doporučeno pro pracovníky, kteří se podílejí na řízení školských zařízení nebo se na tuto činnost připravují. Podmínkou přijetí ke studiu je vysokoškolské pedagogické vzdělání a praxe ve školství. Studium je koncipováno jako funkční studium II. a je v souladu s § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004 a s § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů. Studium je organizováno kombinovanou formou, prezenční výuka nepřesahuje čtyři víkendy za semestr. Celkový rozsah studia činí cca 174 hodin. Studium se ukončuje předložením a obhajobou závěrečné práce na vybrané téma z praxe a ústní závěrečnou zkouškou z okruhů předepsaných MŠMT. Úspěšný absolvent obdrží osvědčení v souladu s § 5 odst. 2 zákona č. 563/2004. Cena: 26 000,- Kč za čtyři semestry studia.

Kurz pro výchovné poradce

Studium je určeno pro absolventy vysokých škol, kteří zastávají nebo budou zastávat na školách funkci výchovných poradců. Podmínkou přijetí ke studiu je pedagogické vzdělání a praxe ve školství. Studium je koncipováno jako specializační podle § 24 odst. 2 zákona č. 563/2004 a v souladu s § 60 Zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Studium je organizováno kombinovanou formou. Celkový rozsah studia za čtyři semestry nepřekročí 250 hodin prezenční výuky. Studium se ukončuje předložením a obhajobou závěrečné práce na vybrané téma z praxe. Úspěšný absolvent obdrží osvědčení v souladu s § 24 odst. 2b zákona č. 563/2004. Cena: 24 000,- Kč za čtyři semestry studia.

Dvousemestrový kurz školní psychologie

Kurz je určen učitelům základních škol – absolventům VŠ s pedagogickým vzděláním. Kurz je zakončen splněním předepsaných studijních povinností. Studium je organizováno formou prezenčních 6hodinových bloků o víkendu a samostatným studiem povinné literatury, která je součástí školního. Absolventi získají osvědčení o absolvování kurzu v souladu s § 60 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách. Cena: 8 000,- Kč za dva semestry studia.

Ostatní kurzy:

Dvouletý kurz řízení kvality sociálních služeb

Kurz je určen pro řídicí pracovníky ústavů sociální péče a domovů důchodců. Kurz je organizován v souladu s § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Kurz se ukončuje předložením a obhajobou projektu rozvoje poskytovaných sociálních služeb.

Úspěšný absolvent obdrží osvědčení podle § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

Cena: 16 500,- Kč za tři semestry studia.

Specializační kurz pro osobní asistenty a zaměstnance USP a DD

Kurz je určen pro osobní asistenty a zaměstnance ústavů sociální péče a domovů důchodců. Kurz je organizován v souladu s § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Kurz je ukončen splněním všech studijních povinností (zkoušek i zápočtů). Úspěšný absolvent obdrží osvědčení podle § 60 zákona 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách). Osvědčení bude obsahovat výpis předmětů zakončených zkouškou, včetně hodnocení.

Cena: 21 400,- Kč za čtyři semestry studia.

Podnikání v textilu

Studium je určeno pro pracovníky z praxe, kteří již pracují v textilním oboru a mají zájem si rozšířit znalosti. Je též určeno studentům, kteří se v rámci přijímacího řízení nedostali do povoleného směrného čísla pro prezenční - denní studium. Jedná se o studium v rámci celoživotního vzdělávání. Studium je dvousemestrové, organizované kombinovanou formou. Prezenční výuka probíhá vždy v pátek a v sobotu, max. čtyřikrát za semestr. Po splnění všech studijních povinností obdrží absolvent osvědčení o absolvování licenčního studia podle § 60 zákona č. 111/98 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů.

Cena: 24 000,- Kč za dva semestry studia.

Manažerská psychologie

Kurz je určen manažerům malých a středních podniků, kteří absolvovali střední nebo vysokou školu technického zaměření a chtějí získat kompetence ve stěžejních oblastech práce s lidskými zdroji.

Cena: 14 000,- Kč za dva semestry studia.

Univerzita třetího věku: 25 jedno – třísemestrových kurzů

Studium se zahajuje vždy v říjnu a je alespoň třísemestrové. Probíhá formou přednášek a seminářů, vždy se začátky od 16:10 a 18:00, v dvouhodinových blocích 14x za semestr. Z předložené nabídky si studující mohou zapsat maximálně čtyři předměty za semestr z nabídky libovolné fakulty. Studující se mohou rozhodnout, zda na konci semestru složí zkoušku, nebo pouze absolvují přednášky. Postup do dalšího semestru je podmíněn složením zkoušek, nebo potvrzením účasti na zapsaných přednáškách.

Studující obdrží osvědčení po ukončení nejdelšího vícesemestrového kurzu za předpokladu, že složili všechny předepsané zkoušky a absolvovali alespoň jeden vícesemestrový předmět.

Cena: 1 500,- Kč za dva semestry studia.

V současné době probíhá inovace všech zmíněných kurzů v rámci DVPP. Do nabídky centra na další akademický rok jsou připravovány také tři zcela nové kurzy: Úvod do problematiky vzdělávání dospělých, Distanční vzdělávání a Studijní poradenství v celoživotním vzdělávání.

4.1.2 Financování

V roce 1995 obdrželo centrum grant z programu Phare Multi Country Co-operation in Distance education Programme. Z tohoto projektu byla hrazena převážná část původního vybavení Centra dalšího vzdělávání. V roce 2005 byla z projektu Rozvojových programů MŠMT opravena a zrekonstruována multimediální posluchárna, sloužící zejména pro výuku v kurzech Univerzity třetího věku, ale i ostatních kurzech nabízených centrem.

Centrum dalšího vzdělávání je zařazeno do statutu univerzity. Z tohoto důvodu není možné tvořit zisk. Centrum není příjemcem žádných dotací a zároveň ani nečerpá žádné fondy, jako například FRVŠ apod.

Hlavní příjmy centra jsou tvořeny účastí v Rozvojových programech MŠMT, konkrétně v programu MULTITUL, který je zaměřený na přístrojové vybavení, jedná se tedy o investiční program. Dále je centrum zapojeno do programu MULTIEDU, ze kterého je financována příprava online studijních materiálů pro DVPP a také odměny tvůrcům těchto materiálů. Do obou zmíněných programů je centrum zapojeno na základě partnerství. Z Rozvojového programu MŠMT nazvaného Univerzita třetího věku centrum hradí především mzdy učitelů a vybavení výše zmíněného centra pro seniory. Centrum je koordinátorem tohoto programu.

Roční obrát centra činí přibližně 1 200 000,- Kč. Průměrný rozpočet na jeden dvouletý kurz je uveden zde:

Položka	Předpokládané náklady	
Celkové náklady na lektory	230 370,00	
z toho	Hodinová odměna pro 1 lektora včetně odvodů	338,00
	Celkem odměny lektorů	207 870,00
	Ubytování lektorů	7 500,00
	Stravování a doprava lektorů	15 000,00
Náklady na zajištění prostor	14 000,00	
Náklady na učební texty	103 200,00	
z toho	Příprava, překlad, autorská práva apod.	50 700,00
	Rozmnožení textů, vazba, nákup povinné literatury	52 500,00
Režijní náklady	72 500,00	
z toho	Stravné a doprava organizátorů	0,00
	Ubytování organizátorů	0,00
	Poštovné, telefony	8 000,00
	Doprava a pronájem techniky	12 000,00
	Propagace	8 000,00
	Ostatní náklady	
	Odměna organizátorům (mzda manažera studia)	44 500,00
Náklady celkem	420 070,00	
Poplatek za 1 účastníka	14 000,00	

Tab. č. 4.: Průměrný rozpočet na dvouletý kurz pro akademický rok 2006/2007

Zdroj: Centrum dalšího vzdělávání, Technická univerzita v Liberci

4.2 Soukromá vysoká škola ekonomických studií, s. r. o.

Předmětem činnosti je uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního vzdělávání ve smyslu ust. §2 odst. 7 a násled. zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách).

Soukromá vysoká škola ekonomických studií navazuje na jedenáctiletou tradici. V roce 1990 založil Miloslav Marek První soukromou pětiletou obchodní akademii, která poskytovala úplné střední odborné vzdělání a vyšší odbornost v oboru podnikové ekonomiky a administrativy. Novela Školského zákona v roce 1995 umožnila kvalitativně přeměnu této školy na Soukromou vyšší odbornou školu a První soukromou obchodní akademii. Zákon 111/98 Sb., o vysokých školách umožnil zakladateli další kvalitativní přeměnu školy. Státní souhlas působit jako soukromá vysoká škola byl obdržen 21. 8. 2000.

Soukromá vysoká škola ekonomických studií má v současné době 21 pedagogických pracovníků na plný úvazek v celé instituci. Tito pracovníci se částečně podílejí na zajištění výuky v rámci celoživotního vzdělávání. V únoru 2006 evidovala škola celkem 414 studentů, z toho 270 v kombinované formě studia.

Škola spolupracuje s přibližně 50 podniky, kam trvale zasílá své studenty na praxi. Ke svému zviditelnění na vzdělávacím trhu škola používá především následující marketingové aktivity: reklamu v tisku, účast na výstavách, reklamu v metru, informace na internetu – web školy, odkazy na informačních portálech, adresné rozesílání informačních materiálů, dny otevřených dveří a pořádání odborných konferencí a seminářů.

4.2.1 Nabízené kurzy

Programy jednotlivých kurzů jsou uchazečům zasílány poštou. Přihláška se podává na předepsaném tiskopise nebo v kanceláři rektorátu. Při zápisu do kurzu se hradí administrativní poplatek 100,- až 200,- Kč v závislosti na vybraném kurzu. Při zápisu je také účastníkům vydán průkaz studenta celoživotního vzdělávání. Účastníci kurzu mohou bezplatně využívat informační centrum školy a přístup k internetu. Škola v současné době nabízí následující programy celoživotního vzdělávání:

Studium třetího věku

toto studium se skládá z následujících kurzů, z nichž si uchazeči o studium libovolně volí své zaměření:

- Práce s osobním počítačem;
- Právní sebeobrana;
- Podnikatelské záměry a jejich realizace;
- Účetnictví, daně, zdravotní a sociální pojištění;
- Evropská unie;
- Zeměpisná orientace.

Délka kurzu: 1 semestr (20 kontaktních hodin)

Minimální počet účastníků: 10 posluchačů

Cena kurzu: 2.000,- Kč

Ukončení kurzu: Napsání závěrečné práce a účast na závěrečné besedě

Doklad o ukončení: Osvědčení Soukromé vysoké školy ekonomických studií o absolvování kurzu.

Mimořádné studium

toto studium je určeno k doplnění nebo aktualizaci vědomostí získaných předcházejícím studiem a k činnosti podle zájmu uchazeče. Studium se skládá z následujících modulů:

- vybrané předměty z akr. programu ve studijním oboru "Management organizací";
- vybrané předměty z akr. programu ve studijním oboru "Účetnictví";
- vybrané předměty z akr. programu ve studijním oboru "Bezpečnostní management";
- vybrané předměty z akr. programu všech studijních oborů.

Studující tohoto programu mohou využít nabídku studijních materiálů publikovaných v intranetové síti školy.

Délka kurzu: 1 semestr (20 kontaktních hodin na jeden předmět)

Minimální počet účastníků: 6 posluchačů

Cena kurzu: 5.000,- až 9.000,- Kč podle druhu vybraného kurzu

Ukončení kurzu: Zkouška z vybraného předmětu a závěrečná zkouška

Doklad o ukončení: Osvědčení Soukromé vysoké školy ekonomických studií o absolvování kurzu.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků

Program celoživotního vzdělávání "Vzdělávání zaměstnanců" je určen ke zvýšení kvalifikace zaměstnanců v zájmu SVŠES (kurzy jsou bezplatné) nebo podle zájmu zaměstnanců.

Délka kurzu: většinou 20 – 24 hodin celkem

Cena kurzu: Úroveň Z 2 100,- Kč

Úroveň P 2 600,- až 2 800,- Kč.

Ukončení kurzu: Zkouška z vybraného předmětu a závěrečná zkouška.

Doklad o ukončení: Osvědčení Soukromé vysoké školy ekonomických studií o absolvování kurzu jako akreditovaného střediska MŠMT.

- Úroveň Z - Základní uživatelské znalosti

Hlavním cílem přípravy Z je motivovat pedagogické pracovníky k použití počítače ve škole i doma a vybavit je pro tento účel základními uživatelskými znalostmi a dovednostmi, a to včetně schopnosti tyto dovednosti dále aktivně samostatně rozvíjet.

- Úroveň P - Poučený uživatel

Úvodní modul - tento modul je povinným úvodem pro zájemce o další vzdělávání v úrovni P. Navazuje na školení Z, upevňuje získané vědomosti a obsahuje některá témata rozšiřující a doplňující toto školení. Základní cíle úvodního modulu jsou informační a motivační.

Školení má pedagogického pracovníka seznámit s dalšími možnostmi smysluplného užití výpočetní techniky ve školní praxi, motivovat jej pro toto užití, vybavit jej základními ICT kompetencemi, které potřebuje pro využití informačních technologií ve výuce, a poskytnout mu informace pro následný účelný výběr navazujících specializovanějších modulů.

Publikování na WWW – tento modul je určen především těm učitelům základních a středních škol, kteří chtějí využít obrovský potenciál internetové služby World Wide Web a v rámci své pedagogické praxe zpřístupnit vyučovací a další materiály širokému okruhu zájemců.

Absolvent tohoto modulu by měl být schopen pomocí vhodného nástroje vytvářet internetové prezentace v souladu s webovými standardy a estetickými doporučeními.

Součástí kurzu je představení základních způsobů a technik publikování na www, pravidel a doporučení k tvorbě stránek a dostupného programového vybavení.

Grafika a digitální fotografie - modul je díky svému zaměření primárně určen široké oblasti pracovníků školství. Znalost práce s grafikou využijí učitelé a ředitelé všech typů škol, od škol mateřských, přes základní a střední školy, vyšší odborné školy až po školy vysoké.

Tabulkové kalkulátory - cílem modulu je zvládnutí činností v tabulkovém kalkulátoru na úrovni středně pokročilého uživatele a získání schopnosti efektivně využívat dostupné datové struktury tabulkového kalkulátoru. Základem je práce s připravenými příklady, na kterých účastníci školení získávají znalosti a dovednosti z oblasti tabulkových kalkulátorů. Tento způsob výuky nasměřuje účastníka k možné aplikaci tabulkového kalkulátoru v praxi.

Pokročilé zpracování textu a DTP - modul je orientován na typografii a technologii tvorby dokumentů na počítači pomocí počítačových systémů desktop publishing (DTP). Jsou zde obsaženy obecné principy aplikovatelné v běžné praxi, a to jak z hlediska návrhu dokumentů, tak z hlediska realizace různými typy programového vybavení. Kurz je díky svému zaměření určen široké oblasti pracovníků školství. Pokročilou znalost práce s textem využijí učitelé a ředitelé všech typů škol, od škol mateřských, přes základní a střední školy, vyšší odborné školy až po školy vysoké.

Business centrum

Při Soukromé vysoké škole ekonomických studií, s. r. o. nabízí své služby Business centrum, které slouží především k rozvoji podnikatelských příležitostí, zvyšování efektivnosti podniků a rozvoji celoživotního vzdělávání.

Toto centrum nabízí následující speciální rekvalifikační kurzy celoživotního vzdělávání:

- Účetnictví a administrativa
 - Odborný pracovník pro marketing
- Uchazečům o zaměstnání nabízí motivačně-rekvalifikační programy:
- Kurzy produktivní personalistiky
 - Kurzy obsluhy PC
 - Kurzy pro podnikatele

Business centrum poskytuje poradenské služby v následujících oblastech:

- Projekty celoživotního vzdělání na míru podniku;
- Projekty zvýšení efektivnosti částí podniku;
- Projekty zavádění produktivních marketingových systémů;
- Propojení aktivit podnikatelských subjektů Prahy;
- Projekty tvorby klastrů.

Informační místo pro podnikatele SVŠES

vzniklo v souvislosti se vstupem ČR do EU. Hospodářská komora ČR a SVŠES jej realizovala pro zvýšení informovanosti českých podnikatelů o jednotném evropském trhu, o státních programech podpory malého a středního podnikání v ČR a na základě potřeby podnikatelů poskytnout jim specializované informace a služby.

Informační místo pro podnikatele poskytuje bezplatně základní informační servis a specializované služby, jako je prodej knih a skript pro podnikatele, překlady do cizích jazyků a poradenství v konkrétních oblastech podnikání. Informační místo také vydává příručky o podnikání a živnostech s přihlédnutím ke změnám po vstupu do EU.

4.2.2 Financování

Soukromá vysoká škola ekonomických studií, s. r. o. nepobírá žádné dotace od Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ani od jiných, např. podnikových subjektů. Škola zároveň nemá přístup k čerpání jakýchkoliv fondů, jako je např. Fond rozvoje vysokých škol.

Prioritním zájmem školy je její rozvoj, a to jak z hlediska studijních programů, tak i z pohledu materiálního zabezpečení. Množství finančních prostředků vložených do zkvalitňování prostředí, materiálního i informačního zabezpečení, je limitováno příjmy od studujících a z dalších činností SVŠES. Na svou činnost si tedy škola vydělává především pomocí školného, sponzorských darů a také zapojením do různých projektů. Objekt, ve kterém škola sídlí, je majetkem Městské části Praha 8. Škola tak musí při úpravách objektu postupovat ve spolupráci se Servisním střediskem pro správu majetku Prahy 8.

V současné době je škola zapojena do projektu Sokrates, zaměřeného především na výměnu studentů a také do projektu Časoprostorové bodové procesy a jejich aplikace na léta 2006 až 2010. Tento grant je financován prostřednictvím Grantové agentury Akademie věd České republiky. Do obou zmíněných grantů je škola zapojena jako partner a spoluřešitel. Tento rok škola podala žádost o podporu z JPD3 na Rozvoj e-learningu na SVŠES a e-learningové kurzy z účetnictví a daní pro OSVČ se zaměřením na osoby s tělesným postižením. Oba projekty by škola ráda realizovala v letech 2006 až 2008.

Ze sponzorských darů stojí za zmínku příspěvek pana Jana Telenského, který činil 2 267 427,-Kč a také příspěvek 2 500 000,- Kč Pražského Areté, o. p. s. Pomocí těchto příspěvků byla v roce 2004 vybudována aula pro 136 osob, vybavená špičkovou audiovizuální technikou. Aula je vhodná rovněž pro konání akademických obřadů.

Vzhledem ke své obchodní povaze smí škola tvořit zisk. Odpověď na otázku, zdali je škola zisková však nebyly kompetentní osoby ochotny poskytnout.

4.3 Komora daňových poradců České republiky

Komora daňových poradců ČR je samosprávnou profesní organizací zřízenou zákonem 523/92 Sb., o daňovém poradenství a Komoře daňových poradců České republiky, který nabyl účinnosti 1. prosince 1992. Komora daňových poradců České republiky (dále jen „Komora“) sdružuje všechny daňové poradce. Rozhoduje ve věcech oprávnění k výkonu daňového poradenství a o disciplinárních opatřeních vůči daňovým poradcům při závažném nebo opětovném porušení povinností daňového poradce daných zákonem. Komora chrání a prosazuje oprávněné zájmy daňových poradců a vytváří předpoklady pro zvyšování kvalifikace a profesionální úroveň daňových poradců. Komora je členem evropského profesního sdružení daňových poradců Confederation Fiscale Européenne.

Posláním Komory je podporovat daňové poradenství, sdružovat daňové poradce, chránit a prosazovat jejich oprávněné zájmy, zabezpečovat odbornou úroveň daňového poradenství a provádět kvalifikační zkoušky uchazečů o profesi daňového poradce a jejich přípravu k této kvalifikační zkoušce. Za tím účelem Komora zejména:

- dbá na profesionalitu svých členů a jimi poskytovaných služeb;
- je připomínkovým místem pro úpravu daňových právních předpisů a předpisů s nimi souvisejících;
- reprezentuje své členy a jejich činnost v mezinárodních sdruženích daňových poradců a v projektech rozvoje daňové poradenské činnosti;
- organizuje vzájemnou výměnu i šíření odborných informací a zkušeností mezi daňovými poradci;
- pořádá přednášky, semináře a kurzy k daňové problematice;
- podporuje publikační činnost k daňové problematice.

Komora zaměstnává na plný pracovní úvazek tři zaměstnance, kteří se věnují vzdělávání. V současné době Komora nemá žádné studenty v dlouhodobých vzdělávacích kurzech. Tato situace se změní od podzimu 2006, kdy bude otevřen další běh Distančního kurzu odborné němčiny s podporou e-learningu, Daňové akademie a certifikačního vzdělávání Výzkum a vývoj.

K seznámení odborné veřejnosti se svými aktivitami používá KDP ČR webové stránky určené pro veřejnost (www.kdpcr.cz), dále propagaci v interních časopisech jiných profesních komor a sdružení a v ekonomickém tisku.

Na organizačním zajištění vzdělávání pro daňové poradce se podílí následující instituce:

Komora auditorů ČR;

Svaz účetních;

PF MU v Brně a PF UK v Praze;

Rada pro výzkum a vývoj Vlády ČR;

Bankovní institut;

Vysoká škola ekonomická v Praze.

4.3.1 Nabízené kurzy

- **Přípravné kurzy pro veřejnost**

Kurzy se konají 2x ročně, vždy předcházejí kvalifikační zkoušce na daňového poradce.

Nejsou určeny začátečníkům, u účastníků se předpokládá znalost daňového práva potřebná

k počítání příkladů. Na jaře 2006 budou probíhat následující kurzy zaměřené na teorii i praktické procvičování:

Účetnictví - kurz spojující teorii s praxí.

Malé daně - daň z nemovitosti, dědická, darovací, silniční daň, apod.

Daň z přidané hodnoty - kurz je zaměřen na výklad a rozbor daňových zákonů, zejména daň z příjmů a DPH.

Správa daní a poplatků - výklad a aplikace tohoto zákona.

Praktické procvičování příkladů - kurz je určen především jako příprava na písemnou část.

Daň z příjmu fyzických osob

Daň z příjmu právnických osob

Místa konání jsou Brno a Praha. Lektori jsou zajištěni z řad zkušebních komisařů, daňových poradců, pracovníků finančních úřadů a finančních ředitelství.

• **Kurzy pro daňové poradce**

Komora pořádá každý měsíc několik vzdělávacích akcí, které se dají rozdělit na:

celorepubliková školení - nabízená prostřednictvím webového diáře a interního časopisu pro daňové poradce všem členům z celé ČR;

regionální školení - určená pro daňové poradce v jednotlivých regionech;

klubová setkání - určená pro daňové poradce jednotlivých krajů;

dlouhodobé vzdělávání - určená pro daňové poradce z celé republiky.

Od října do prosince 2005 probíhal také pilotní distanční kurz odborné němčiny s e-learningovou podporou.

Délka výuky a trvání jednotlivých kurzů je různé v závislosti na rozsahu dané problematiky. Výuky probíhá dvě až osm hodin denně, maximální délka celorepublikových školení je tři dny.

Komora vydává v závislosti na druhu kurzu různá osvědčení nebo certifikáty.

Osvědčení o absolvování získají absolventi:

- distančního kurzu odborné němčiny s podporou e-learningu;
- právního vzdělávání;
- postgraduálního vzdělávání na VŠE.

Certifikát získají absolventi:

- certifikačního vzdělávání Výzkum a vývoj;
- Daňové akademie;
- Oceňování podniku.

4.3.2 Financování

Komora zatím nečerpá žádné fondy ani dotace. Do současné doby se také komora nezapojila do žádných projektů, ani jako partner, ani koordinátor. Nejdůležitějšími příjmy Komory jsou členské příspěvky hrazené daňovými poradci. Dalším významným zdrojem příjmů jsou příjmy související se vzdělávacími aktivitami komory, a to jak pro daňové poradce, tak pro veřejnost. Ceny školení jsou různé dle zajímavosti tématu, přednášejícího či aktuálnosti přednášky.

Výdaje za pronájem kanceláří v roce 2005 činily 760 371,- Kč, výdaje na služby 188 650,- Kč. Celkem tedy komora za celý kalendářní rok 2005 zaplatila na provozních výdajích 949 021,- Kč.

Cílem komory není tvořit zisk, avšak ziskovost není do budoucna vyloučena. Z poskytnutého rozpočtu za rok 2005 vyplývá, že celkové výnosy komory činily 28 100 000,- Kč, zatímco celkové náklady činily 28 300 000,- Kč. Komora tak hospodařila se ztrátou – 200 000,- Kč. Tato ztráta je kryta z vlastního jmění.

5 Vlastní doporučení a závěry

Vzděláváním se odstraňují nejen mezery ve výkonnosti pracovníků, v zastarávání jejich vědomostí, dovedností a kompetencí, ale i nedostatky v některých druzích práce apod. Významná je potřeba přípravy pracovníků všech kategorií na nové programy, na nové úkoly a činnosti v souvislosti se zaváděním nové techniky, technologie, nových výrobků nebo rozšiřováním trhů. V „učícím se podniku“ je vzdělávání zabudováno do vzdělávacího útvaru, ale i do řídicích struktur, marketingových, odbytových i dalších úseků včetně posilování podnikového image a podnikové kultury.

V současné době dochází v dalším vzdělávání k určité nekonceptčnosti, která je způsobena především:

- ad hoc přístupem, náhražkovými řešeními;
- nesystémovými, fragmentárními řešeními;
- segregační dostupností;
- nedostatečnou legislativou;
- nejasnostmi kompetencí;
- absencí institucionálních rámců mezi vzdělavateli a sociálními partnery;
- absencí národní soustavy kvalifikací;
- nefunkčností uznávání nabytých kompetencí;
- nesystémově ošetřenou kvalitou.

Zatímco ve vyspělých evropských zemích byly v sedmdesátých letech minulého století schvalovány zákony ošetřující oblast celoživotního vzdělávání, v České republice stále tento zákon chybí. Zákony o CŽV zpravidla upravují a přesně vymezují příspěvek státu na celoživotní vzdělávání, který je v různých státech stanoven různým způsobem, například přímou podporou studentů celoživotního vzdělávání, příspěvkem pro zaměstnavatele, který vzdělává své zaměstnance v kurzech dalšího vzdělávání, daňovými úlevami zaměstnavatelů apod.

V současné době vypracovalo v České republice Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy nový návrh zákona, týkajícího se celoživotního vzdělávání. Tento zákon by měl ošetřit oblast vzdělávání, která není popsána školským a vysokoškolským zákonem a realizuje se tedy zejména mimo školy a zákon by měl přinést možnost těm, kteří mají zájem uznat výsledky jejich dosavadního vzdělávání. Zákon se nezaměřuje na způsob, jakým dotyčný získal znalosti (zda v kurzu dalšího vzdělávání nebo v zaměstnání či domácí přípravou), ale na to, jestli znalosti má. Zároveň hledá způsob, jak tyto znalosti zhodnotit.

Zákon nebude ukládat nikomu povinnost podrobovat se zkouškám, jedná se pouze o možnost navíc oproti současnému stavu. Hodnotit znalosti budou zákonem vymezené autorizované osoby, těmi může být jakákoli fyzická nebo právnická osoba, která splní požadavky zákona. Jedná se např. o školu nebo profesní sdružení, různé svazy a zaměstnavatele a výsledkem zhodnocení těchto znalostí bude osvědčení, které uchazeč obdrží.

Celý systém je sestaven tak, aby měl návaznost na počáteční vzdělávání tj. aby osvědčení nebo též certifikáty měly uplatnitelnost v systému počátečního vzdělávání. Například ředitel školy bude moci toto osvědčení uznat a zkrátit dobu studia uchazeči, nebo mu přímo umožnit složení maturitní zkoušky, pokud bude mít všechna požadovaná osvědčení.

Zákon má návaznost i na trh práce, kdy si zájemce může ověřit své znalosti a stát se díky osvědčení, které se bude vázat k určitým dílčím kvalifikacím, atraktivnějším pro zaměstnavatele.

Cílem zákona je postupně popsat všechny obory a umožnit v nich získání osvědčení. Začne se od nižších kvalifikací, kde je cítit největší potřeba jak z trhu práce, tak z hlediska zájemců o osvědčení.

Návrh zákona neřeší finanční otázky celoživotního vzdělávání. V České republice také neexistují žádné daňové úlevy zaměstnavatelům, kteří vzdělávají své pracovníky v rámci celoživotního vzdělávání. Pouze podle zákona 586/1992 Sb., o daních z příjmu je výdaj na vzdělávání považován za uznatelný náklad.

Zákon o celoživotním vzdělávání nebyl do současné doby schválen.

Dotaci ze státního rozpočtu ČR v rámci tzv. rozvojových programů na kurzy celoživotního vzdělávání lze získat pouze na akreditované kurzy DVPP a akreditované rekvalifikační kurzy. Seznam těchto kurzů a akreditovaných středisek, oprávněných k udělování osvědčení o rekvalifikaci s celostátní působností spravuje MŠMT podle vyhlášky 524/2004 Sb., o akreditaci zařízení k provádění rekvalifikace uchazečů o zaměstnání a zájemců o zaměstnání. Dílčí seznamy akreditovaných rekvalifikačních kurzů a akreditovaných kurzů DVPP jsou vedeny příslušnými úřady práce. Na této úrovni se seznam stává nepřehledným a často také neaktuálním.

Východiskem situace, ve které se celoživotní vzdělávání v České republice nachází, může být například model, kdy bude v krajských městech fungovat hlavní centrum, připravující koncepci dalšího vzdělávání a nabídku kurzů. V jednotlivých městech regionu by mohly být ustanoveny pobočky, většinou v podobě středních škol. Školám by mohl tento systém pomoci zejména vzhledem ke klesající porodnosti, díky které jim ubývá žáků. Nabídka kurzů pro dospělé je cestou k plnému využití pedagogů, pomůcek i prostor. Školy by tak mohli získat i další příjmy. V Libereckém kraji se již tento systém začíná pomoci CVLK uplatňovat.

Obecně jsou východiska pro výkonný a účinný systém dalšího profesního vzdělávání především v uspokojování místní, regionální i celostátní potřeby zaměstnavatelů ve všech sektorech, jakož i uspokojování osobní a profesionální potřeby jednotlivců, zajištění jejich osobního rozvoje a zaměstnatelnosti. Aby bylo každému umožněno změnit směr profesního zaměření na základě jeho vlastního výběru a bez velké časové ztráty, je zapotřebí umět předvídat a rychle reagovat na měnící se potřeby ekonomiky, na rozvoj techniky a měnící se modely řízení. Důležité je také umožnit každému zájemci kariérový růst v různých etapách jeho života až do úrovně jeho možností. Tento systém dalšího profesního vzdělávání musí být nastaven tak, aby motivoval ke vzdělávání i skupiny ohrožené pracovní nebo sociální exkluzí a poskytoval stejné možnosti všem bez jakýchkoliv diskriminujících podmínek.

V současné době již dochází k několika pokrokům v přístupu k celoživotnímu vzdělávání. V posledních letech se stává trendem výuka v podobě e-learningu, nebo blended learningu. Lze konstatovat, že vzhledem ke stále většímu pracovnímu vytížení dospělých zájemců o studium se tato časově flexibilní forma výuky stává východiskem pro mnoho institucí a center, které se celoživotním vzděláváním zabývají.

Mezi další dílčí úspěchy v přístupu k celoživotnímu vzdělávání patří například vznik Rady vlády pro rozvoj lidských zdrojů nebo ustanovování krajských rad pro rozvoj lidských zdrojů. Jako projekt Národního vzdělávacího fondu byla založena databanka Topregion, která je financována Ministerstvem práce a sociálních věcí České republiky a Evropskou komisí. Tato databanka slouží ke strategickému řízení rozvoje lidských zdrojů.

Pomocí iniciativy Phare a MPSV vznikla na internetu databáze vzdělávacích nabídek. Česká republika se napojila na síť CEDEFOP – Evropské centrum pro rozvoj odborného vzdělávání. Došlo také ke zpřístupnění Integrovaného systému typových pozic s udržovanou soustavou povolání a popisem požadavků práce.

Vznikly nové certifikační systémy, z nichž nejznámější je Q FOR, nebo také systém agentury DAHA - Bench FOR. Q FOR je audit kvality hodnotící spokojenost zákazníků vzdělávacích a poradenských firem. Na základě úspěšného auditu je vystaven mezinárodní certifikát. Bench FOR je metoda benchmarkingu přizpůsobená charakteristickým a specifickým rysům vzdělávacích institucí. Umožní jim aktivně uskutečňovat "hodnocení a zlepšování na základě srovnávání" jejich služeb, jejich pozice na trhu a jejich image. Bench FOR nabízí vzdělávacím institucím interaktivní platformu spolupráce a rozvoje.

V neposlední řadě začíná vznikat za pomoci Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy a Národního ústavu odborného vzdělávání Národní soustava kvalifikací. Cílem NSK je vytvořit systémové prostředí, které bude podporovat srovnatelnost výsledků učení dosažených různými formami učení a vzdělávání, umožňující uznávání skutečných znalostí a dovedností nezávisle na způsobu jejich získání, srovnatelnost kvalifikačních úrovní v ČR a v EU, přenos požadavků světa práce do vzdělávání a veřejnou informovanost o všech celostátně uznávaných kvalifikacích.

Finančním východiskem pro řadu vzdělávacích, ale i jiných institucí je možnost čerpání prostředků ze Strukturálních fondů Evropské Unie, v posledních letech zejména z Operačních programů Rozvoje lidských zdrojů. Jak však plyne z dotazníkového šetření obsaženého v této práci, ne všechny instituce této možnosti využívají. Prostředky přidělené České republice tak nejsou čerpány v plné jejich výši a část se jich zatím každý rok vrací zpět do rozpočtu EU. MPSV zveřejnilo v průběhu června 2005 velkou část výsledků výběrových řízení, která proběhla během prvního kola výzev v rámci Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů a Jednotného programového dokumentu pro Cíl 3 regionu NUTS 2 hl. m. Praha. Tyto projekty budou financovány z jednotlivých programů ESF. K 15. červenci 2005 MPSV schválilo 534 projektů za 4,07 mld. Kč, což představuje 24,3% z celkového objemu prostředků vyčleněných na oba programy. Vzhledem k tomu, že některé výběrové komise teprve zasedají, není toto číslo konečné. Subjekty v současnosti zároveň vyhláší už druhé kolo výzev k předkládání projektů.

Nedostatečné čerpání finančních prostředků nepramení jen z nezájmu institucí o tuto možnost financování, ale také z často nedostatečně zpracovaných projektů, které instituce předkládají. Mezi nejčastější nedostatky předložených projektů patřily v minulých letech podle MPSV vedle formálních chyb (chybějící podpisy či povinné přílohy) například obecné a nelogické zpracování projektu, špatně zvolené a nekvalitně definované cílové skupiny, nejasné popisy klíčových aktivit nebo volba aktivit neoprávněných, nadsazený rozpočet, především v oblasti osobních nákladů a podobné nedostatky.

Částečné řešení výše uvedených problémů může být nalezeno ve zpracování projektu vzdělávací akce. Podstata projektu musí vystihovat cíle vzdělávání, vyjádřené v dosažení vědomostí, dovedností a kompetencí. Na cíle navazuje učební plán s tématy a časovou dotací, volba efektivních metod a prostředků, výběr lektorů, výběr účastníků, ujasnění finančních, materiálových a prostorových podmínek a konečně i způsob hodnocení předpokládaných výsledků. Na projektu musí participovat kromě personalistů i vedoucí pracovníci, ekonomové, obchodní útvar, marketingový útvar apod. Vhodně a kvalitně zpracovaný projekt ušetří institucím náklady, které by v případě nutných pozdějších úprav byly nuceny vynakládat. Doporučením pro instituce je také efektivní systém studijního poradenství, který výrazně přispívá ke kvalitě vzdělávacích akcí.

Závěr

Problematika celoživotního a dalšího vzdělávání, jakož i orientace v ní, je relativně složitá. Mnohdy není snadná ani základní kategorizace a definování relevantních termínů a pojmů.

Vznikla celá řada dokumentů, které se zabývají celoživotním a dalším vzděláváním na národní i nadnárodní úrovni. Jako reakce na nekonceptnost celoživotního a dalšího vzdělávání byla v České republice zřízena řada institucí zastřešujících zmíněné druhy vzdělávání. Nejen ze států Evropské Unie mají instituce možnost čerpat finanční prostředky na tvorbu kurikula, nových kvalitních kurzů různých typů a jejich pilotní odzkoušení.

Tato práce by měla sloužit k orientaci ve výše uvedené problematice dalšího a celoživotního vzdělávání jak z teoretického, tak praktického hlediska.

Teoretická část práce se zabývá kategorizací a formulací pojmů souvisejících s dalším a celoživotním vzděláváním, přehledem nejdůležitějších strategických dokumentů národní i nadnárodní úrovně, výčtem nejdůležitějších institucí zastřešujících další a celoživotní vzdělávání v České republice a rozbořem možností získávání finančních prostředků potřebných pro financování center a institucí zaměřených na oblast celoživotního a dalšího vzdělávání.

Praktická část práce se skládá ze dvou dotazníkových šetření zaměřených na získávání finančních prostředků. První z nich se týká financování pomocí grantů. Jeho respondenty byly instituce, které se v České republice zabývají dalším a celoživotním vzděláváním především na vysokoškolské a univerzitní úrovni. Druhé dotazníkové šetření je zaměřeno na zákazníky těchto institucí – studující – a jejich postoje týkající se především problematiky školného. Neméně důležitou součástí praktické části práce je případová studie, zaměřená na přístup k finančním zdrojům za pomoci tří reprezentativních institucí různého typu zřízení.

Výsledky a doporučení vyplývající ze zpracování této práce jsou shrnuty v kapitole Vlastní doporučení a závěry, která by měla sloužit jako východisko pro fungující systém dalšího a celoživotního vzdělávání.

Závěrem lze konstatovat, že celoživotní vzdělávání na vysokých školách je nejen evropským trendem, ale především je a bude domácí společenskou potřebou. Naše vysoké školy se snaží této situaci přizpůsobit. Je však třeba mít na paměti, že připravit kvalitní studijní kurz celoživotního vzdělávání, zajistit finanční prostředky i kvalitní lidské zdroje na jeho přípravu a realizaci není jednoduchý a krátkodobý úkol. V této oblasti se také profiluje řada velmi aktivních soukromých vzdělávacích agentur a institucí, které jsou pružné ve svých obsahových nabídkách i formách studia a mohou představovat pro vysoké školy silnou konkurenci především v oblasti placených krátkodobých a střednědobých kurzů.

Použitá literatura:

1. *Aktuální problémy v distančním vzdělávání v České republice*. 1. vyd. Liberec: Technická univerzita v Liberci, 1997. ISBN 80-7083-260-6.
2. *Centrum pro studium vysokého školství* [online]. [11. 12. 2005]. Dostupné z: <<http://www.csvs.cz/>>
3. *Česká asociace distančního univerzitního vzdělávání* [online]. [11. 12. 2005]. Dostupné z: <<http://www.muweb.cz/skolstvi/caduv/>>
4. *Education and Training* [online]. [cit. 18. 2. 2006]. Dostupné z: <http://europa.eu.int/comm/education/policies/lll/life/what_islll_en.html>
5. *Evropský sociální fond v ČR* [online]. [cit. 16. 1. 2006]. Dostupné z: <<http://www.esfcr.cz/clanek.php?lg=1&id=8>>
6. HARRISON, N. *How to Design Self-directed and Distance Learning Programs*. 1. vyd. McGraw Hill Companies, 1999. ISBN 0-07-027100-3.
7. CHAROUZEK, Z., aj. *Distanční vzdělávání v České republice*. 1. vyd. Praha: Akademie J. A. Komenského, 1993.
8. CHAROUZEK, Z., aj. *Glosář k distančnímu vzdělávání (metodicko – odborná příručka)*. 1. vyd. Praha: Offset Press, 1993. ISBN 80-7048-063-7.
9. JEVOUS, F. R., *Role of Distance Education: Towards Parity of Esteem*. In: *Technological Innovation: University Rules*. London: Association of Commonwealth Universities, 1983, S. 344.
10. LISALOVÁ, J. a FREIBERGOVÁ, Z. (red.) *Distanční vzdělávání v České republice – současnost a budoucnost. III. národní konference*. 1. vyd. Praha: CSVŠ – NCDiV a NVF, o.p.s., 2004. ISBN 80-86302-02-4.
11. LISALOVÁ, J. a ILLE, K. (ed.) *Distanční vzdělávání v České republice - současnost a budoucnost, II. národní konference*. 1. vyd. Praha, Jindřichův Hradec: CSVŠ/NCDiV a VŠE v Praze, 2002. ISBN 80-86302-28-8.
12. LOJDA, J. a PRŮCHA, J. *Rozvoj manažerských dovedností - studijní text*. 1. vyd. Praha: NCDiV/CSVŠ, 1999. ISBN 80-86302-16-4.
13. MCMULLEN, M. S., MAUCH, J. E. a DONNORUMMO, B. *The Emerging Markets and Higher Education*. 1. vyd. London: Routledge Falmer, N.Y. - London, 2000. ISBN 951-29-1844-7.
14. MÍKA, J. a PRŮCHA, J. *Anglicko-české a česko-anglické terminologické ekvivalenty v distančním vzdělávání*. 1. vyd. Praha: CSVŠ/NCDiV, 2000. ISBN 80-244-0276-9.
15. MUSGRAVE, P. *Veřejné finance v teorii a praxi*. 1. vyd. Praha: Management Press, 1994. ISBN 80-85603-76-4.
16. PERRATON, H. *Alternative Routes to Formal Education*, Baltimore: J. Hopkins University Press, 1982. ISBN 0801825881.
17. PRŮCHA, J. a MÍKA, J. *Distanční studium v otázkách*. 1. vyd. Praha: NCDiV/CSVŠ, 2000. ISBN 80-86302-16-4.
18. PRŮCHA, J. a MÍKA, J. *Glosář distančního vzdělávání (DiV)*. 1. vyd. Praha: NCDiV/CSVŠ, 1998. ISBN 80- 7494-2240-8.
19. PRŮCHA, J. a MÍKA, J. *Sborník statí o DV*. 1. vyd. Praha: CSVŠ/NCDiV, 1996. ISBN 80-86302-16-4
20. PRŮCHA, J. *Dotazník pro zájemce o distanční studium*. Praha: CSVŠ/NCDiV, cca 2001.
21. PRŮCHA, J. *Jak testovat výsledky výuky v malých skupinách studujících*. 1. vyd. Praha: CSVŠ/NCDiV, 2003.
22. PRŮCHA, J., aj. *Požadavky na akreditaci studijních programů a kurzů distančního vzdělávání*. 1. vyd. Praha: NCDiV/CSVŠ, 1997.

23. PRŮCHA, J., MÍKA, J. a ZLÁMALOVÁ, H. *Hodnocení kvality a efektivity e-learningového (eL) vzdělávání*. [Výzkumná studie.] Praha: CSVŠ, 2004.
24. PRŮCHA, J., ZLÁMALOVÁ, H. a MÍKA, J. *Distanční vzdělávání pro SOŠ a VOŠ*. 1. vyd. Praha: CSVŠ/NCDiV, 2001.
25. *Sagit, nakladatelství ekonomické a právní literatury Ostrava* [online]. [6. 11. 2005]. Dostupné z: <<http://www.sagit.cz/pages/sbirkatxt.asp?zdroj=sb02505&cd=76&typ=r>>
26. SHOEMAKER, C. *Leadership in Continuing and Distance Education in Higher Education*. USA: Allyn & Bacon, 1998. ISBN 0-205-26823-4.
27. *Zákon č. 111/1998 Sb., o vysokých školách* [online]. [cit. 17. 11. 2005]. Dostupné z: <http://www.rect.muni.cz/vs/Zakon_2001.htm#_C5>
28. ZLÁMALOVÁ, H. (ed.) *Distanční vzdělávání v České republice - současnost a budoucnost. I. národní konference*. 1. vyd. Praha: NCDiV/CSVŠ, 1999. ISBN 80-86302-15-6.
29. ZLÁMALOVÁ, H. *Koncepce dalšího vzdělávání učitelů s využitím distanční vzdělávací technologie*. [Výzkumná zpráva.] Praha: CSVŠ/NCDiV, 1998.
30. ZLÁMALOVÁ, H. *Příručka pro tutorý distančního vzdělávání*. 1. vyd. Praha: CSVŠ/NCDiV, 2000. ISBN 80-86302-24-5.
31. ZLÁMALOVÁ, H. *Úvod do distančního vzdělávání - studijní text*. 1. vyd. Praha: NCDiV/CSVŠ, 1999.
32. ZLÁMALOVÁ, H. *Úvod do distančního vzdělávání. Texty k otevřenému distančnímu vzdělávání, řada Andragogika*. Olomouc: Univerzita Palackého, 2001.
33. ZLÁMALOVÁ, H., aj. *Hodnocení institucí vzdělávajících distančně*. 1. vyd. Praha: NCDiV/CSVŠ, 1998. ISBN 80-7044-365-0.

Seznam grafů a tabulek

Graf č. 1: Lisabonský „diamant“ - porovnání vybraných charakteristik v ČR, Finsku a USA.....	31
Graf č. 2: Zastoupení dotazovaných institucí.....	35
Graf č. 3: Koordinace projektů.....	35
Graf č. 4: Partnerství v projektech.....	36
Graf č. 5: Čerpání financí v rámci projektů.....	36
Graf č. 6: Vliv vstupu ČR do EU.....	36
Graf č. 7: Strukturální fondy EU.....	37
Graf č. 8: Dostupnost informací.....	37
Graf č. 9: Struktura dotazovaných studujících.....	38
Graf č. 10: Důvod studia.....	38
Graf č. 11: Příplatek na studium.....	39
Graf č. 12: Výše poplatku versus obsah studia.....	39
Graf č. 13: Kvalita studia.....	40
Graf č. 14: Druh studia versus výše školného.....	40
Graf č. 15: Platba školného.....	40
Graf č. 16: Maximální školné.....	41
Graf č. 17: Podmínky pro maximální školné.....	41
Tab. č. 1.: Celkový objem finanční pomoci z ESF.....	47
Tab. č. 2.: Alokace prostředků z ESF.....	47
Tab. č. 3.: Alokace prostředků z národních zdrojů - státní rozpočet v EUR.....	48
Tab. č. 4.: Průměrný rozpočet na dvouletý kurz pro akademický rok 2006/2007.....	54

Seznam příloh

Příloha č. 1: Vzdělávací instituce a centra zabývající se celoživotním a dalším vzděláváním. 1 strana.

Příloha č. 2: Změna Pravidel pro poskytování dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších změn. 7 stran.

Příloha č. 3: Pravidla pro poskytování dotací soukromým vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2005. 3 strany.

Příloha č. 4: Bilance rozdělení dotací vysokým školám v roce 2005. 1 strana.

Příloha č. 5: Tabulky výsledků dotazníkového šetření studujících v kurzech celoživotního vzdělávání a diplomovém distančním studiu. 3 strany.

Příloha č. 6: Tabulky výsledků dotazníkového šetření v institucích zabývajících se dalším a celoživotním vzděláváním. 2 strany.

Příloha č. 7: Vzor dotazníku určeného institucím zabývajícím se dalším a celoživotním vzděláváním. 2. strany.

Příloha č. 8: Vzor dotazníku určeného studentům v kurzech celoživotního vzdělávání a diplomovém distančním studiu. 2 strany.

PŘÍLOHY

Příloha č. 1
Vzdělávací instituce a centra zabývající se celoživotním a dalším
vzděláváním

Vzdělávací instituce a centra zabývající se celoživotním a dalším vzděláváním

Vysokoškolská centra dalšího vzdělávání

Centrum celoživotního vzdělávání a poradenství při VUT v Brně
Centrum distančního vzdělávání při UP Olomouc
Centrum dalšího vzdělávání při Technické univerzitě v Liberci
Centrum distančního vzdělávání při Akademii J.A. Komenského v Praze
Centrum pro další vzdělávání MU v Brně
Ústav celoživotního vzdělávání ZČU
VŠE - fakulta podnikohospodářská
Virtuální univerzita na Ostravské univerzitě

Středoškolská centra celoživotního vzdělávání v Libereckém kraji

Gymnázium a Sportovní gymnázium, Kostelní 259, 514 01 Jilemnice
Gymnázium F.X.Šaldy, Partyzánská 530/3, 460 11 Liberec
Integrovaná střední škola, Dr. Farského 300, 512 11 Vysoké nad Jizerou
Euroškola Česká Lípa s.r.o., Železničářská 2232, 470 01 Česká Lípa
Gymnázium a Střední pedagogická škola, Jeronýmova 27, 460 01 Liberec
Gymnázium Ivana Olbrachta Semily, Nad Špejcharem 574, 513 01 Semily
Gymnázium, Jana Palacha 804, 541 01 Turnov
Integrovaná střední škola stavebních a řemeslných oborů, Truhlářská 3, 460 01 Liberec
Integrovaná střední škola, Alešova 1723, 511 01 Turnov
Obchodní akademie a hotelová škola, Zborovská 519, 511 01 Turnov
Obchodní akademie, Šamánkova 8, 460 31 Liberec
SOŠ a SOU Belgická 400, 466 21 Jablonec nad Nisou
SOŠ a SOU obchodní, Poštovní 10, 466 21 Jablonec nad Nisou
SOŠ, SOU a Učiliště 28. října 2707, 470 01 Česká Lípa
SOŠ, SOU, OU a Praktická škola, Antala Staška 213, 512 51 Lomnice nad Popelkou
SOU a Učiliště, Bělíkova 1387, 464 01 Frýdlant
SOU lesnické a Učiliště, Anenské údolí 155, 512 46 Harrachov
SOU lesnické a Učiliště, Lázeňská 349, 463 62 Hejnice
Soukromá hotelová škola Hergesell, s.r.o., Zahradní 5/129, 460 01 Liberec
Soukromá střední průmyslová škola nábytkářská, s.r.o., Horská 167, 460 14 Liberec
Střední odborná škola technická, SOU a U, Ještědská 358/100, 460 08 Liberec
Střední průmyslová škola stavební, Sokolovské náměstí 14, 460 84 Liberec
Střední průmyslová škola strojní a elektrotechnická, VOŠ, Masarykova tř. 3, 460 84 Liberec
Střední zdravotnická škola a Vyšší zdravotnická škola, Kostelní 9, 460 31 Liberec
VOŠ sklářská, SPŠ sklářská, SOU sklářské, Wolkerova 316, 473 01 Nový Bor

Příloha č. 2

**Změna Pravidel pro poskytování dotací veřejným vysokým školám
Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 111/1998
Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon
o vysokých školách), ve znění pozdějších změn**

Změna Pravidel pro poskytování dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších změn

I.

Pravidla pro poskytování dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, č.j. 28 996/2000-33 ze dne 17.1.2001, ve znění změny č.j. 11 337/2002-33 ze dne 24.1.2002, změny č.j. 30 650/2002-30 ze dne 10.1.2003 a změny č.j. 11 159/2004-30 ze dne 24.1.2004, se mění tak, že jejich název a články 1 až 4 znějí:

„Pravidla pro poskytování dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

Čl. 1

Obecné podmínky poskytnutí dotací

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) vydává na základě ustanovení § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí o dotacích podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů. Nedílnou součástí rozhodnutí je vymezení účelu, na který je dotace poskytována, a podmínek jejího použití, vycházející z těchto „Pravidel pro poskytování dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů“ (dále jen „Pravidla“), která bude ministerstvo uplatňovat při aplikaci § 87 písm. d) zákona o vysokých školách. Tato Pravidla neupravují účast státního rozpočtu na financování programu (§ 12 a 13 rozpočtových pravidel a vyhláška č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku) a poskytování dotací či finančních výpomocí ze státního rozpočtu podle jiných právních předpisů nebo rozhodnutí, zejména poskytování dotací na výzkum a vývoj podle zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o podpoře výzkumu a vývoje), ve znění pozdějších předpisů, a na podporu konečných uživatelů v projektech spolufinancovaných z Evropského sociálního fondu.

Dotace podle těchto Pravidel poskytuje veřejné vysoké škole (dále jen „vysoká škola“) ministerstvo na uskutečňování akreditovaných studijních programů a programů celoživotního

vzdělávání, s nimi spojenou tvůrčí činnost a na rozvoj vysoké školy (dále jen „základní dotace”).

Pro výši dotací, stanovenou podle těchto Pravidel, je rozhodný dlouhodobý záměr vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol, vypracovaný ministerstvem a jeho každoroční aktualizace (dále jen „dlouhodobý záměr ministerstva”), dlouhodobé záměry vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové a umělecké nebo další tvůrčí činnosti vysokých škol a jejich každoroční aktualizace (dále jen „dlouhodobé záměry vysokých škol”), projednané podle § 87 písm. c) zákona o vysokých školách, a další kritéria, uvedená v § 18 odst. 4 zákona o vysokých školách. Na základní dotaci má podle zákona o vysokých školách vysoká škola právní nárok.

Dotace ministerstvo poskytuje v souladu s § 14 odst. 3 rozpočtových pravidel na základě žádostí vysokých škol. Žádost musí být písemná a ministerstvo může stanovit náležitosti žádosti a termíny, ve kterých žádosti o dotace soustřeďuje a projednává. V žádosti o dotaci na uskutečňování studijních programů a poskytování stipendií není třeba uvádět výši dotace, neboť ta je určena rozpočtovými daty. Mezi rozpočtová data patří zejména údaje o počtech studentů v akreditovaných studijních programech a o počtech absolventů, získané ze systému „Sdružené informace matrik studentů“ (dále jen „SIMS“), údaje o průměrném evidovaném počtu profesorů a docentů, uvedeném ve statistickém výkazu "Škol (MŠMT) P1b - 04 - Čtvrtletní výkaz o zaměstnancích a mzdových prostředcích za vysoké školy za 1. - 3. čtvrtletí 2004" (dále jen "rozpočtový profesor" a "rozpočtový docent") a další údaje, poskytnuté vysokými školami. Žádostí o dotaci jsou také projekty vysokých škol, podporující rozvoj vzdělávací činnosti vysokých škol, úspěšné ve výběrovém řízení, které organizuje Výbor Fondu rozvoje vysokých škol (společný orgán ministerstva a Rady vysokých škol), a projekty vysokých škol, předložené do rozvojových programů vyhlášených ministerstvem.

Výši základních dotací stanoví ministerstvo rozhodnutím podle příslušných kvantitativních a věcných ukazatelů uvedených v zákoně o státním rozpočtu.

Nemůže-li vysoká škola poskytnutou dotaci použít na stanovený účel, protože údaje, na jejichž základě byla dotace poskytnuta, byly neúplné nebo nepravdivé, informuje neprodleně ministerstvo. Rovněž tak neprodleně informuje ministerstvo o každé změně, rozhodné pro poskytování dotací. Ministerstvo po zvážení vyhoví případnému návrhu vysoké školy na změnu účelu formou změny rozhodnutí nebo vydáním nového rozhodnutí, anebo zahájí řízení o odnětí dotace podle rozpočtových pravidel.

Čl. 2

Podmínky použití dotací a jejich finanční vypořádání

Podmínky použití dotací a jejich finanční vypořádání upravují rozpočtová pravidla, další právní předpisy a Rozhodnutí o poskytnutí dotace, ve kterém ministerstvo může určit, která nesplnění stanovených podmínek jsou méně závažná. Vysoká škola, která dotaci tím, že ji začne užívat, přijme (dále jen „příjemce”), je povinna splnit povinnosti stanovené rozpočtovými pravidly, dalšími právními předpisy a rozhodnutím, zejména dodržet účel a časové určení poskytnuté dotace na náklady, které se týkají roku, na který byla dotace poskytnuta, a dotaci finančně vypořádat v souladu s vyhláškou č. 551/2004 Sb., kterou se

stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem.

Čl. 3

Zveřejnění informací o dotacích a kontrola použití dotací

Ministerstvo uveřejní tato Pravidla ve Věstníku Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy; na svých internetových stránkách uveřejní tato Pravidla a informaci o výši dotací poskytnutých vysokým školám podle těchto Pravidel.

Hospodaření s dotacemi kontroluje ministerstvo podle § 39 odst. 2 rozpočtových pravidel a podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole ve veřejné správě a o změně některých zákonů (zákon o finanční kontrole), ve znění pozdějších předpisů, a to zejména při kontrolách hospodaření vysokých škol (§ 87 písm. e) zákona o vysokých školách), při zúčtování a vypořádání dotací se státním rozpočtem za příslušný rok, při analýze výročních zpráv o hospodaření vysoké školy (§ 21 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách).

Využití dotací vyhodnotí ministerstvo ve výroční zprávě o stavu vysokého školství (§ 87 písm. b) zákona o vysokých školách) na základě analýzy výročních zpráv o činnosti vysoké školy a o hospodaření vysoké školy (§ 21 odst. 1 písm. a) zákona o vysokých školách) a na základě výsledků z kontrol a jiných poznatků o činnosti vysokých škol.

Čl. 4

Pravidla stanovení výše základní dotace

Částka vyčleněná pro základní dotace bude rozdělena podle těchto ukazatelů:

Ukazatelé A a B (studijní programy a s nimi spojená tvůrčí činnost)

Tato část základní se odvozuje od rozsahu a obsahu vzdělávací činnosti veřejné vysoké školy, měřené počtem financovaných studentů a absolventů, a současně reflektuje postupné metodické změny ve financování vysokých škol, směřující ke zohlednění potřebné struktury výkonů a výstupních parametrů vzdělávací činnosti v souladu se záměrem koncepce reformy vysokého školství, schváleným vládou ČR (usnesení č. 1201/2004).

Při výpočtu se používají tato rozpočtová data:

- **Počet rozpočtových studentů** vysoké školy v akreditovaných studijních programech (včetně akreditovaných studijních programů uskutečňovaných na vyšších odborných školách) k 31.10.2003 a k 31.10.2004. Rozpočtovým studentem je student, který je státním občanem České republiky, nebo je osobou bez státní příslušnosti, která má na území České republiky povolený trvalý pobyt, nebo je státním příslušníkem členského státu Evropské unie nebo jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru (Islandu, Norska, Lichtenštejnska) nebo Švýcarské konfederace, nebo který je rodinným

příslušníkem takové osoby. Rozpočtovými studenty nejsou studenti-občané České republiky, jejichž studium je hrazeno z prostředků jiné rozpočtové kapitoly a studenti, jejichž studium je hrazeno podle mezinárodních smluv a usnesení vlády (viz ukazatel D).

Ve studijním programu M 6805 Právo a právní věda na Univerzitě Palackého v Olomouci a ve studijním programu P 6141 Teologie na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích je výjimečně, jen pro výpočet dotace (B1) na rok 2005, použit počet rozpočtových studentů k 17.12.2004.

- **Přepočtený počet studentů**, který se zjistí podle tohoto vzorce:

"Nově přijatí" krát 1,0 plus "Zvláštní" krát 0,0 plus "Ostatní" krát 1,0 plus "Půlroční" krát 0,5. Pravidla, podle nichž se rozpočtový student započítá mezi nově přijaté, zvláštní nebo studenty ostatní a půlroční, jsou uveřejněna na webových stránkách ministerstva.

- **Normativní počet studentů**, který se vypočítá z přepočteného počtu studentů k příslušnému datu jako součet součinů přepočteného počtu studentů vysoké školy a koeficientů ekonomické náročnosti jednotlivých studijních programů, ve kterých studují. Těchto koeficientů ekonomické náročnosti studijních programů je sedm; nejnižší je roven 1,0 a nejvyšší je roven 5,9.
- **Počet absolventů** vysoké školy, který se zjistí součtem absolventů všech studijních programů vysoké školy za období od 1.11.2003 do 31.10.2004. Absolventem se pro tento účel rozumí absolvent studijního programu, jehož alespoň část byla hrazena z kapitoly státního rozpočtu 333 MŠMT.
- **Základní normativ** studijního programu, který má hodnotu 33 320 Kč.
- **Kontrahovaný počet studentů**, který se rovná přepočtenému počtu studentů vysoké školy, stanovenému ministerstvem po projednání s touto vysokou školou jako limitní pro výpočet dotace v ukazateli B1.

Pro rok 2005 jsou stanoveny tyto kategorie kontrahovaných studentů:

1. studenti v bakalářských studijních programech,
2. studenti v prvních třech letech tzv. dlouhých magisterských programů (tj. nenavazujících na bakalářské studijní programy),
3. studenti ve 4. a dalších letech tzv. dlouhých magisterských programů (tj. nenavazujících na bakalářské studijní programy),
4. studenti v navazujících magisterských studijních programech,
5. studenti v doktorských studijních programech.

Překročení počtu kontrahovaných studentů v kategorii 1 bude ministerstvo kompenzovat sníženým počtem v kategorii 2, pokud taková možnost nastane. Na žádost vysoké školy může ministerstvo kompenzovat překročení v kategorii 1 i sníženým počtem v kategoriích 3 a 4.

Kontrahovaný počet studentů ministerstvo v jednotlivých kategoriích navýší o studenty nově zahajovaných rozvojových programů v roce 2004.

Tato část základní dotace, náležející vysoké škole, je součtem

- součinu základního normativu a normativního počtu studentů k 31.10.2003 (A), a
- součinu základního normativu a normativního počtu studentů, zjištěného z rozdílu mezi počty přepočtených studentů k 31.10.2004 a k 31.10.2003, sníženého o odpočet, pokud přepočtený počet studentů vysoké školy nerespektuje kontrahovaný počet studentů (B1), a
- součinu počtu absolventů a částky připadající na každého z nich, která se vypočte takto: částka určená ministerstvem se vynásobí koeficientem ekonomické náročnosti absolvovaného studijního programu, zaokrouhlí na celé Kč, a pokud jde o absolventa doktorského studijního programu, vynásobí ještě koeficientem 1,5 (B2).

Odpočet se provede tak, že se přepočtený počet studentů, přesahující kontrahovaný počet studentů násobí základním normativem a odečte se od ukazatele B1.

V Rozhodnutí o poskytnutí dotace se dotace vypočtené jako A, B1 a B2 uvádějí pouze sečtené a podmínky pro jejich užití jsou shodné.

Ministerstvo může před stanovením výše této části základní dotace na rok 2006 rozhodnout o poskytnutí dotace vysoké škole na uskutečňování studijních programů do výše 1/6 dotace poskytnuté na tento účel v roce 2005. O takto poskytnutou dotaci se sníží výše této části základní dotace na rok 2006.

Ukazatel C (stipendia)

Tato část základní dotace vyjadřuje podporu rozvoji vzdělávání v doktorských studijních programech a vysoká škola ji vyplatí ve formě stipendií. Stanoví se jako součin částky 82 000 Kč a počtu studentů v prezenční formě doktorských studijních programů, kteří v doktorských studijních programech nestudují déle, než je standardní doba studia, přičemž vysoká škola takto vypočtenou část základní dotace formou stipendií studentům doktorských studijních programů skutečně vyplatí. Konkrétní výši této části dotace určí ministerstvo podle údajů SIMS, přičemž pro výpočet částky dotace na 1. čtvrtletí daného kalendářního roku jsou rozhodné údaje SIMS k 31.10. předchozího kalendářního roku, pro výpočet částky dotace na 2. čtvrtletí daného kalendářního roku jsou rozhodné údaje SIMS k 31.3. daného kalendářního roku, pro výpočet částky dotace na 3. čtvrtletí daného kalendářního roku jsou rozhodné údaje SIMS k 30.6. daného kalendářního roku a pro výpočet částky dotace na 4. čtvrtletí daného kalendářního roku jsou rozhodné údaje SIMS k 31.10. daného kalendářního roku.

Ukazatel D (studující nefinancovaní z ukazatele A nebo B; mezinárodní spolupráce)

Tato část základní dotace vyjadřuje finanční podporu plnění závazků z mezinárodních smluv (včetně programů AKTION, CEEPUS a SOCRATES), které nejsou financovány

z ukazatele A nebo B a na podporu realizace projektů podle usnesení vlády ČR č. 2/1994, 343/1996, 1306/2000, 773/2001, 813/2003 a 652/2004. Bude vypočítána podle rozsahu vzdělávací činnosti vysoké školy, výše stipendia, skutečných počtů studujících cizinců, kteří nejsou financováni z ukazatele A nebo B, a podle rozsahu úkolů, jimiž je vysoká škola pověřena v mezinárodní spolupráci.

Ukazatel F (vzdělávací projekty, programy a záměry)

Tato část základní dotace je určena na podporu projektů a aktivit, které přesahují rámec jedné vysoké školy nebo podporují rozvojové záměry vysoké školy nebo ministerstva podle dlouhodobého záměru vysoké školy nebo dlouhodobého záměru ministerstva.

Žádost vysoké školy o tuto dotaci posuzuje náměstek ministryně pro vysoké školství.

Ukazatel G (vzdělávací rozvojové projekty FRVŠ)

Tuto část základní dotace přizná ministerstvo vysokým školám, na kterých se budou řešit vzdělávací projekty, úspěšné ve výběrovém řízení, organizovaném Výborem Fondu rozvoje vysokých škol. Část této dotace, určená zejména na zajištění výběrového řízení a závěrečných oponentních řízení, se poskytne Univerzitě Karlově v Praze pro její součást Agenturu Rady vysokých škol, která tyto činnosti zajišťuje.

Ukazatel M (mimořádné aktivity)

Tuto část základní dotace přizná ministerstvo na podporu mimořádných, rozpočtem nezajištěných aktivit, které vysoká škola uskutečňuje např. jako důsledek

- nových právních předpisů, které mají značné dopady na plnění úkolů, pro které byla zřízena,
- nových aktuálních úkolů.

Žádost rektora vysoké školy o tuto část základní dotace posuzuje ministryně školství, mládeže a tělovýchovy.

Ukazatel I (rozvojové programy)

Tuto část základní dotace přizná ministerstvo vysokým školám, na kterých se budou řešit projekty, úspěšné ve výběrovém řízení. Pro rok 2005 jsou vyhlášeny tyto programy:

- a) Program na podporu rozvoje struktury,
- b) Program na podporu rozvoje internacionalizace,

- c) Program na podporu přípravy dlouhodobých záměrů vzdělávací, vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti veřejných vysokých škol a jejich součástí.

Část této dotace, určená zejména na zajištění výběrového řízení, se poskytne Univerzitě Karlově v Praze pro Agenturu Rady vysokých škol, která tyto činnosti zajišťuje.

Část dotace stanovenou podle ukazatele I ministerstvo vysoké školy zvýší podle doplňku k ukazateli I, jímž bude zohledněn podíl mobility studentů ve studijních programech uskutečňovaných vysokou školou vyjádřený v měsících na celkové mobilitě studentů všech vysokých škol (váha pro mobilitu do zahraničí je 0,1 a pro mobilitu ze zahraničí 0,2), podíl vysoké školy na celkovém počtu rozpočtových profesorů působících na vysokých školách a na celkovém počtu rozpočtových docentů působících na vysokých školách (váha rozpočtového profesora je 0,5 a rozpočtového docenta 0,2). Vysoká škola rozhodne, zda část dotace přiznanou podle doplňku k ukazateli I použije na financování podaných projektů, na které dotaci z ukazatele I neobdržela, případně na financování nových projektů, které ministerstvu předloží v souladu s vyhlášením rozvojových programů na rok 2005.”

II.

Tato Změna nabývá účinnosti dnem podpisu.

JUDr. Petra Buzková v.r.

ministerně školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Č.j.: 10 903/2005-30

V Praze dne 18. ledna 2005

Příloha č. 3
Pravidla pro poskytování dotací soukromým vysokým školám
Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2005

Pravidla pro poskytování dotací soukromým vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2005

Čl. 1

Obecné podmínky

1.1 Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (dále jen „ministerstvo“) vydává podle § 14 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), ve znění pozdějších předpisů, rozhodnutí o dotacích podle § 40 odst. 2 zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů.

1.2 Dotaci ze státního rozpočtu (dále jen „dotace“) může ministerstvo poskytnout obecně prospěšné společnosti, které byl udělen státní souhlas působit jako soukromá vysoká škola (dále jen „žadatel“).

1.3 Dotaci ministerstvo může poskytnout žadateli, který

- a) před udělením státního souhlasu působit jako soukromá vysoká škola působil jako soukromá vyšší odborná škola zařazená do sítě předškolních zařízení, škol a školských zařízení nebo do rejstříku škol a školských zařízení a z důvodu změny jím poskytovaného vzdělávání spojené s udělením státního souhlasu působit jako soukromá vysoká škola mu již nenáleží dotace k financování neinvestičních výdajů souvisejících s výchovou a vzděláváním ve vyšší odborné škole a
- b) uskutečňuje akreditovaný studijní program ve veřejném zájmu daném uplatnitelností jeho absolventů na trhu práce (dále jen „studijní program ve veřejném zájmu“), přičemž existenci veřejného zájmu ministerstvo ověřuje projednáním s Ministerstvem práce a sociálních věcí, popřípadě s jiným ústředním správním úřadem, a s krajem; ověření není nutné, pokud žadatel pokračuje v uskutečňování akreditovaného studijního programu ve veřejném zájmu, na které mu byla ministerstvem poskytnuta dotace v roce 2004.

1.4 Dotaci ministerstvo poskytne výhradně na uskutečňování studijních programů ve veřejném zájmu a na tvůrčí činnost spojenou s těmito studijními programy, která není výzkumem nebo vývojem.

Čl. 2

Podmínky poskytnutí dotace a stanovení její výše

2.1 Písemná žádost žadatele o dotaci musí být podepsána statutárním orgánem žadatele a orgánem, který vykonává působnost rektora veřejné vysoké školy, a musí být doručena ministerstvu do 31.5.2005.

2.2 Žádost obsahuje

- a) název, adresu sídla, identifikační číslo a číslo bankovního účtu žadatele,
- b) výši dotace, kterou žadatel požaduje na uskutečňování studijního programu ve veřejném zájmu v roce 2005,
- c) výši školného v akademickém roce 2004/2005 a předpokládanou výši školného v akademickém roce 2005/2006,
- d) předpokládaný počet studentů zapsaných do studia v jednotlivých studijních programech, studijních oborech, ročnících a formách studia k 31.10.2005, z toho zvláště předpokládaný počet studentů zapsaných do studia studijního programu ve veřejném zájmu.

2.3 Požaduje-li žadatel dotaci i na tvůrčí činnost, je součástí žádosti též projekt této tvůrčí činnosti, ve kterém jsou uvedeni řešitel (řešitelé) a spoluřešitelé, současný stav řešeného problému, cíle řešení, způsob řešení, konkrétní výstupy a prezentace výsledků, charakteristika řešitelského kolektivu včetně odborného životopisu řešitele (řešitelů) a spoluřešitelů, finanční rozvaha nákladů na řešení s odůvodněním jednotlivých položek.

2.4 K žádosti žadatel přiloží aktuální znění Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké nebo další tvůrčí činnosti soukromé vysoké školy (dále jen „Dlouhodobý záměr soukromé vysoké školy“).

2.5 Výši dotace stanoví ministerstvo. Při stanovení výše dotace přihlíží

- a) k aktuálnímu znění Dlouhodobého záměru vzdělávací a vědecké, výzkumné, vývojové, umělecké a další tvůrčí činnosti pro oblast vysokých škol, vypracovaného ministerstvem,
- b) k aktuálnímu znění Dlouhodobého záměru soukromé vysoké školy,
- c) k ukazateli, který se vypočítá jako součin počtu studentů studijního programu ve veřejném zájmu k 31.10.2004 podle údajů ze Sdružených informací matrik studentů, koeficientu ekonomické náročnosti, který ministerstvo studijnímu programu přiřadí, a základního normativu, stanoveného pro veřejné vysoké školy, sníženého o školné,
- d) k nákladům na projekt předložený podle bodu 2.3;
- e) k vyjádření o veřejném zájmu, učiněným v rámci projednání žádosti podle bodu 1.3 písm. b), a k tomu, jakou materiální podporou veřejný zájem na uskutečňování studijního programu projevují ti, kteří tento veřejný zájem deklarují;
- f) k existenci jiného veřejného zájmu, kterým se pro účely těchto Pravidel rozumí zájem státu na uskutečňování daného akreditovaného studijního programu, vyplývající například z jeho jedinečnosti (spočívající v tom, že v České republice není žádnou veřejnou vysokou školou uskutečňován obsahově obdobný studijní program) nebo z obtížné dostupnosti studia obsahově obdobných studijních programů, uskutečňovaných veřejnými vysokými školami, pro uchazeče o přijetí ke studiu.

2.6 Na poskytnutí dotace není právní nárok. Rozhodne-li se ministerstvo žádosti o dotaci zcela nebo zčásti vyhovět, poskytne žadateli dotaci po vydání „Rozhodnutí o poskytnutí dotace ze státního rozpočtu v roce 2005“. Pro toto rozhodnutí, kontrolu dodržování podmínek pro čerpání dotace, vyúčtování dotace a zveřejnění informací o dotaci se přiměřeně použijí ustanovení „Pravidel pro poskytování dotací veřejným vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů“ č.j. 28 996/2000-33 ze dne 17.1.2001, ve znění změny č.j. 11 337/2002-33 ze dne 24.1.2002, změny č.j. 30650/2002-30 ze dne 10.1.2003 a změny č.j. 11 159/2004-30 ze dne 24.1.2004, a vyhláška č. 551/2004 Sb., kterou se stanoví zásady a termíny finančního vypořádání vztahů se státním rozpočtem, státními finančními aktivy nebo Národním fondem. Nevyhoví-li ministerstvo žádosti o dotaci, rozhodnutí nevydává.

Čl. 3

Účinnost

Tato „Pravidla pro poskytování dotací soukromým vysokým školám Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy v roce 2005“ nabývají účinnosti dnem podpisu a nevztahují se na dotace poskytované konečným uživatelům na projekty spolufinancované z Evropského sociálního fondu.

JUDr. Petra Buzková v.r.

ministřyně školství, mládeže a tělovýchovy

Příloha č. 4
Bilance rozdělení dotací vysokým školám v roce 2005

Bilance rozdělení dotací vysokým školám r. 2005

(nezahrnuje dotace na programy reprodukce majetku)

Základní normativ zvýšený o 1 % proti r. 2004, tj. ze 32 990 Kč na 33 320 Kč
Dotace na stipendium studenta doktorského studijního programu (Ukazatel C) je 82 000 Kč

tis. Kč									
	Rozpis r. 2003 běžné výdaje	Rozpis r. 2003 kapitál. Výdaje na FRVŠ a RP (v rámci program. financování)	Rozpis r. 2004 běžné výdaje	Rozpis 2004 kapitálové výdaje	2005-2004 změna běžné výdaje	2005-2004 změna kapitálové výdaje	2005 běžné výdaje	2005 kapitálové výdaje	Návrh rozpočtu 2005 celkem
	(v tis. Kč)		(v tis. Kč)						
Ukazatel A - studijní programy	9 959 263		11 854 585		380 193	0	12 234 778		12 234 778
Ukazatel B 1 - studijní programy, nárůst počtu studentů			0		776 177	0	776 177		776 177
Ukazatel B 2- studijní programy, bonifikace za absolventy B,M,N,P			0		400 823	0	400 823		400 823
Ukazatel C - stipendia studentů doktorských stud. prog.	520 200		659 040		90 358	0	749 398		749 398
Ukazatel D Zahraniční studenti, mezinár. Spolupráce	222 554		289 112	0	13 833	0	302 945		302 945
V tom: AKTION	5 000		5 000		0	0	5 000		5 000
CEEPUS	5 554		7 112		2 888	0	10 000		10 000
SOKRATES	200 000		265 000		11 945	0	276 945		276 945
Zahraniční studenti	12 000		12 000		-1 000	0	11 000		11 000
Ukazatel F Fond vzdělávací politiky	143 549		102 601	0	47 673	0	150 274		150 274
V tom: Centrum pro sociální a ekonomické strategie UK FSV	10 800		9 200		-9 200	0	0		0
Nové VVŠ (nefinancované dosud z Ukazatele A)			0		33 000	0	33 000		33 000
Soukromé VŠ			17 802		2 198		20 000		20 000
Tlumočnické služby pro neslyšící	6 458		6 458		0	0	6 458		6 458
Závěry Melkského procesu k JETE	1 291		965		135	0	1 100		1 100
Centrum informačních a knihovnických služeb VŠE	11 000		11 000		0	0	11 000		11 000
Genofondy (roky 2003 a 2004 skutečnost) *)	16 000		17 500		15 500	0	33 000		33 000
Ostatní	98 000		39 676		6 040	0	45 716		45 716
Ukazatel G - Fond rozvoje vysokých škol	115 000	99 000	123 000	157 000	0	0	123 000	157 000	280 000
Ukazatel I - Rozvojové programy	698 224	0	578 616	252 319	-99 000	99 000	479 616	351 319	830 935
Doplněk k Ukazateli I					140 000		140 000		140 000
Ukazatel M - Mimořádné aktivity *)	30 000		31 391		-10 000	0	21 391		21 391
Ukazatel U dotace na ubytovací stipendia			0		25 000	0	25 000		25 000
Celkem ubytování a stravování	800 000		810 005		0	0	810 005		810 005
Transfery vysokým školám	12 488 790	99 000	14 448 350	409 319	1 765 057	99 000	16 213 407	508 319	16 721 726
Rozpočet	12 488 790	99 000	14 448 350	409 319	1 765 057	99 000	16 213 407	508 319	16 721 726
Rozdíl	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Poznámky: Výpočet je ovlivněn zrušením propadovosti. Reálně proto dochází ke zvýšení zákl. normativu o 2,16 % v důsledku zrušení propadovosti a o 1 % na zákl. zvýšení zákl. normativu. Celkem o 3,16 %.

Ukazatel C pro r. 2004 je odvozen z počtu 8238 studentů doktor. studijních programů v prezenční formě studia k 31.10.2003 a částky 80 000 Kč.

Ukazatel C pro r. 2005 je odvozen z počtu 9139 studentů doktor. studijních programů v prezenční formě studia k 31.10.2004 a částky 82 000 Kč.

*) Část ukaz. M a podpoložka v ukaz. F se týká genofondů. Polovina prostředků byla poskytnuta v r. 2004 v rámci ukaz. F, polovina v rámci ukaz. M. Proto je rozdílová položka 2005-2004 u obou ukazatelů zavádějící.

Příloha č. 5

**Tabulky výsledků dotazníkového šetření studujících v kurzech
celoživotního vzdělávání a denním bakalářském studiu**

Jaký je důvod vašeho studia?

Druh kurzu	zájem o obor	%	doporučení zaměstnavatele	%	příkaz zaměstnavatele	%	jiný	%
Ekonomika a management	38	84	0	0	0	0	7	16
Podniková ekonomika a management	30	70	3	7	0	0	10	23
Kurz ped.přípravy pro vychovatele	11	58	4	21	4	21	0	0
Školský management	8	47	3	17	1	6	5	30
Kurz ped. přípravy pro učitele odb. výcviku	9	39	6	26	6	26	2	9
Specializační studium speciální pedagogiky	16	64	7	28	2	8	0	0
Kurz řízení kvality soc. služeb	4	100	0	0	0	0	0	0
Celkem	116	X	23	X	13	X	24	X

Myslíte si, že je správné připlácet na studium?

Druh kurzu	ano	%	ne	%	nevím	%
Ekonomika a management	29	64	7	16	9	20
Podniková ekonomika a management	20	49	17	41	4	10
Kurz ped.přípravy pro vychovatele	9	47	1	6	9	47
Školský management	15	88	1	6	1	6
Kurz ped. přípravy pro učitele odb. výcviku	13	57	7	30	3	13
Specializační studium speciální pedagogiky	12	50	2	8	10	42
Kurz řízení kvality soc. služeb	3	75	0	0	1	25
Celkem	101	X	35	X	37	X

Myslíte si, že je výše poplatku za vaše studium adekvátní k jeho obsahu a získaným znalostem?

Druh kurzu	za studium neplatím	%	ano	%	ne	%	nevím	%
Ekonomika a management	0	0	35	78	8	18	2	4
Podniková ekonomika a management	36	84	3	7	4	9	0	0
Kurz ped.přípravy pro vychovatele	0	0	13	68	2	11	4	21
Školský management	0	0	6	35	10	59	1	6
Kurz ped. přípravy pro učitele odb. výcviku	1	4	5	22	9	39	8	35
Specializační studium speciální pedagogiky	1	4	4	16	10	40	10	40
Kurz řízení kvality soc. služeb	0	0	1	25	0	0	3	75
Celkem	38	X	67	X	43	X	28	X

Je podle vás placené studium kvalitnější?

Druh kurzu	ano	%	ne	%	nevím	%
Ekonomika a management	19	42	10	22	16	36
Podniková ekonomika a management	22	51	9	21	12	28
Kurz ped.přípravy pro vychovatele	1	5	10	53	8	42
Školský management	5	29	10	59	2	12
Kurz ped. přípravy pro učitele odb. výcviku	7	30	9	40	7	30
Specializační studium speciální pedagogiky	0	0	20	80	5	20
Kurz řízení kvality soc. služeb	0	0	0	0	4	100
Celkem	54	X	68	X	54	X

Rozhodujete se (nebo se budete v budoucnu pravděpodobně rozhodovat) o druhu studia podle výše školného?

Druh kurzu	ano	%	ne	%	jiné důvody	%
Ekonomika a management	24	54	20	44	1	2
Podniková ekonomika a management	16	37	23	53	4	10
Kurz ped.přípravy pro vychovatele	10	59	7	41	0	0
Školský management	3	18	14	72	0	0
Kurz ped. přípravy pro učitele odb. výcviku	11	50	9	41	2	9
Specializační studium speciální pedagogiky	10	40	14	56	1	4
Kurz řízení kvality soc. služeb	1	X	2	X	1	X
Celkem	75	X	89	X	9	X

Platíte školné sami nebo vám připlácí zaměstnavatel?

Druh kurzu	neplatím	%	hradím si sám	%	zaměstnavatel přispívá do 50%	%	zaměstnavatel přispívá více než 50%	%	zaměstnavatel hradí celé studium	%
Ekonomika a management	0	0	45	100	0	0	0	0	0	0
Podniková ekonomika a management	40	93	3	7	0	0	0	0	0	0
Kurz ped.přípravy pro vychovatele	0	0	18	95	1	5	0	0	0	0
Školský management	0	0	7	41	0	0	0	0	10	59
Kurz ped. přípravy pro učitele odb. výcviku	0	0	16	70	2	9	1	4	4	17
Specializační studium speciální pedagogiky	0	0	23	92	0	0	1	4	1	4
Kurz řízení kvality soc. služeb	0	0	0	0	0	0	0	0	4	100
Celkem	40	X	112	X	3	X	2	X	19	X

Jaké nejvyšší školné za akademický rok byste byli ochotni zaplatit?

Druh kurzu	méně než 13 tis.	%	13 až 16 tis.	%	16 až 20 tis.	%	20 až 24 tis.	%	více než 24 tis.	%
Ekonomika a management	3	7	8	18	4	9	2	4	28	62
Podniková ekonomika a management	23	54	8	19	7	16	1	2	4	9
Kurz ped.přípravy pro vychovatele	13	72	4	22	1	6	0	0	0	0
Školský management	11	64	3	18	3	18	0	0	0	0
Kurz ped. přípravy pro učitele odb. výcviku	17	74	6	26	0	0	0	0	0	0
Specializační studium speciální pedagogiky	25	100	0	0	0	0	0	0	0	0
Kurz řízení kvality soc. služeb	2	50	1	25	1	25	0	0	0	0
Celkem	94	X	30	X	16	X	3	X	32	X

Za jakých podmínek byste byli ochotni platit takto vysokou částku?

Druh kurzu	hrozící ztráta zaměstnání	%	kariérový postup	%	platový postup	%	rekvalifikace	%	jiné důvody	%
Ekonomika a management	14	14	38	37	34	33	13	13	4	3
Podniková ekonomika a management	12	15	24	29	23	28	15	18	8	10
Kurz ped.přípravy pro vychovatele	10		8		6		12		2	
Školský management	5		9		8		9		0	
Kurz ped. přípravy pro učitele odb. výcviku	13		7		12		10		1	
Specializační studium speciální pedagogiky	12		12		18		12		2	
Kurz řízení kvality soc. služeb	2		2		1		3		0	
Celkem	68	X	100	X	102	X	74	X	17	X

Příloha č. 6
Tabulky výsledků dotazníkového šetření v institucích zabývajících se
dalším a celoživotním vzděláváním

Zastoupení dotazovaných institucí

Instituce	Počet	%
Neuniverzitní instituce	2	11,76470588
Veřejná VŠ	12	70,58823529
Soukromá VŠ	5	29,41176471

Do kolika projektů jste v současné době zapojeni jako koordinátoři

Odpověď	Počet	%
0 projektů	2	11,76471
1 projekt	4	23,52941
2 projekty	5	29,41176
více projektů	6	35,29412

Do kolika projektů jste zapojeni jako partneři?

Odpověď	Počet	%
0 projektů	2	12,5
1 projekt	3	18,75
2 projekty	1	6,25
více projektů	10	62,5

jedna neuniverzitní instituce neuvedla

Podáváte projekty sami nebo si najímáte axterní agenturu?

Odpověď	Počet	%
sami	17	100
spolupracujeme s externí agenturou	0	0

Jakou maximální částku se Vám podařilo v rámci projektu získat?

Odpověď	Počet	%
do 10 tisíc EUR	1	8,333333
11 - 25 tisíc EUR	3	25
26 - 40 tisíc EUR	1	8,333333
41 - 55 tisíc EUR	1	8,333333
více	6	50

5 institucí neodpovědělo

Myslíte si, že se možnost čerpání finančních prostředků pomocí grantů pro Vaši instituci po vstupu ČR do EU zlepšila?

Odpověď	Počet	%
ano	13	76,47059
ne	0	0
nevím	4	23,52941

Podáváte projekty v rámci Evropských Strukturálních Fondů (SROP, OP RLZ, aj.)?

Odpověď	Počet	%
ano	11	68,75
ne	5	31,25

jedna veřejná VŠ neodpověděla

Máte dostatečné informace o možnostech čerpání finančních prostředků pomocí projektů?

Odpověď	Počet	%
ano	10	62,5
ne	6	37,5

jedna neuniverzitní instituce neodpověděla

Příloha č. 7
Vzor dotazníku určeného institucím zabývajícím se dalším a celoživotním
vzděláváním

Vážený kolego, vážená kolegyně,

ráda bych Vás požádala o zodpovězení několika otázek, které se týkají financování institucí za pomoci projektů. Dotazník bude zpracován v rámci diplomové práce zaměřené na financování dalšího a celoživotního vzdělávání. Diplomová práce bude k nahlédnutí od října 2006 v knihovně Technické univerzity v Liberci.

Tento dotazník neobsahuje žádné povinné údaje, můžete tedy vynechat veškeré informace, které považujete za citlivé, nebo na ně neznáte odpověď. Vyplněné údaje nebudou žádným způsobem distribuovány ani poskytovány třetím stranám. Při vyplňování zaškrtněte vždy jen jednu odpověď.

Jste zástupcem

☐ veřejné VŠ ☐ soukromé VŠ ☐ neuniverzitní instituce

1. Do kolika projektů jste v současné době zapojeni jako koordinátoři?

☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ více

2. Do kolika projektů jste v současné době zapojeni jako partneři?

☐ 0 ☐ 1 ☐ 2 ☐ více

3. Podáváte projekty sami nebo si najímáte externí agenturu?

☐ sami ☐ spolupracujeme s externí agenturou

4. Jakou maximální částku se Vám podařilo v rámci projektu získat?

☐ do 10 tisíc EUR ☐ 11 - 25 tisíc EUR ☐ 26 – 40 tisíc EUR ☐ 41 – 55 tisíc EUR

☐ více

5. Myslíte si, že se možnost čerpání finančních prostředků pomocí grantů pro Vaši instituci po vstupu ČR do EU zlepšila?

☐ ANO ☐ NE ☐ NEVÍM

6. Podáváte projekty v rámci Evropských Strukturálních Fondů (SROP, OP RLZ, aj.)?

☐ ANO ☐ NE

7. Máte dostatečné informace o možnostech čerpání finančních prostředků pomocí projektů?

☐ ANO ☐ NE

8. Odhadněte, jaké procento z celkové dotace používáte na krytí autorského honoráře

a) V rámci FRVŠ nebo Rozvojových programů MŠMT:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

b) V rámci programů SOCRATES nebo LEONARDO:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

c) V rámci jiných programů, upřesněte:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

9. Odhadněte, jaké procento z celkové dotace používáte na krytí pilotních kurzů

a) V rámci FRVŠ nebo Rozvojových programů MŠMT:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

b) V rámci programů SOCRATES nebo LEONARDO:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

c) V rámci jiných programů, upřesněte:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

10. Odhadněte, jaké procento z celkové dotace používáte na krytí přípravy studia

a) V rámci FRVŠ nebo Rozvojových programů MŠMT:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

b) V rámci programů SOCRATES nebo LEONARDO:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

c) V rámci jiných programů, upřesněte:

☐ 10 % ☐ 11 – 30 % ☐ 31 – 50 % ☐ více

Velice Vám děkuji za čas, který jste věnovali vyplnění tohoto dotazníku.

Příloha č. 8

**Vzor dotazníku určeného studentům v kurzech celoživotního vzdělávání
a diplomovém distančním studiu**

Vážený kolego, vážená kolegyně,

ráda bych Vás požádala o zodpovězení několika otázek, které se týkají studia v kurzech a kombinovaném studiu. Dotazník bude zpracován v rámci diplomové práce zaměřené na financování dalšího a celoživotního vzdělávání. Diplomová práce bude k nahlédnutí od října 2006 v knihovně Technické univerzity v Liberci.

Tento dotazník neobsahuje žádné povinné údaje, můžete tedy vynechat veškeré informace, které považujete za citlivé, nebo na ně neznáte odpověď. Vyplněné údaje nebudou žádným způsobem distribuovány ani poskytovány třetím stranám. Při vyplňování zaškrtněte vždy jen jednu odpověď, s výjimkou otázky číslo 9.

1. Jaký kurz nebo kombinované studium v rámci celoživotního vzdělávání studujete?

.....

2. Jaký je důvod Vašeho studia?

- ☐ zájem o obor
- ☐ doporučení zaměstnavatele
- ☐ příkaz zaměstnavatele
- ☐ jiný, uveďte jaký:.....

3. Myslíte si, že je správné připlácet na studium?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

4. Myslíte si, že je výše poplatku za Vaše studium adekvátní k jeho obsahu a získaným znalostem?

- ☐ za studium neplatím
- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

5. Je podle Vás placené studium kvalitnější?

- ☐ ano
- ☐ ne
- ☐ nevím

6. Rozhodujete se (nebo se budete v budoucnu pravděpodobně rozhodovat) o druhu studia podle výše školného?

- ☐ ano, výše školného je pro mě směrodatná
- ☐ ne, objem a kvalita získaných znalostí jsou důležitější než výše školného
- ☐ jiné důvody, uveďte jaké:.....

7. Platíte školné sami nebo Vám připlácí zaměstnavatel?

- ☐ za studium neplatím
- ☐ hradím si studium sám/sama
- ☐ zaměstnavatel mi přispívá do 50%
- ☐ zaměstnavatel přispívá více než 50%
- ☐ zaměstnavatel hradí celé mé studium

8. Jaké nejvyšší školné za akademický rok byste byli ochotni zaplatit?

- ☐ méně než 13 000,- Kč
- ☐ 13 000,- až 16 000,- Kč
- ☐ 16 000,- až 20 000,- Kč
- ☐ 20 000,- až 24 000,- Kč
- ☐ více než 24 000,- Kč

9. Za jakých podmínek byste byli ochotni platit takto vysokou částku? (Můžete označit i více odpovědí.)

- ☐ hrozící ztráta zaměstnání
- ☐ kariérový postup v zaměstnání
- ☐ platový postup v zaměstnání
- ☐ rekvalifikace – možnost změny zaměstnání
- ☐ jiné důvody, uveďte jaké:.....

Velice Vám děkuji za čas, který jste věnovali vyplnění tohoto dotazníku.